Št. 39 (810) Leto XVI.
NOVO MESTO, četrtek, 30. septembra 1965

DOLENJSKI LIST

Za človeka in človečnost gre

Pri nas ni množičnega odpuščanja delavcev zaradi ukrepov, ki jih je prinesla reforma. Kljub temu v posameznih kolektivih vendarle odpuščajo po nekaj ljudi. Odločbe o odpovedi vsebujejo v takšnih primerih zakonite predpise in zelo kratko utemeljitev, ki pove, da je delavec dobil odpoved »zaradi zmanjšanja obsega poslovanja« ali pa »zaradi ukinitve delovnega mesta«.

Delavec, ki dobi odpoved, je prizadet, morda še toliko bolj tudi zato, ker mu odpoved v tem času (čeprav nehote) daje pečat »najslabšega« delavca. V odpovedi to ni rečeno, toda odpuščeni delavec je čustveno tako prizadet, da to ve. Razen tega člani DS prizadetemu nemalokrat povedo, da DS ni sklenil dati odpoved, toda v postopku je bilo to vseeno izpeljano. Upanje na uspešnost tožbe pred sosodiščem je zelo majhno.

Pri odpovedovanju zatorej ne bi smeli pozabljati na več pomembnih stvari. Reforme v podjetju ne bomo uresničili zgolj s tem, če se rešimo desetorice delavcev! Zategadelj je nasprotje med zakoni ekonomike in socialnostjo v takšnih primerih samo navidezno. Rezerve namreč niso samo v številu zaposlenih, pač pa predvsem v organizaciji dela.

Po dveh desetletjih, ko smo živeli v prepričanju, da ima vsakdo skoraj neomejeno pravico do dela, so odpovedi vsekakor presenečenje. Čustvena prizadetost ljudi, ki so dobili odpoved, je zato toliko bolj umevna. Zategadelj bi morale biti odpovedi zares samo zadnja rešitev za kolektiv. Ker so maloštevilne, pa bi morale odločbe vsebovati obširno obrazložitev, ki naj delavcu kar se da natančno pove, zakaj je dobil odpoved. Dokaj čudno namreč zveni, če je v odpovedi napisano: »Odpoveduje se delovno razmerje zaradi ukinitve delovnega mesta«, natančnejše poizvedbe v kolektivu pa povedo, da je prizadeti delavec bil nediscipliniran, da ni nikdar dosegel norme itd. Zakaj mu ne bi tega odkrito povedali?

MILOŠ JAKOPEC

Predsednica glavnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije tovarišica Vida Tomšič sprejema šopek nageljnov, s katerim so jo pozdravili pionirji na konferenci za družbeno aktivnost žensk v Sevnici.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZA DRUŽBENO AKTIVNOST ŽENSK V SEVNICI

Prednost otroškemu varstvu!

Delegatke I. občinske konference za družbeno aktivnost žensk v Sevnici so 23. 9. polnoštevilno napolnile dvorano gasilskega doma, zavedajoč se pomembnosti problemov, o katerih je na konferenci stekla beseda. Med gosti je bila prisotna tudi predsednica glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Vida Tomšič. Konferenco je toplo pozdravila globoko vzdradoščena nad tem, da je Socialistična zveza našla v tem okviru primerno obliko za učinkovito reševanje perečih problemov sodobne družine.

Komisija za družbeno aktivnost žensk v Sevnici je pripravila za to priložnost obširen pregled nad položajem žena v občini in nanizala vrsto predlogov za njihovo razbremenitev z boljšo organizacijo otroškega varstva, družbene prehrane in raznih servisov. O teh stvareh so člani komisije večkrat razpravljali, vendar pa sklepi niso našli poti izven meja tega ozkega kroga. Nujno je torej bilo sprožiti tovrstna vprašanja ob prisotnosti večjega števila občanov in konferenca za družbeno aktivnost žensk je bila za to ugodna priložnost.

Sevnica je v zadnjem desetletju doživela svojevrsten razvoj, povsem drugačen kot ostali dve posavski občini. Skromno zasnovani konfekcijski podjetji JUTRANJKA in LISCA sta izredno hitro prerasli prvotne okvire in pritegnili v delovni odnos vsako leto več delavk od blizu in daleč. V občini je trenutno zaposlenih le 69,3 odst. moških in 40,7 odst. žensk. Udeležba žensk v družbeno političnih organih in samoupravnih telesih pa za sedaj žal še ni v sorazmerju z odstotkom vseh zaposlenih tovarišic in znaša komaj 24,6 odst. Vzrokov za to ni težko uganiti. Zaposlene tovarišice so preobremenjene z dolžnostmi v družini, kar je zelo jasno pokazala anketa med njimi. Napravljena je bila lani v novembru.

Rešitve za ureditev teh vprašanj so anketiranke povečini nakazale same. Povedale so, da je ekonomsko osamosvojeno ženo treba predvsem razbremeniti gospodinjskih del, razširiti otroško varstvo in jim dati več možnosti za dopolnilno strokovno in družbeno izobraževanje. Tako se bodo mnoge hitreje otresle dosedanje pasivnosti in začele v okviru samoupravnih organov z vso odgovornostjo soodločati pri reševanju naštetih zadev.

(Nadaljevanje na 11. str.)

Vreme

OD 30 SEPTEMBRA DO 10. OKTOBRA

V splošnem bo nestalno vreme s pogostnimi padavinami predvsem okrog 2., 3., 7. in 8. oktobra. Okrog 2. oktobra močna ohladitev s snegom skoraj do nižin.

Udeležba občin je povečana

Republiška skupščina je sprejela zakonite predpise o spremembi udeležbe občin v prispevkih iz osebnih dohodkov od delovnega razmerja. Od 1. avgusta dalje se je udeležba občin od obračunanih 3,8 odst. povečala na 5. odst. Drugih sprememb v delitvi zaenkrat ni. Stanje v občinskih proračunih se bo sicer s tem izboljšalo, kljub temu pa bo še vedno slabše kot pred reformo. Do reforme so namreč občinske skupščine bile udeležene s 6,8 odst. v prispevkih iz osebnih dohodkov od delovnega razmerja. Celotni proračunski dohodki so kljub malo prej omenjeni večji udeležbi zdaj za 400 milijonov din nižji. V zvezi s tem bo treba v občini sprejeti rebalans proračuna.

Vida Tomšič v Brežicah

Predsednica glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Vida Tomšič je 22. septembra obiskala Brežice. Odzvala se je povabilu občinskega odbora Socialistične zveze in vodila razgovor s političnim aktivom brežiške občine. Vsa pozornost razgovora je bila osredotočena na probleme gospodarske reforme. Pregled nad njenim uresničenjem v občini je podal v uvodu sekretar obč. komiteja Vinko Jurkas. Člani kolektiva so tov. Tomšičevi zastavili precej vprašanj, na katera je obširno odgovarjala. S potekom razgovora so bili navzoči zadovoljni.

DINAMIČNI PLAN IZVOZA PRESEŽEN ZA 4 ODST.

28. septembra je bil v Novem mestu področni posvet o izvozu za občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje. Udeležili so se ga tudi republiški predstavniki. V razpravi so ugotovili, da je dinamični plan celotnega izvoza presežen za 4 odst., medtem ko izvoz na konvertibilno področje zaostaja za 2. odst. za planom, izvoz za klirinško področje pa je za 14 odst. nad planom. Ocenili so, kako bo do konca leta uresničen celotni plan izvoza in spregovorili tudi o težavah. Ob koncu posveta so udeležencem posredovali informacijo o možnostih za nakup deviz, potrebnih za repromaterial v 1966.

Ekipa TV snemala v Starem trgu

Pred kratkim je ekipa RTV Ljubljana končala večdnevno snemanje dveh filmov v Starem trgu ob Kolpi. V daljšem filmu z naslovom »Mlini ob Kolpi umirajo« so nastopili razen poklicnih igralcev studia RTV tudi domačini, celo v večjih, dokaj zahtevnih vlogah. Na drugi, krajši dokumentarni film, pa so posneli domačo folklorno skupino, tkanje, predice, stope in ljudske običaje teh krajev.

Zaradi vajencev nas bo še bolela glava

Kolektivi »varčujejo« tudi pri vajencih: novih ne sprejemajo več! Mladina se uči obrtnih poklicev na svoje stroške – V novomeški vajenski šoli nobeden izmed novih vajencev nima učne pogodbe – Šola potrebuje delavnice! Zgrajena je bila pred 6 leti, a že ne ustreza več!

Namesto, da bi bili učenci v gospodarstvu veseli 147. člena novega zakona o delovnih ramerjih, ki določa dokaj visoko vajensko nagrado, so prizadeti. Gospodarske organizacije in tudi zasebni delodajalci novih vajencev enostavno ne sprejemajo več (izjeme so, a redke.) Menijo namreč, da bi jim morali preveč plačati.

Nič koliko mladih ljudi z dokončano osemletko bi bilo torej na cesti, če ne bi našli vsaj zasilne rešitve. Vajenske šole so začele sprejemati učence za razne obrtne poklice brez sklenjenih učnih pogodb s podjetji! Vajenci so tako postali šolarji kot na vseh drugih srednjih šolah, vendar je še marsikaj narobe.

Da bi izvedeli, kako je z vajensko mladino in njenimi problemi na področju dolenjskih občin, smo prosili za razgovor ravnatelja novomeške vajenske šole Borisa Savnika

»Vsi novi vajenci brez učnih pogodb«

— V sedanji izmeni prvega letnika je 50 kovinarskih in 25 avtomehaničnih vajencev, a nihče izmed njih nima sklenjene učne pogodbe s podjetjem. V delovnih organizacijah so naenkrat ugotovili, da vajencev ne potrebujejo, medtem ko vemo, da jih ne sprejemajo zaradi po zakonu določenega plačila. Dosegli pa smo to, da bodo naše učence sprejeli na obvezno učno prakso.

Kar je otrok iz Novega mesta in okolice, še zmorejo stroške šolanja sami, pač pa je mnogo teže za fante z brežiškega konca, za tiste iz Mirenske doline in iz Bele krajine, ki morajo v Novem mestu plačevati še hrano in stanovanje.

— Morajo prispevat tudi za šolanje?

— Zaenkrat ne. Šolanje je brezplačno, ker dobivamo sredstva za vzdrževanje od medobčinskega sklada za šole II. stopnje. Dotok teh sredstev pa je silno nereden. Letos smo dobili le 80 odst. pogodbenega zneska, a že ta je bil skromno zastavljen.

(Nadaljevanje na 12. str.)

Za jubilejni občinski praznik KOČEVJA iskreno čestitamo vsem občanom in jim želimo tudi v bodoče mnogo uspehov pri delu za izgradnjo lepšega jutrišnjega dne! — Več o občini Kočevje in njenih ljudeh berite na 5. in 6. strani današnje številke!

»SI FUNKCIONAR?«

Stopil sem za njimi v sobo z oblazinjenimi stoli okoli podolgovate mize. Oni so sedli, in ko sem hotel sesti še jaz, me je ukazovalno ustavil moški glas:

»Kaj si tudi ti kakšen funkcionar?«

»Nisem,« sem rekel. »Prišel sem, ker me je tovariš Z. povabil.«

»Da, jaz sem želel, da bi bil pri našem pogovoru navzoč novinar,« je dopovedoval Z., predsednik organizacije slepih.

»Prosim te, da greš,« je vztrajal moški z ukazovalnim glasom.

»Toda jaz za problem vem . . .«

»Rekel sem, pojdi. Boš že zvedel, kar bo treba.«

»Če je tako, tovariš tajnik . . .«

Pobral sem šila in kopita, zaprl vrata in stopil na ulico.

Lepo popoldne je bilo in septembersko sonce je stalo še visoko. Na sveže zakrpani asfaltirani cesti sem srečal nekaj znancev, pa mi ni bilo do pogovora z njimi. Hotel sem biti sam in razmišljati.

Razmišljal sem, o čem neki govorijo tam gori, kjer jaz kot nefunkcionar nisem bil zaželjen. Se bo predsedniku Z. posrečilo prepričati tajnika T-občine, kako nujno je treba zaposliti slepega pravnika, ki je doma iz te občine, ali bo vsako prizadevanje zaman? V mislih sem sešteval sredstva, ki jih je družba dala, da se je slepi invalid iz T-občine redno izšolal in končal študij celo prej in z boljšim uspehom kot mnogo zdravih študentov. Teh sredstev ni bilo malo, a kaj so proti volji človeka, ki je (slep in poleg tega še brez obeh rok!) prehodil pot, na katerih še toliko in toliko zdravih omaga? Vendar to ni najhuje. Najhuje je pač, da družba nenadoma nima delovnega mesta zanj, da bi se redno zaposlil in ji vrnil vsaj delček njene pomoči. Toda družba, ki jo zastopajo ljudje, kot je tajnik iz T-občine, ima gluha ušesa za probleme slepih občanov. Pomislil sem, da me je uradni predstavnik prav zavoljo tega tako hitro odslovil, da bi ne zvedel in ne zakričal javnosti, po čigavi zaslugi so njena ušesa tako gluha . . .

Med tem so oni tam gori končali, seveda brez ugodnega sporazuma . . .

Ko sem odhajal iz T-občine, so se mi, sam ne vem kdaj, v spominu oglasili Prešernovi verzi:

»Sem videl čislati le to med nami, kar um slepi z golj'fijami, ležami . . .«

JANEZ ZORAN

POPRAVKI TISKARSKIH NAPAK

Popravljamo glavne in najbolj grobe tiskarske napake iz zadnje številke našega tednika, ki kazijo smisel nekaterih člankov oz. odstavkov.

Šesti stavek drugega odstavka uvodnika PREKINIMO VERIGO! bi se moral pravilno glasiti takole: »Imamo pa še dosti že znanih bolnikov, iščemo še nove bolnike in jih čimprej in kar najbolj dosledno zdravimo, da se tako izognemo usodnim posledicam **nedoslednega** zdravljenja — rezistenci.«

V drugem odstavku uvodnika »SZDL O URESNIČEVANJU REFORME« je bila po krivdi korektorja izpuščena besedica **»ugodno«** ocenjujejo izvajanje gospodarske reforme, kar spreminja smisel napisanega.

Zadnji odstavek podlistka NEKAJ MISLI O LIKOVNI VZGOJI V POSAVJU bi se moral pravilno glasiti tako, da gre za » . . . **oblikovno** šibkost izdelkov« in ne za »oblikovano« šibkost, kar spet spreminja smisel napisanega sestavka. — Misel W. Churchilla na 5. trani DL bi se morala pravilno glasiti takole: »Velika življenjska prednost je, če napake, na katerih se učimo, **zagrešimo** kar se da zgodaj.«

Na 7. strani bi se moral glasiti pravilen naslov v KOČEVSKI KRONIKI takole: **»KO SE SPREHAJAŠ po mestu . . .«**

Na 8. strani bi moralo biti v 6. stavku članka NOVO MESTO—ČRNUČE 1:3 zapisano »ena **najslabših** ekip« in ne »najboljših« ekip.

Na 10. strani gre v č' ku »O GRENKA, SLADKA ČOKOLADA . . .« za slovensko **kanditorsko** in ne za »kandidatorsko« industrijo, kakor je bilo tiskano.

Bralcem se opravičujemo tudi za zalomljene vrstice v sestavku »KOMET: vztrajamo na poti navzgor!« in v članku »So obsojeni gostinci ali metliška črnina?«

Večina tiskarskih napak je nastala zaradi malomarnega branja naših rokopisov oz. odtisov v tiskarni v Ljubljani, pri kateri smo se zaradi ponovnih grobih podobnih nepotrebnih napak osebno ostro pritožili.

Prizadetim avtorjem sestavkov in bralcem lista se opravičujemo zaradi neljubih napak, do katerih prihaja brez vsake krivde našega uredništva in uprave!

UREDNIŠTVO

POPRAVEK SKLEPA Št. 244 v Uradnem vestniku Dolenjske

Na opozorilo Komunalne skupnosti za socialno zavarovanje delavcev v Novem mestu, popravljamo sklep št. 244 iz zadnje, 21. številke URADNEGA VESTNIKA DOLENJSKE, v katerem je po krivdi tiskarne groba napaka. V drugem odstavku I. člena cit. odloka bi moralo biti pravilno zapisano takole:

»Stopnja osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje se določi za čas od 1. julija 1965 do 31. julija 1965 v višini **8,50 odstotka**, od 1. avgusta 1965 do 31. decembra 1965 pa v višini 8 odstotkov.«

Popravek cit. sklepa bo izšel tudi v prihodnji, novi številki URADNEGA VESTNIKA DOLENJSKE.

UREDNIŠTVO

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Titov obisk v Bolgariji

Predsednik Tito se je vrnil s še enega uspešnega državniškega potovanja. Pretekli teden je bil v sosednji Bolgariji, kjer so ga nadvse prisrčno sprejeli tako, da je sam dejal, da take topline, neposrednosti in prisrčnosti »ni moč organizirati«. Kamorkoli je prišel s svojim spremstvom, povsod so jugoslovanske goste z navdušenjem sprejeli ter kar tekmovali v tem, kako bi vidno izrazili prijateljstvo, ki ga goji bolgarsko ljudstvo do jugoslovanskega. V nagovorih niso izpustili priložnosti, da ne bi naglasili, kako je prijateljstvo med deželama tradicionalno, da nas veže skupni boj proti izkoriščanju in zdaj za zgraditev socialistične družbe.

Odtod tudi soglasje glede vseh pomembnih vprašanj sodobnega sveta, zlasti ker sta Jugoslavija kot Bolgarija trdno prepričani, da lahko socializem in človeštvo popolno uspevata le v razmerah trajnega miru, prijateljstva in sodelovanja med narodi. Obe podčrtujeta svojo privrženost načelom miroljubne koeksistence med različnimi družbenimi sistemi. No, glede tega so seveda različki v stališčih, ker pojmujemo mi miroljubno koeksistenco dosti širše kot pa le golo koeksistenco med državami z različnimi družbenimi sistemi, se pravi več kot pa zgolj obstajanje drugega ob drugem. Menimo namreč, da je za ohranitev miru potrebno več kot samo priznanje, da drugi tudi obstaja, ampak da bo mir najbolj varno zagotovljen, če bomo uporabili vsako priložnost za to, da se razvije mednarodno sodelovanje, da narodi navežejo med seboj čimtesnejše stike, da se državniki čimpogosteje srečujejo na raznih ravneh in sproti pogovarjajo ter odpravljajo ne le nesporazume ampak že možnosti za nesporazume in da z neposrednim dogovarjanjem urejajo medseboj-ne spore. Istovetna stališča imamo glede kolonializma in neokolonializma, do imperialističnega vmešavanja v zadeve drugih dežel, glede tega, naj bo svetovna organizacija čimbolj univerzalna, da bi lahko odigrala vlogo instrumenta v obrambi miru na svetu.

V današnjem svetu je poudarjanje takega soglasja še bolj potrebno, ko pa si politika sile spet pridobiva nekdanjo veljavo iz časov izpred druge svetovne vojne. Zaslugo za to imajo pač tiste sile, ki so izzvale tako imenovano finančno krizo v organizaciji združenih narodov ter s tem ohromile svetovno organizacijo, da celo leto ni mogla uveljaviti svoje vloge kot instrumenta miru. Prav to pa jim je bilo potrebno in prav to je bil namreč njihov resnični namen. Tako so lahko nemoteno posegli v Vietnam, v Dominikano in tako se politika sile uveljavlja še na drugih geografskih področjih. V takih razmerah so bile sile miru paralizirane, skraja celo presenečene ter so iskali izhod v proceduralnih rešitvah, dokler se niso jasno zavedle, da pomeni kriza svetovne organizacije ohrabritev nasprotnikov miru, in dokler niso spoznale, da pasivno ne morejo več opazovati naraščanja mednarodnih zapletov. Če je lani vladal strah pred tem, da bi generalna skupščina OZN glasovala o tistem 19. členu ustanovne listine, po katerem izgubi glasovalno pravico tista članica, ki ne poravna svojih finančnih obveznosti do OZN, so zdaj prišli do sklepa, da je treba o tem glasovati in s tem presekati gordijski vozel »finančne« krize, pa naj se pokaže, kdo je pravzaprav tisti, ki hromi svetovno organizacijo in izziva umetne zaplete z nekakšnimi proceduralnimi vprašanji. Tako je nastal potlej preplah v nasprotnem taboru in izjava ZDA, da ne bodo več vztrajale pri 19. členu.

Tako se je torej lahko začelo jubilejno dvajseto zasedanje generalne skupščine OZN. Človeštvo se je z novimi upi zazrlo v prihodnost. Optimizem pa vzbuja še nekaj drugega. Varnostnemu svetu je uspelo ustaviti spopad med Indijo in Pakistanom, se pravi, da je svetovna organizacija lahko zelo učinkovito orodje miru. Sklenjeno je premirje, ki sicer ni preveč trdno, ker še vsak dan beremo o praskah in spopadih, vendar vojne na široki fronti ni več. Zdaj bi se bilo treba dogovoriti, kako bo s spornim Kašmirom, zaradi katerega se je vojna tudi začela. Pakistan vztraja na tem, da je treba izvesti plebiscit, ker računa na muslimansko večino v Kašmiru in že grozi varnostnemu svetu, da bo izstopil iz OZN, če svetovna organizacija ne bo kmalu zadovoljivo rešila tega problema, se pravi, da bi morala pritisniti na Indijo ter izvesti plebiscit. Slišimo že tudi take glasove, da je »varnostni svet osramotil mirovne sile OZN«, pakistanski zunanji minister pa se je v generalni skupščini javno zahvalil Kitajski in Indoneziji za »nesebično podporo v hudih urah«. Indija pa vztraja pri tem, da je Kašmir sestavni del Indije.

Naj bo kakorkoli že, eno je gotovo: o Kašmiru se bosta morali sporazumeti le Indija in Pakistan. Vsak drug lahko le pomaga pri tem sporazumevanju, spora pa rešiti ne bo mogel.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

PREDSEDNIK TITO V PIROTU. Na povratku iz Bolgarije se je predsednik Tito ustavil v Pirotu, kjer je zbranim občanom, ki so ga prišli pozdravit, povedal svoje vtise z obiska v Bolgariji, povedal pa je tudi nekaj misli o problemih iz našega notranjepolitičnega življenja. Predvsem nam je naročil, naj varujemo bratstvo in enotnost, naj ne dovolimo, da bi bila enotnost okrnjena. Narodi Jugoslavije se lahko nadalje razvijajo le, če bodo složni, če bodo imeli enotne poglede na vsa vprašanja tudi našega notranjega življenja. Jugoslavija se je lahko uprla okupatorju, zahvaljujoč enotnosti svojih narodov, a če smo bili enotni takrat, ko je tekla kri in ko so ugašala življenja, smo lahko tudi zdaj, ko ustvarjamo boljše razmere za življenje, je dejal tovariš Tito.

Razumljivo je, da so nastala v tem bujnem razvoju po vojni tudi nesorazmerja, da so se dogajale napake. Toda gospodarska reforma ni rezultat kakšnih naših napak, ampak je posledica bujnega razvoja gospodarstva, zato je treba zdaj postaviti stvari na pravo mesto. Pri nas pa so ljudje, je dejal tovariš Tito, ki ne verjamejo, da bomo uspeli. Jaz pa spet pravim, da ne verjamem, da ne bi uspeli. Premagali smo še večje težave pa bomo tudi te.

Potlej je govoril med drugim tudi o nagrajevanju po delu in o tem, da je bilo glede tega veliko poskušanj in da so se nam taki poskusi pogosto maščevali. Predvsem pa je poudaril, da ne bi smeli biti veliki razponi v osebnih dohodkih. Seveda morajo biti razlike, vendar mora imeti tudi navaden delavec nekaj od svojega dela.

Glede kooperacije pa je dejal, da jo zdaj uresničujemo s tujimi podjetji, zakaj potlej ne bi mogli uresničiti take kooperacije tudi med domačimi podjetji, da bi proizvajali hitreje in ceneje. Vse te zapletene probleme moramo urejati, je dejal, pri čemer morajo vsi sodelovati, da bi šli naprej. Če nam uspe to doseči — to pa je po Titovem mnenju prava revolucija — potlej bo ugled Jugoslavije v svetu še bolj zrasel, je zaključil predsednik Tito svoj govor.

Proizvajajmo hitreje in ceneje!

KONGRES ZZB NOV. V Sarajevu se je začel V. kongres Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, ki se ga udeležuje 650 delegatov in članov zveznega odbora ter številne tuje delegacije. Predsednik republike Tito pa je poslal kongresu pozdravno brzojavko, v kateri med drugim pravi, da mora biti vse naše prizadevanje vedno navdihnjeno z interesi delovnega človeka, ker je to smisel vseh naših revolucionarnih teženj. Zveza združenj borcev je dosegla v dosedanjem delu velike uspehe, naši borci pa so bili vedno v prvih vrstah graditeljev socializma. »To pričakuje naša skupnost od vas tudi v prihodnje,« je zapisal predsednik Tito.

Predsednik zveznega odbora Ranković pa je v obširnem referatu govoril o problemih zveze in posebej o socialno ekonomskem položaju borcev. Pri tem je opozoril, da vse prepogosto naletimo na mnenje, da je treba vse probleme borcev reševati iz zveznih sredstev in z zveznimi predpisi. V naših razmerah pa je večina družbene dejavnosti osredotočena v komunah in delovnih skupnostih in te rešujejo ne le bistvene zadeve vsakdanjega življenja temveč tudi največje gospodarske, socialne in druge probleme našega razvoja. Celo vrsto aktov, ki jih ni mogoče enotno urejati za vso državo, lahko rešijo delovne organizacije in komune, pri tem gre zlasti za reševanje materialnega položaja osebnih in družinskih invalidov, ki pretežno živijo od invalidskih dohodkov. Potlej je še opozoril na to, da je zdravstveno stanje borcev in invalidov slabo, vsekakor slabše kot drugih oseb iste starosti in da se bo treba bolj zavzeti za njihovo polnejšo zdravstveno zaščito. In še vedno je 25.000 borcev in njihovih družin brez stanovanja ali brez ustreznega stanovanja. Ob koncu je posebej govoril o tem, da je treba sedanjim rodovom znanstveno natančno nakazati naš narodnoosvobodilni boj, da bo nova generacija čimbolj pripravljena nadaljevati revolucionarno spreminjanje naše družbe.

OMEJITEV POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE. Zvezni sekretar za industrijo je izdal uredbo, po kateri bo omejena potrošnja električne energije industriji, organizacijam, ki skrbe za razsvetljavo ulic, in tistim, ki jo uporabljajo za ogrevanje. Za gospodinjstva ni omejitev.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ OGNJENIK JE ZAČEL BRUHATI. Na Filipinih je začel po več kot 50 letih bruhati ognjenik Taal. Po prvih vesteh je izgubilo življenje okrog dva tisoč ljudi. Najprej je bilo slišati močno bobnenje, potlej pa so se kakih osem minut vrstile eksplozije druga za drugo. Pod nebo je šinil velikanski plamen, iz žrela pa je planila lava, ki je v hipu zalila vse vasi v podnožju ognjenika. Prizadeti so bili isti kraji kot leta 1911, ko je ta ognjenik zadnjič bruhal. Ljudje so na tiste strahote takrat že pozabili in se spet naselili v istih krajih ter postavili celo počitniške hiše. Takrat je izgubilo življenje okrog 1200 ljudi.

■ BOSCH SE JE VRNIL V DOMINIKANO. Bivši predsednik Dominikanske republike Juan Bosch se je pretekli teden vrnil v Santo Domingo, kjer ga je pričakala velika množica pristašev. Ob tej priložnosti je prišlo tudi do nemirov in je policija streljala v manifestante. Bosch je ob prihodu v Santo Domingo dejal, da ne bo kandidiral za predsednika republike na bližnjih volitvah. Izjavil je tudi, da bi morale ZDA povrniti škodo, ki so jo povzročile Dominikanski republiki s svojo oboroženo intervencijo. Predstavnik ZDA pa je précej povedal, da o tem sploh ne more biti govora, pač pa bi bile ZDA pripravljene pomagati Dominikini pri premagovanju gospodarskih težav. Očitno pa je, da Združenim državam ni preveč všeč, da se je Bosch vrnil domov.

■ THOMSON PRED ZAPRTIMI VRATI. Britanski minister Thomson je prišel v Kairo, da bi se pogovorili o marsičem, kar moti odnose med Veliko Britanijo in Združeno arabsko republiko. On je prvi britanski minister, ki je prišel v ZAR po napadu Velike Britanije, Francije in Izraela na Suez. Čeprav je bilo prej dogovorjeno, da bo britanskega ministra sprejel tudi predsednik republike Naser, so ta sprejem odpovedali, Thomson pa je odšel iz Kaira na naglo tako, da še novinarjev ni utegnil sprejeti in so morali že sklicano tiskovno konferenco odpovedati. Thomsonu so povedali, da se z njim ne nameravajo več pogovarjati, ker je Velika Britanija prav med njegovim obiskom v ZAR suspendirala adensko ustavo, razpustila vlado in zakonodajni svet. Vso oblast v tej britanski koloniji je prevzel britanski visoki komisar, češ da je bila vlada naklonjena osvobodilnemu gibanju.

SLOVENIJA – VINO odgovarja

2. septembra letos smo v našem tedniku objavili članek o metliški vinski kleti pod naslovom: »SRBSKA VINA V METLIŠKI VINSKI KLETI«. Izvozno podjetje SLOVENIJA-VINO, Ljubljana, ki upravlja vinsko klet v Metliki, nam je na članek poslalo naslednji odgovor:

O razvoju vinogradništva na območju Bele krajine in še prav posebno na območju Metlike je v povojnem obdobju bilo veliko govora in razprav. Kot rezultat teh razgovorov in določene politike v razvoju kmetijstva je bila v Metliki zgrajena vinska klet, ki naj bi zajela vinsko proizvodnjo s tega območja.

Ob gradnji kleti naj bi uredili, obnovili in na novo zasadili vinograde, ki naj bi glede proizvodnje omogočili polno izkoriščanje nove kleti. Medtem ko se je gradnja kleti pričela razmeroma hitro, je obnova vinogradniških površin močno zaostala, tako da so šele v obdobju po letu 1960 zabeleženi prvi rezultati.

V takih pogojih je seveda postala nedokončana vinska klet v Metliki gospodarski problem, ki ga je bilo težko reševati tako glede potreb po nadaljnjih investicijskih sredstvih, ki jih ni bilo, in z ozirom na surovino, to je grozdje in vino, ki ga v množični proizvodnji na ožjem območju tudi ni. Upravljavci so bili prisiljeni izkoriščati klet v raznih oblikah.

Dejstvo je, da mora moderna vinska klet na leto vsaj trikrat obrniti svoje zaloge, če hoče biti rentabilna v sklopu trgovskega proizvodnega podjetja. Kolikor je taka klet v sklopu čiste proizvodne organizacije, pa mora biti vsaj enkrat na leto napolnjena, a proizvodnja in predelava morata v takem primeru biti mehanizirani, da bi bil račun poslovanja rentabilen. Vse to se iz zgoraj navedenih razlogov ni uresničilo in je zaradi tega klet več ali manj životarila in bila prej breme kot aktiven gospodarski činitelj.

Klet v Metliki je večkrat menjala lastnika in niti eden izmed njih ji ni mogel zagotoviti dokončne oblike in jo v celoti usposobiti za namene, za katere je bila zgrajena. Zaradi tega so oblastni kakor tudi gospodarski organi iskali razne rešitve. Znano nam je na primer, da je likvidacijska uprava pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Celju za bivše podjetje VINO BREŽICE vložila mnogo truda, da bi ta klet ostala oziroma prešla v sklop Kmetijske zadruge v Metliki. Znano nam je tudi, da je Občinska skupščina občine Brežice kot matična občina bivšega podjetja VINO BREŽICE intenzivno sodelovala pri tem, da bi to klet lahko prevzela Kmetijska zadruga Metlika oziroma podjetje v Metliki, ki bi bilo na tem zainteresirano.

Pri iskanju najugodnejše finančne rešitve ob likvidaciji bivšega podjetja VINO BREŽICE je Občinska skupščina Brežice podjetju SLOVENIJA VINO, Ljubljana, na osnovi ustrezne pogodbe predala vsa pripadajoča osnovna sredstva. Ker takrat ni bilo drugega interesenta, ki bi lahko ugodil zahtevam Občinske skupščine Brežice, je podjetje SLOVENIJA VINO prevzelo tudi metliško klet.

Klet, ki jo je podjetje SLOVENIJA VINO prevzelo v Metliki, je v zelo slabem stanju, slabo je vzdrževana, vinske kadi pa so propadle, čemur je predvsem vzrok izredno slaba ventilacija kleti. Propadla je tudi električna napeljava, v slabem stanju pa je tudi večina prostorov, ki so v kleti. Klet je zelo ponesrečeno konstruirana — vsaj to, kar je dosedaj zgrajenega. Morda so načrti boljši, vendar so potrebna znatna sredstva, da se klet sploh očuva pred razpadom, in še večja, da se dokončno dogradi.

Podjetje SLOVENIJA VINO je v prvi fazi opravilo najnujnejša vzdrževalna dela in klet usposobilo za normalno vskladiščenje vin. Podjetje ima predvsem namen odkupovati vina od proizvajalcev s tega območja in s tem dati impulz za nadaljnje razširjenje proizvodnje na tem območju. Dokler pa proizvodnja na tem območju ne bo dosegla dovolj visokih količin, je podjetje prisiljeno vkletiti tudi vina z drugih območij Jugoslavije, ker sicer ni zagotovljeno rentabilno izkoriščanje kletnih kapacitet, ki jih v tej kleti SLOVENIJA VINO povečuje.

Nobene bojazni ni, da podjetje SLOVENIJA VINO preko te kleti ne bo v stanju prevzeti kvalitetna vina od proizvajalcev na območju te kleti. Popolnoma jasno pa je, da v pogojih, ki jih narekuje gospodarski razvoj, zahtevamo od vsakega, pa četudi najmanjšega gospodarskega obrata, rentabilno poslovanje, ker le v taki obliki nudimo tudi vinogradniški proizvodnji rentabiliteto in interes za nadaljnje razširjanje.

Glede lastništva kleti v Metliki je stvar jasna in urejena. Klet je last splošnega družbenega premoženja, ki jo upravlja kolektiv SLOVENIJA VINO. Stvar upravljavca kleti in proizvodnih organizacij na tem območju, je, kako bodo organizirali plodno sodelovanje, ki naj bi zagotovilo polno izkoriščanje kapacitet kleti v Metliki ter dali pobudo in možnost za dograditev tega objekta ter dvig proizvodnje vina na območju Bele krajine.

SLOVENIJA VINO
Ljubljana

Na novomeškem sejmišču

Na ponedeljkovem sejmu za prašiče je bilo kupcem na voljo 1460 pujskov, medtem ko so jih kupili le 836. Razen domačih kupcev so prišli na sejem tudi živinorejci iz sosednjih občin. Cene: manjši prašički 6000 do 11.500 din, večji 12.000 do 22.000 din.

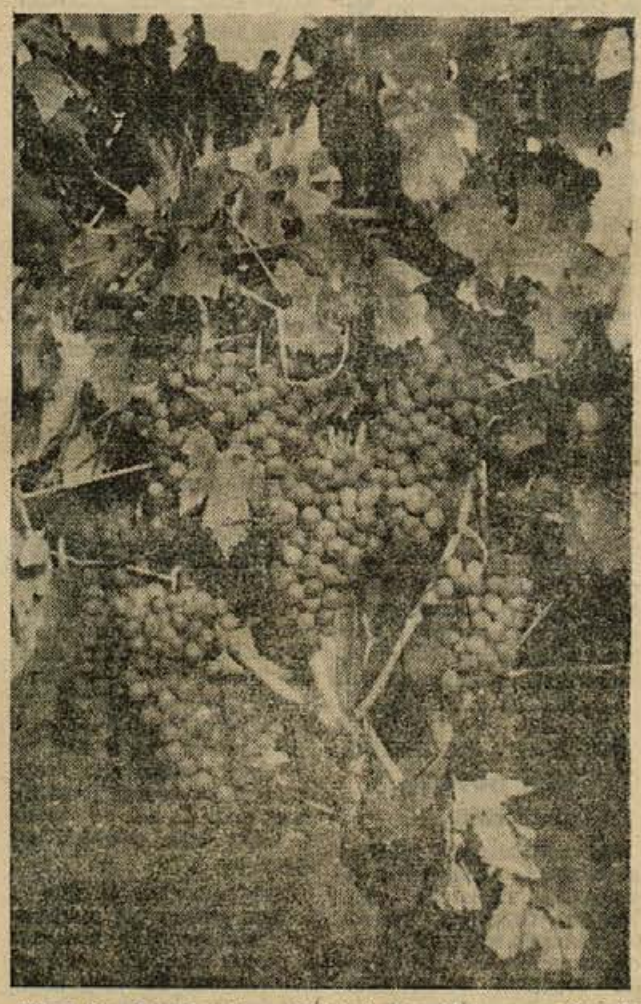

»Kisel bo, kisel, tale naš letošnji cviček — mežnarji bodo morali ponoči vsaj dvakrat zvoniti, da se bodo ljudje v spanju obrnili na drugo stran...« pravijo te dni kmetje, ko gledajo v oblačno nebo, ki noče s pravo jesensko toploto ogreti vinogradov, da bi jagode zorele. Prvo portugalko smo poskusili v nedeljo v Kostanjevici; po 400 dinarjev jo prodaja tamkajšnje gostinsko podjetje. Nasploh pa tarnajo o slabem vremenu po vsej naši pokrajini, saj je grozdje skoraj povsod še trdo in brez potrebne sladkobe. »Ko bi bilo vsaj 20 sončnih dni, pa bi letino še nekako rešili!« menijo ljudje. Morda pa nas jesen zdajle vendarle še preseneti? (Foto: Polde Miklič).

Do konca avgusta 48,2 odst. proračunskih dohodkov

Do konca avgusta je bilo ustvarjenih v novomeški občini le 48,2 odst. proračunskih dohodkov. Največji izpad je v prispevkih iz osebnega dohodka od delovnega razmerja, ki predstavljajo v planu skoraj polovico proračunskih dohodkov. Doseženi so bili le z okoli 54 odst. Davki (prometni davek) prav tako niso doseženi več kot 47,3 odst., največji izpad pa je v prometu blaga na drobno, ki je bil dosežen le 31,4 odst. Takse so bile dosežene s 85 odst., kar pomeni, da so bile presežene. Ostali dohodki proračuna so doseženi 26,3 odst., kar je zelo malo. Vzrok je v tem, ker delovne organizacije niso prispevale pričakovanih zneskov za strokovno šolstvo (planiranih je bilo 100 milijonov, realiziranih pa je 18 milijonov prispevkov za strokovno šolstvo).

Upravni odbor Komunalne banke Novo mesto je na seji dne 17. 7. 1965 sprejel sklep, da prevzame po določilih 173. in 174. člena zakona o bankah in kreditnih poslih (Ur. l. SFRJ št. 12-65) položaj ustanovnega odbora nove banke in sklicuje po sklepu seje z dne 22. 9. 1965

ustanovni zbor banke

ki bo dne 25. januarja 1966 v prostorih Doma ljudske prosvete v Novem mestu ob 9. uri dopoldne po določilih 3. odstavka 47. člena Zakona o bankah in kreditnih poslih z naslednjim dnevnim redom:

1. **poročilo ustanovnega odbora;**
2. **sprejem začasnega statuta in aktov o ustanovitvi banke;**
3. **določitev smernic začasne kreditne politike;**
4. **razno.**

Banka bo svojo organizacijo in poslovanje prilagodila tako, da bo poslovala kot **komercialna banka Novo mesto** v smislu 39. člena zakona o bankah in kreditnih poslih.

Sedež banke bo v Novem mestu, Trdinova 2.

Ustanovitelji banke so delovne in druge organizacije ter družbeno politične skupnosti.

Pravico na en glas v zboru in pravico soupravljanja pri delu banke pridobi, kdor se pismeno obveže, da bo v roku, ki ga bo določil zbor banke, vložil v banko del svojih sredstev na sledeče možne načine:

a) da vplača v kreditni sklad banke 2 milijona dinarjev,

b) da oroči za oročitev sposobnih sredstev za dobo:

preko 5 let 4,000.000 din,
od 3 do 5 let 6,000.000 din,
od 1 do 3 let 10,000.000 din,

c) da ima na svojih računih pri Službi družbenega knjigovodstva stalno letno 25,000.000 din sredstev, katere vključi v poslovanje te banke.

Delovne in druge organizacije in družbeno-politične skupnosti pridobe pravico za toliko glasov, kolikokrat izpolnijo enega izmed gornjih pogojev s tem, da ima posamezna organizacija lahko največ 10 odst., vse družbeno-politične skupnosti skupaj pa 20 odst., skupnega števila glasov.

Pismene prijave za vpis ustanovnih deležev za ustanovitev banke v smislu gornjih pogojev je treba vložiti vsaj 10 dni pred sklicem zbora **pri upravi Komunalne banke Novo mesto.**

Vse informacije v zvezi s prijavami ustanovnih deležev, sklepanja pogodb za trajni poslovni odnos, sklepanja pogodb za vezavo sredstev, kakor tudi vse ostale informacije dobite pri upravi **Komunalne banke Novo mesto, Trdinova 2.**

Brežiški vodovod obnavljajo

Cevi v brežiškem vodovodu so imele do zdaj premer 125 mm, zategadelj pa je šlo v izgubo 48 odstotkov vode. Ob večji potrošnji je vode že v prvih nadstropjih primanjkovalo. Pred nedavnim so začeli vodovod obnavljati in Brežičani so občudovali poseben bager, ki skoplje 300 m dolg jarek na dan. Za obnovo vodovoda bodo letos porabili 28 milijonov din, dela pa opravlja Vodna skupnost iz Novega mesta. Sredstva za obnovo so prispevali ObS Brežice in področni garnizon JLA. V izkopane jarke bodo položili 250 mm cevi in ostale naprave. Dosedanja črpalka bo zadoščala novim zmogljivostim vodovoda, izguba vode bo za 30 do 40 odstotkov manjša, pritisk pa se bo povečal za toliko, da bodo tudi v drugem nadstropju stavb potrošniki imeli vodo. Po opravljeni rekonstrukciji bo zmogljivost vodovoda za 10 do 15 odstotkov večja, kar bo zadoščalo za približno 5 let. V bodoče nameravajo speljati vodovod iz Pišečkega dupla, kjer izvira Gabernica. Izvir daje 70 litrov vode na sekundo, vodovod pa bo lahko nato oskrboval z vodo 20 do 25 tisoč prebivalcev. Nanj bodo priključili vse vasi ob poti od Pišec preko Globokega do Brežic, pa tudi Bizeljsko in Dobovo.

Na Bizeljskem bodo sami popravili razsvetljavo

Krajevna skupnost na Bizeljskem je že lani zaprosila podjetje DES za popravilo javne razsvetljave. Letos so njeni predstavniki ponovili želje prebivalstva ustno, vendar doslej še ni bilo nikogar, ki bi se lotil popravila.

Poleti razsvetljave skoraj niso pogrešali, zdaj pa so večeri daljši in temnejši. Ljudje nočejo hoditi po temi poleg tolikih svetilk. Krajevna skupnost se je zaradi tega odločila, da bo zaupala popravilo javne razsvetljave domačim električarjem. Vaščanom sporočamo, da bo v kratkem gorelo na Bizeljskem vseh 15 svetiljk. Med njimi bo zdaj 5 živosrebrnih.

Kakšni so življenjski stroški?

Po izjavi zveznega zavoda za statistiko so različne navedbe o tem, kako so po gospodarski reformi narasli življenjski stroški, v javnosti precej netočne. Zvezni zavod za statistiko izjavlja naslednje:

Indeks življenjskih stroškov, sestavljen iz indeksa cen, proizvodov in storitev, ki jih potrebuje povprečno mestno gospodinjstvo v Jugoslaviji, je bil v avgustu v primerjavi z julijem (pred reformo) naslednji: skupno so se povečali življenjski stroški v avgustu 1965 v primerjavi z julijem 1965 **po indeksu 124 (to pomeni, da so se celotni življenjski stroški povečali za 24 odstotkov).** Posamezni stroški so se pri tem povečali po naslednjem indeksu:

- **hrana 120**
- **tobak in pijače 137**
- **obleka in obutev 166**
- **stanovanje 164**
- **kurjava in razsvetljava 155**
- **oprema 118**
- **higiena in zdravstvo 131**
- **kultura in razvedrilo 120**
- **promet in PTT 121**

Indekse so obračunavali tako, da so upoštevali tudi cene, ki so povišane, vendar jih gospodinjstvom še ni bilo treba plačati po novem.

Ker so očitali statistični službi, da so metode obračunavanja življenjskih stroškov sporne, poudarjajo, da je obračunavanje življenjskih stroškov v vseh svojih sestavnih delih prilagojeno našim razmeram. Zavodi za statistiko stremijo za tem, da bi bile cene, ki jih zbirajo, kar najbolj v skladu s tržiščem, tako da pomeni indeks življenjskih stroškov v Jugoslaviji ponderirano sredino, izračunano na temelju več kot 100 tisoč podatkov v cenah.

KLOPOTEC

METLIŠKA DELAVNICA PODOBARJEV JEREBOV

Belokranjski muzej, ki skuša zadnja leta na svojih občasnih razstavah prikazati med drugim tudi podobo belokranjskih likovnih umetnikov (Alojz Gangl, Mihael Kambič, Julij Papič), je tokrat posegel v nekoliko nižjo umetnostno zvrst, katere pomena in vrednosti pa kljub temu ne moremo podcenjevati: v svoji galerijski sobi je razstavil del bogate zapuščine **metliških podobarjev Jerebov**. Res je, da ta družina prizadevnih podobarjev ni zrasla čisto iz belokranjske zemlje, saj je očetu **Jerneju Jerebu** (1838-1929) stekla zibel na Vrhu pri Žireh, in tudi počiva ne v Metliki, saj je našel zadnji dom doli na jugu na otoku Hvaru, kjer je umrl, star več kot devetdeset let. Toda čez šestdese let njegovega neutrudnega podobarskega in slikarskega dela je raztresenega širom po Beli krajini, po Dolenjskem, Kočevskem in Hrvatskem, največ seveda po raznih podružnih cerkvah, kjer bo njegova preprosta umetnost še desetletja in stoletja živela v številnih oltarjih in živopisanih kipih in podobah.

Bil je preprost kmečki fant, ki sta ga tradicija in zgled mnogih gorenjskih podobarjev zvabila na njihovo pot, ki jo je začel pri idrijskem slikarju in podobarju Juriju Tavčarju. Trinajst let se je učil in delal pri tem mojstru, se mimogrede zaposlil še pri rezbarju Ozbiču v Kamniku, potem pa ga je pritegnila Bela krajina. Z ženo Ivanko Novak, doma iz Jame pri Žužemberku, sta si v Metliki ustvarila dom in družino, iz katere je zraslo šest otrok, od katerih so se vsi trije sinovi oprijeli očetovega poklica. Bili so to **Jernej** (r. 1877), ki je pozneje odšel čez morje in se neznano kje izgubil v široki Ameriki, **Vincenc** (1880 — 1951), ki je v Metliki prevzel očetovo delavnico, in najmlajši **Rafael** (1884-1916), ki je bil med brati najbolj nadarjen, a je na žalost skoraj vseh zadnjih deset let preživel v umobolnici na Studencu pri Ljubljani, kjer je tudi umrl.

V Metliki je stari Jernej Jereb sam in kasneje s svojimi sinovi razpredel široko delavnost. Delal je za Suhor, Semič, Radovico, Metliko, Tri fare, Lokvico, Grabrovec, Vidošiče, Krasinec, Griblje, Klošter, Adlešiče, Črnomelj, Dragatuš, Preloko, Zilje, Planino nad Semičem itd. Segel je na Dolenjsko v Toplice, Podgrad, Hinje, Hmeljnik, Novo Štifto, Drago pri Ribnici, na Notranjsko, pa na Kočevsko v Koprivnik in okolico, v Nemško loko, Rajhenau itd. Delal je na Hrvatskem v Čabru Žakanju in okolici, na Vivodini, v Radatovičih, v Sošicah in še drugod. Čez 160 slik, risb, skic in načrtov ter precej rezbarskih del iz Jerebove podobarske in slikarske delavnice danes hrani Belokranjski muzej, ki je po smrti Vincenca Jereba leta 1951 prevzel to zanimivo in bogato zapuščino.

Oče Jernej Jereb je delal še v visoki starosti. Ko je dve leti pred smrtjo kupil v Metliki hišo na Hribu in jo še isto leto izročil sinu Vincencu, je pisal najmlajši hčeri Justini Japelj, ki je z možem živela v Igranih blizu Makarske, da bi pri njej rad preživel večer svojega življenja. Hči in zet sta res prišla ponj. Sprva mu je bilo skoraj žal zapustiti Metliko, nato pa je le odšel z njima v Igrane in nato v Drvenik. Pri morju se je poleti skoraj vsak dan kopal, češ da se v tisti vročini ne da živeti. Ljudje so se čudili temu devetdesetletnemu kopalcu. Ko je bil njegov zet službeno prestavljen iz Drvenika v Vrbosko na otok Hvar, je šel tja tudi Jernej Jereb. Tu je 22. februarja 1929 umrl za špansko. Pokopan je na pokopališču med vinogradi v grobu št. 7, ki je vsekan in zabetoniran v skalo.

V Metliki je njegov sin Vincenc delal do zadnjih dni življenja, vendar se obsežnejših del po očetovi smrti ni več lotevali. Oženjen ni bil in je zadnja leta živel precej samotarsko in čudaško življenje. Umrl je v 73. letu svoje starosti 10. maja 1951 kot zadnji belokranjski podobar in je tako z njim prenehala 80-letna tradicija metliškega podobarstva.

V belokranjskem muzeju bo razstava podobarjev Jerebov **odprta do 20. oktobra**, tako da bo marsikateremu ljubitelju podobarske in slikarske umetnosti omogočeno, da si ogleda to zanimivo razstavo.

J. D.

Jerebova hiša na Hribu v Metliki

Stoviček bo razstavljal oktobra

Razstava enega izmed dveh slovenskih kiparjev — medaljerjev Vladimirja Stovička iz Leskovca pri Krškem, ki bi morala biti odprta 15. septembra v Dolenjski galeriji v Novem mestu, bo zaradi tega, ker nekatere plakete še niso odlite, postavljena šele prve dni oktobra. Umetnik je pripravil za to razstavo 3 plastike v bronu in blizu 40 plaket. Medaljerstvo, ki je v zahodnem svetu zelo cenjena umetnost, pri nas še ni našlo pravega mesta; morda prav zato, ker je mojstrov te zahtevne, natančne in potrpljenske veščine tako malo. Stovičkova razstava bo urejena v spodnjih prostorih Dolenjske galerije, obiskovalce pa bomo pravočasno obvestili o začetku razstave.

V galeriji je zdaj postavljena razstava »Slikarstvo 19. in 20. stoletja« iz fonda Dolenjskega muzeja, za zimsko sezono pa pripravljajo razstavo starih mojstrov, ki bo odprta sredi oktobra.

V bivši Ropasovi hiši preurejajo muzealci te dni zgornje nadstropje, kamor bodo začasno preselili zbirko NOB, ki je v osrednji stavbi že zelo na tesnem. Ko bodo prostori te zbirke izpraznjeni, bodo v njih v drugi polovici oktobra odprli občasno razstavo »Pota pomorščaka Antona Dolenca«, ki je prepotoval skoraj ves svet. Razstava bo še posebej zanimiva za šolsko mladino, ki niti ne ve, da smo tudi Slovenci imeli takega svetovnega potnika.

m

Stoletna šola v spominih 90-letnice

Kristina Petrič, rojena Bregant, upokojena učiteljica iz Studencev pri Mariboru, ki bo letos stara devetdeset let, se bo 100-letnici šole v Gorenjem Leskovcu pri Senovem takole spominja:

Do jeseni 1864 v Gor. Leskovcu še ni bilo šole. Jurij Bregant je kot prvi učitelj prišel to leto k Sv. Antonu (zdaj Gor. Leskovec) in začel poučevati v stari mežnariji. V njej je bila zasilna učilnica in stanovanje za učitelja.

Leta 1865 je premožen posestnik Alojzij Lenček s svojimi sredstvi sezidal novo šolsko sobo. Pozneje so zgradili novo šolo, v kateri je Jurij Bregant poučeval še precej let.

Zanimivo je življenje ustanovitelja leskovške šole — Jurija Breganta. Po končanem šolanju na učiteljišču v Mariboru je Bregant prišel v Gor. Leskovec. Ko je služboval v tem kraju, je opravil še posebni učiteljski tečaj z najboljšim uspehom, zato so mu ponudili službo v Mariboru. Bregant, zvest obljubi, da se vrne v Gor. Leskovec, pa ponujenega mesta ni sprejel. Še nekaj let je učiteljeval v Gor. Leskovcu, tedaj pa že v novi šoli.

Ta, izredno zavedni, zgledno marljivi prosvetni delavec je sicer pozneje odšel iz Gor. Leskovca ter služboval v raznih slovenskih mestih, povsod so ga imeli radi. Vzgojil je veliko učencev, kasnejših inteligentov, in znal z besedo in delom tudi kmetom pomagati v težavah. Kamorkoli je prišel službovat, je vaščanom prinesel izobrazbo in prosvetno življenje. O tem vedo povedati tudi v Gor. Leskovcu.

Ob 100-letnici šole, ki so jo nedavno praznovali, saj je bil to dogodek za vso občino, je prav, da smo se spomnili tudi ustanovitelja te leskovške ustanove.

RADO KOZOLE

Šolstvo dobilo 51,1 odst. sredstev

Občinski družbeni sklad za šolstvo občine Novo mesto je do konca avgusta dobil 51,1 odst. planiranih sredstev, strokovno šolstvo pa samo 40 odst. sredstev, planiranih za 1965. Celotni proračun je bil v občini Novo mesto v izdatkih realiziran z 48,4 odstotki, proračunski dohodki pa z 48,2 odst. To pomeni, da je občinska skupščina namenila šolstvu kolikor je le največ mogla.

Miklova Zala v Kostanjevici!

V soboto, 9. oktobra, bo ob 19.30 v Kostanjevici dolgo pričakovana premiera Žižkove ljudske igre **Miklova Zala**. Igro je režiral **Lado Smrekar** (to je njegova 26. režija), sceno je zasnoval arh. **Vlado Rijavec**, ziljske obredne plese je kot gost naštudiral **Marjan Kralj**, scensko glasbo pa je pripravil **Marjan Vodopivec**. Zelo zahtevno scenerijo je izdelalo tehnično osebje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Pri tej predstavi sodeluje 76 izvajalcev, med njimi je najmlajšemu šest let, najstarejšemu pa sedemdeset. Igro so začeli študirati letos v januarju in jo torej pripravljajo vzdržema že osem mesecev — študij so namreč za deset dni prekinili samo v juliju. Do premiere bodo torej porabili blizu sto celovečernih skušenj, ki so bile vso delovno dobo med 19. in 23. uro, mnogokrat pa tudi dlje.

Za predstavo vlada izredno zanimanje. Ker bo igra večkrat na sporedu, bo lahko vsakdo dobil vstopnico, zato je vsaka mrzlica odveč. Vodstvo Dolenjskega kulturnega festivala doslej ni prevzelo nobene rezervacije in bodo vse vstopnice na voljo v redni prodaji. Res pa je, da bodo pri prodaji za premiero upoštevali predvsem tiste obiskovalce iz Kostanjevice in drugod, ki stalno prihajajo na prireditve in pa svojce nastopajočih, saj jim bo ta prednost pri nakupu vstopnic bržčas edina nagrada za dolgotrajno delo.

Za to predstavo bo izšel tudi poseben gledališki list, v katerem bo več člankov o tej popularni ljudski igri.

Brežiška gimnazija ima novega ravnatelja

Delovna skupnost brežiške gimnazije je minuli teden izvolila za ravnatelja prof. Marjana Gregoriča, dosedanjega načelnika oddelka za družbene službe pri občinski skupščini v Brežicah. Profesor Bogo Javornik, ki je opravljal ravnateljske dolžnosti zadnjih 14 let, pa se poslavlja od Brežic in odhaja na novo službeno mesto v Ljubljano.

Kulturno ogledalce Loškega potoka

V Loškem potoku, ki ima približno 1900 prebivalcev, je 1254 naročnikov raznih dnevnih časopisov, tednikov, strokovnih in drugih revij. V omenjeni številki pa niso vračunani mladinski listi, ki jih otroci naročajo in prejemajo v šoli. Iz tega je mogoče sklepati, da ima v povprečju vsaka hiša približno tri časopise.

Pred nedavnim je bilo v Loškem potoku 315 radijskih sprejemnikov. Tudi televizija si počasi utira pot. Na strehah potoških hiš stoji zaenkrat le 15 televizijskih anten; če pa primerjamo kako kratko obdobje je od takrat, ko je bil kupljen prvi televizor, si lahko mislimo, da bo število hitro naraščalo.

Ljudska knjižnica ima 3000 knjig, odprta pa je v nedeljo dopoldne. Med temi knjigami so predvsem moderna dela, nekaj pa jih je tudi že močno zastarelih. Knjižnica je dobro obiskana le v zimskem času, kar je razumljivo spričo dejstva, da se v poletnih mesecih večina tudi v industriji zaposlenih ljudi ukvarja s kmetijstvom.

Za drugo kulturno razvedrilo Potočanov skrbi KUD Ivan Vrtačnik, ki ima v sestavi poleg že omenjene knjižnice tudi dramsko, pevsko in klubsko sekcijo ter stalni kino. V kinu in na drugih predstavah pa je vzporedno z vedno hitrejšim naraščanjem motorizacije in razvoja turizma obisk vedno manjši.

V.K.

Nova šola - pa to je salon!

Spet se potresajo šolski zvonci. Za začetek in konec pouka. Učenci prihajajo in odhajajo. Dan za dnem, z vedno več knjigami v torbi. Eni dopoldne, drugi popoldne. In čim bolj se čas umika v jesen, tem bolj so resni ti obrazi.

Se je že začelo. »Kje v Afriki pridobivajo nafto? Kako je prav: ‚išče se Urša Plut' ali ‚iščemo Uršo Plut?' Zakaj tako nerodno skačeš čez kozo? Bitte, entschuldigen sie...«

Človek toliko velja, kolikor zna.

Šolski upravitelj Adolf Grum je na steni poiskal stikalo in pritisnil. Brrr-brinbrin so zapele male električne napravice v razredih. »Dobiti moramo še uro, ki bo sama sprožila ta zvončni mehanizem«, je omenil upravitelj in mi sedel nasproti.

Obiskal sem ga, ko je potekala zadnja šolska ura v dopoldanski izmeni v Trebnjem.

»Nismo se še znašli. Ni še prave domačnosti. Ni majhna stvar priti kar tako čez noč iz hleva v salon,« je za uvod pogovora o prvih dneh v tem salonu preudarno, skoraj zlogoma povedal tovariš Grum, še vedno pod močnim vplivom prijetne razburjenosti, ki je vse po vrsti napadla ob selitvi. Kako le ne bi bilo tako, saj so morali še pred tremi meseci tekati od učilnice do učilnice, ki so bile razmetane kar v petih stavbah. Pa so bili ti prostori v primerjavi s tem, kar imajo učitelji in učenci zdaj, res prave učilnice? Ne, bil je izhod v sili, ker drugega niso imeli. Med učilnicami ni bilo razlike, naj so bile v gradu, župnišču, banki ali v stavbi, ki je bila leta 1857 zgrajena za šolo! Starost se je zažrla v zid in opremo in skoraj nesmiselno bi bilo misliti, da je v teh propadajočih prostorih mogoč kakšen sodoben pouk.

»Na to, kar imamo zdaj, smo morali čakati leta in leta. Koliko učiteljskih generacij je upalo, toda vse so dočakale upokojitev v tistih podrtijah. Šele sedanji se je odprla možnost, da zadnji dan svojega učiteljevanja spodobno konča.«

Spomnimo se samo, da je bilo v potrebi zidanja nove šole v Trebnjem govora prvič menda na prelomu stoletja nato pa v presledkih 1928, 1952. Od 1952 dalje pa vse pogosteje. Resneje se je o gradnji šole začelo govoriti v letih 1955 in 1956, ko je bil izdelan prvi načrt za sedanjo lokacijo. Načrt za šolo paviljonskega tipa pa ni bil odobren. Spet se je zavleklo. Načrte za šolo, ki so jo odprli letošnjega 4. septembra, je izdelal inž. arh. Navinšek.

Šola je pravi ponos sodobne arhitekture. Omogoča vse tisto, za kar so se v Trebnjem toliko in toliko let potegovali. Omogoča sodoben pouk. V velikih in svetlih učilnicah, ki so opremljene po zadnji modi, je prostora za 720 učencev v obeh izmenah, torej za precej več, kot je letos vpisanih (577). Dopoldne ima pouk 11 oddelkov nižjih razredov. Dopoldne je zasedena tudi fizikalna soba. Če bi dobili še vse učence iz višjih razredov podružničnih šol, bi se število oddelkov povečalo in bi že imeli stisko s prostorom. Trenutno pa ne kaže, da se bo to zgodilo kaj kmalu, ker niso zagotovljeni prevozi otrok iz Dobrniča, Knežje vasi in s Čateža.

KAKO JE Z ZASEDBO DELOVNIH MEST?

»Manjka predmetni učitelj za slovenščino in srbohrvaščino. Drugi učitelji so obremenjeni z nadurami. Povprečno pride na posameznika 5 do 9 nadur. To pa še ni tako hudo in pouk ne bo manj kvaliteten.«

Naglica ob preselitvi se že maščuje. Začel je puščati vodovod, klopi v risalnici so samo enovrstne. Še nekaj drugih pomanjkljivosti je vendar niso tako hude, da bi ovirale delo šole in jih bodo lahko zlahka odpravili.

»Zavedamo se, kakšno družbeno vrednost predstavlja stavba in vse, kar je v njej. Dolžni smo to čimdlje ohraniti tako, kot je. Za učence smo uvedli poseben režim, da bi zavarovali inventar. Sprva je bil red strožji, pa smo kasneje malo popustili, ker moramo le vedeti, da so učenci, za katere velja, sredi rasti in morajo biti sproščeni. Do določene meje smo jim več dovolili.«

S spoštovanjem prihajajo v šolo učenci in učitelji, s spoštovanjem gredo mimo nje ostali občani. Nova šola — to je kot spomenik. In v resnici je tudi spomenik. Če je to, potem je verjetno posvečen naporom, s katerimi je bila šola zgrajena.

IVAN ZORAN

Komunisti o reformi

Preteklo soboto so komunisti kočevske občine na razširjeni seji občinskega komiteja ZK spet razpravljali o gospodarski reformi in njenih posledicah. Najprej so ugotovili, da je bila reforma nujna, ker bodo v bodoče gospodarske organizacije poslovale pod bolj izenačenimi pogoji, razen tega pa jim bo ostalo več sredstev pri delitvi s skupnostjo. Menili so tudi, da je nujno, da se prav komunisti zavzemajo za še doslednejše izvajanje reforme in aktivneje tolmačijo njen namen.

V začetku razprave so komunisti poudarili, da posledic reforme v občini, vsaj resnejših, ni čutiti. Nujno pa se je na težave oziroma posledice, ki lahko nastanejo v zvezi z reformo, že zdaj pripraviti oziroma jih preprečiti. Tako je treba racionalno razporediti strokovne kadre, temeljito izboljšati organizacijo dela, urejati serijsko proizvodnjo, razvijati kooperacijo in integracijo, osebne dohodke zviševati le v skladu z višjo produktivnostjo, upravo in strokovne delavce je tudi nagrajevati po učinku, itd.

Nadalje so komunisti poudarili, da smo v občini občutno razvili in še razvijamo podjetja, za katere moramo surovine uvažati iz drugih krajev in celo držav (kemična in kovinska industrija). Lesno industrijo pa smo zapostavili, čeprav imamo zanjo potrebno surovino doma.

Ko so komunisti »pometli pred svojim pragom«, so kritično presodili nekatere pojave v zvezi z reformo. Tako so na primer menili, da so bili predpisi v zvezi s prometnim davkom pripravljeni površno in so nepraktični. Nekatera določila o davku namreč še vedno niso povsem jasna, razen tega pa zahteva zapleten obračun prometnega davka vsaj v nekaterih vejah gospodarstva občutno več kadra (uradnikov).

Nadalje so komunisti opozorili, da je administracije pri nas res preveč, vendar so temu krivi tudi veljavni predpisi in birokratska praksa višjih organov do nižjih. Vse preveč je raznih formularjev, evidenc, anket, analiz, zahtevkov, poročil in drugega. Vsa ta papirna vojna dela vtis, kot da si neke skupine ljudi z njo zagotavljajo le dobro nagrajeno delo.

Komunisti so menili, da je med glavnimi nameni reforme nedvomno predvsem večja produktivnost. Prav zaradi tega niso mogli razumeti, da trenutno ni deviz za odpravo ozkih grl v industrijskih podjetjih in nabavo reprodukcijskega materiala. Kritizirali so tudi, da je trgovina dobila devizna sredstva za reševanje svojih težav (desortiranost blaga) v obliki dotacije, industrija pa jih ne more dobiti niti kot posojilo. Omenili so še, da smo v reformo šli nedvomno z večjimi finančnimi rezervami, ki pa jih sploh ni čutiti.

Nadaljnja ugotovitev komunistov je bila, da vsa podjetja niso v enakopravnem gospodarskem položaju, kar je eden izmed namenov reforme. Menili so, da so nekatera naša velika podjetja še vse preveč zaščitena. Poudarili so, da bi bila zaščita morda opravičljiva le v primeru, če bi tudi ta podjetja postopoma le morala preiti na enake pogoje gospodarjenja. V reformi moramo namreč čutiti, da je nujno bolje gospodariti.

JOŽE PRIMC

S seje občinske skupščine

Rebalans občinskega proračuna in nova sistematizacija delovnih mest v občinski upravi sta bili glavni točki torkove občinske skupščine v Kočevju. Več o seji berite v prihodnji številki našega lista!

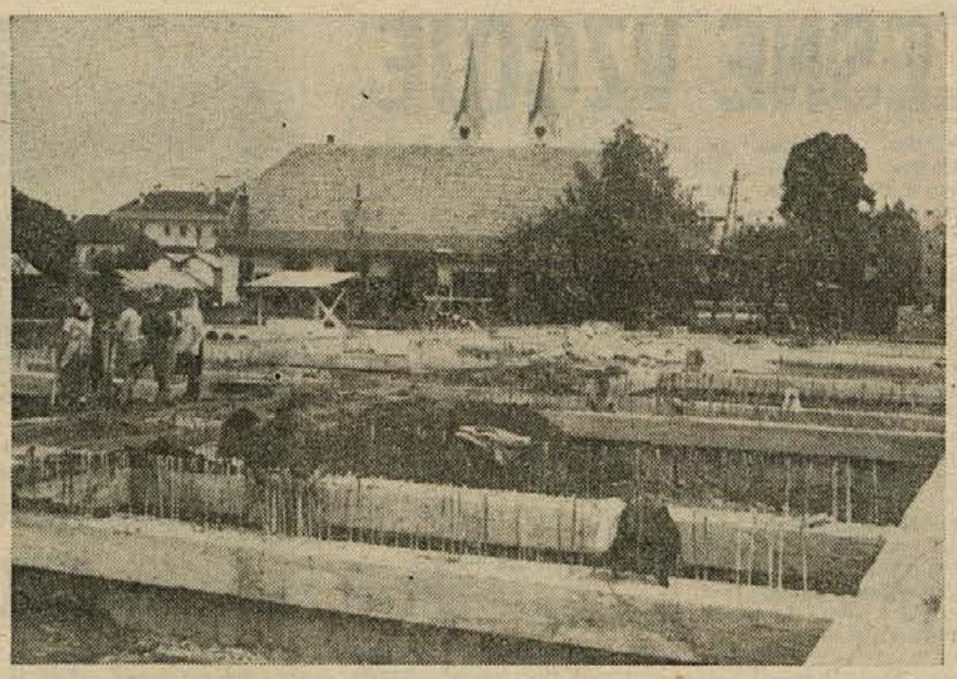

Tule rasto temelji nove kočevske osnovne šole: do prihodnje jeseni bodo zgradili 12 učilnic, kabinete, delavnice za tehnični pouk in še nekatere prostore. To bo stalo 230 milijonov dinarjev, od tega pa je polovica krajevnega samoprispevka občanov in polovica republiškega kredita.

Občani hočejo samo dejanj

»Manj besedičenja, pa več dela,« zahtevajo občani na Kočevskem čedalje bolj, kadar na sestankih in drugovrstnih zborih pretresajo vprašanja perečih področij. Zato je težko tistemu predstavniku, ki pride med ljudi nepripravljen. Vprašanja so neposredna, vzeta iz življenja, odgovori nanje pa morajo biti zelo konkretni, predvsem pa ustrezni, da požanjejo zadovoljstvo.

Družbeno politična aktivnost v kočevski občini je bila letos zelo razgibana. Bila je pestra, vsestranska in nenehna. Občani so se je zadovoljivo udeleževali. Od kandidacijskih zborov volivcev, če posežemo samo do teh, je bilo skoraj vsak dan kaj sklicanega. Zdaj so imeli na rešetu ta in zdaj oni problem. Včasih problem širšega, včasih ožjega pomena. Kadar je bil problem samo domač, se je zbralo več ljudi, razprave so bile bolj bučne in zahtevne. Drug drugega so občani v razpravah dopolnjevali, se med seboj spodbujali in tako redoma vpisali v zapisnike pomembne sklepe.

Meščani Kočevja in okolišani so se nekajkrat sestali, da bi se pomenili o gradnji šole. Stoodstotno so bili za samoprispevek, ki so ga kasneje uvedli in tako dali temelj novi osnovni šoli. Ta odločitev je spodbudila občinsko skupščino in družbeno politične organizacije, da so pravočasno preskrbele sredstva in danes šolo že zidajo. Če bo šlo vse po sreči, bo prihodnje leto šola deloma že služila svojemu namenu. Podobnih del, ki so jim občani utrdili temelje, je bilo v tem času še več. Kar so sklenili, so tudi uresničili. Če česa niso zmogli ali če so zvedeli, da se je nekje zataknilo brez njihove vednosti, so postali pozorni, zadovoljilo pa jih je lahko samo konkretno pojasnilo.

V zadnjem času je izvajanje reforme osrednje torišče dejavnosti prebivalstva na Kočevskem. Mnenja so si istovetna, nasprotujoča, osnovana in neosnovana. Na splošno občani pozdravljajo ukrepe, ki naj spodbudijo upravljavce, da bodo počistili za seboj in pred seboj in odpravili stranpoti v gospodarstvu. Socialistična zveza se je znova izkazala kot pobudnik neštetih zborov, na katerih so izvedenci pojasnjevali namen in pomen reforme.

Gospodarskih organizacij reforma ni zatekla nepripravljenih, zato je izvajanje ukrepov nekoliko lažje. Vsem pa le ne gre enako in so se nekateri kolektivi znašli v precejšnjih težavah. Toda, kot rečeno, volja je bila tu in zagrizli so. Ko je bil nevaren vrtinec mimo in ko so vsaj deloma uredili razmere v proizvodnji in na trgu, so se kolektivi lotili temeljitega urejanja notranjih zadev. Tako so mnogi sklenili osebni dohodek, ki ga je bilo treba povečati zavoljo večjih življenjskih stroškov, vezati na storilnost in kakovost dela. Merila za nagrajevanje so si v tem precej podobna. Niso pa še ustaljena. Nekatere delovne organizacije so ubrale pri nagrajevanju degresivno smer. Se pravi, da so dale več tistim, ki so do zdaj manj dobivali. Bojijo pa se že, da tak način nagrajevanja morda ne bo dobro plačeval dela strokovnjakov, spričo česar bodo tudi razponi med osebnimi dohodki delavcev in strokovnjakov lahko resneje narušeni. Vsaj za zdaj pa je ta bojazen odveč.

Urbanistični program Kočevja v razpravi

Osnutek urbanističnega programa za vplivno območje Kočevja bo razstavljen v avli Šeškovega doma vsak dan od 3. oktobra do 3. novembra: dopoldne od 9.—12. ure ter popoldne od 16.—18. ure. Skupščina občine Kočevje, ki bo osnutek razstavila, želi, da si ga ogleda čimveč občanov in da nanj konstruktivne pripombe. Vsa potrebna dodatna pojasnila o razgrnjenem osnutku dobe zainteresirani občani vsak dan od 7. do 14. ure v sobi 28 občinske skupščine Kočevje.

10 LET TISKARNE

Jutri bo praznoval kolektiv ČZP Kočevski tisk 10-letnico obstoja svojega podjetja. V desetih letih se je število članov kočevske tiskarne povečalo od 6 na 54, število strokovnih delavcev pa se je od leta 1956 do danes potrojilo. Podjetje je prizadevno skrbelo za vzgojo lastnih kadrov in je doslej izšolalo na industrijski grafični šoli 13 učencev, prav toliko pa jih še šola. Povprečna starost članov kolektiva je 26 let, z učenci pa celo samo 24 let. Doslej je kolektiv kupil oz. zgradil za svoje člane 4 družinska in 4 samska stanovanja, potrebovali pa bi še 3 družinska stanovanja.

V počastitev 10-letnice obstoja je kolektiv pripravil tekmovanja v nogometu in odbojki, ki so se začela v ponedeljek, končana pa bodo prav danes. Pripravili so tudi razstavo o razvoju podjetja. Jutri popoldne bo imel delavski svet podjetja slavnostno sejo, na kateri bo navzoč ves kolektiv, nanjo pa so povabili tudi nekatere člane podjetja. Na seji bodo podelili diplome in priznanja štirim članom kolektiva, ki so v kolektivu že 10 let.

Praznični obračun

Jože Benčina, načelnik oddelka za gospodarstvo občinske skupščine Kočevje, nam je odgovoril na vprašanji: Kakšne uspehe oz. napredek je dosegla občina od preteklega občinskega praznika pa do danes? in Kakšni so načrti občine za prihodnje leto? naslednje:

— Na področju industrije je pomembno predvsem, da je eno naših največjih podjetij, ITAS, končno le dobilo montažno halo in si s tem občutno izboljšalo pogoje dela. Pri ostalih industrijskih podjetjih, ki v glavnem vsa dosegajo zadovoljive uspehe, pa kaže omeniti predvsem, da nova Kemična tovarna letos zadovoljivo izpolnjuje planske naloge (lani je imela namreč občutne težave) in da si bo obrat INLES v Kočevju kmalu uredil obratno menzo in s tem v glavnem rešil vprašanje toplih obrokov za svoj okoli 400 članski kolektiv.

Tudi delovne organizacije iz drugih področij gospodarstva so si v preteklem letu prizadevale za svoj in splošni napredek. Tako je Kmetijsko gozdarsko posestvo v zadnjem letu vlagalo napore predvsem za izgradnjo nove klavnice, ki bo začela predvidoma obratovati že v prvih mesecih prihodnjega leta — seveda le, če se ne bo spet kaj zataknilo. Prometno podjetje »Avto« je letos kupilo 24 težkih tovornjakov OM-Titano, 15 cistern za prevoz goriv in še nekaj drugih vozil ter tako občutno izboljšalo svojo prometno sposobnost.

Na področju trgovine in gostinstva je bilo letos obnovljenih več lokalov v mestu in na podeželju. Razen tega je Trgopromet zgradil že drugo centralno skladišče (tokrat za pijače) in začel urejati 8 samskih stanovanj.

Na področju komunalnega urejanja podeželja so bili letos sicer doseženi nekateri uspehi (javna razsvetljava v Fari in Stari cerkvi, kanalizacija v Fari itd.), vendar se ponekod komaj ustanovljene krajevne skupnosti pri delu še niso znašle. Do konca avgusta so n. pr. krajevne skupnosti izkoristile le okoli 13 odstotkov sredstev, ki so zanje predvidene letos. Vendar pa niti ni bilo pričakovati, da bodo vse krajevne skupnosti vsestransko zaživele že v prvih mesecih obstoja.

Največji uspeh, dosežen letos, ki je plod prizadevanja vseh občanov, pa je nedvomno dograditev novega zdravstvenega doma v Kočevju. Občutna sredstva za njegovo izgradnjo (kakor tudi za izgradnjo nove osemletke v Kočevju, ki se razveseljivo odvija) so namreč prispevali občani v obliki dopolnilnega proračunskega prispevka oz. sedanjega krajevnega samoprispevka. V občini je bilo zgrajenih v zadnjem letu tudi 60 novih stanovanj, 70 stanovanj pa še gradijo.

V prihodnjem letu bo nujno treba v gospodarstvu še nadalje izboljševati produktivnost dela, s čimer bodo tudi ustvarjeni pogoji za naraščanje osebnega in družbenega standarda. Delovne organizacije naj bi ne dvigale osebnih dohodkov na račun ugodnejše delitve družbenega proizvoda, ampak predvsem na podlagi boljše produktivnosti. V gospodarstvu tudi ni pričakovati večjih investicij v stavbe, ampak le za nabavo novih in boljših strojev.

JOŽE PRIMC

Priprave na občinsko konferenco SZDL

Včeraj dopoldne je bil v Kočevju sestanek vseh predsednikov krajevnih organizacij Socialistične zveze, ki ga je sklical občinski odbor SZDL. Razpravljali so o uresničevanju gospodarske reforme, o pripravah na konference krajevnih organizacij SZDL in delu pred občinsko konferenco Socialistične zveze. Več bomo o sestanku poročali prihodnji teden.

Na oktobrskih konferencah bodo krajevne organizacije SZDL obravnavale aktualno družbeno problematiko in tako pripravile gradivo za občinsko konferenco, ki bo v decembru. Na krajevnih konferencah bodo izvolili tudi delegate za občinsko konferenco Socialistične zveze.

Kočevska občina praznuje

2. in 3. oktobra bodo občani kočevske občine praznovali 22-letnico zasedanja Kočevskega zbora (oziroma SNOO) in hkrati svoj občinski praznik.

Spored prireditev

Sobota 2. oktobra:

ob 15. uri: športne prireditve v Kočevju;

ob 16. uri: razstava urbanističnega programa za mesto Kočevje v Šeškovem domu, razstava o usmerjanju v poklice (gimnazija);

ob 18. uri: Akademski pevski zbor iz Ljubljane poje pred spomenikom v Kočevju;

ob 20. uri: Koncert Akademskega pevskega zbora v Šeškovem domu, drama Slavka Kolarja »Sedmorica v kleti« v Livoldu, v izvedbi dramske sekcije »Svobode« iz Kočevja.

Nedelja 3. oktobra:

ob 9. uri: slavnostna seja občinske skupščine v Šeškovem domu.

ob 11. uri: proslava z odkritjem spomenika in s kulturnim programom v Livoldu.

Popoldne zabava v Livoldu, v Kočevju športne prireditve!

Divjad uničuje, reforma usklajuje

Končane so javne tribune v Predgradu, Vimolju, Koprivniku, Dragi in Polomu. Občani so na teh tribunah razpravljali o položaju kmetijskih organizacij v novih gospodarskih pogojih. Javne tribune so bile samo za podeželje

Občani so poudarili, da so se cene potrošniških predmetov povečale bolj kot so pričakovali, zato je tudi življenjski standard okrnjen bolj kot so predvideli. Po njihovem mnenju bi bilo treba uskladiti odkup lesa in kmetijskih pridelkov z razmerami, ki so prišle z reformo.

Tudi te javne tribune so potrdile, da občani odobravajo reformo in od nje marsikaj pričakujejo. Pripomnjeno pa je bilo, naj bi reformo dosledno izvajali na vseh ravneh, ker se bodo prizadevanja sicer izprevrgla in ne bomo zadeli žebljice v glavico. Izmaličena reforma pa bi pomenila korak nazaj in ne bi bila v skladu z nujo, da postavimo gospodarsko poslovanje slednjič na trdna tla.

Podeželani so nadalje spregovorili o velikanski škodi, ki jo na njihovih posevkih naredi divjad. Medvedov, jelenov in srnjadi je vsako leto več, prirastek teh pa je večji kot letni odstrel. Prizadeti kmetovalci so menili, da bi morale lovske družine bolj skrbeti za to, da se divjad ne bo prehudo razmnožila in uničevala kmetov trud.

Prebivalci podeželskih krajev so spregovorili tudi o šolstvu. Ker ni prevozov, ostajajo učenci višjih razredov še nadalje v nepopolnih šolah. Tu pa ustreznih učnih moči ni dovolj. Veliko se zdaj ne da pomagati, pouk se je pričel in v glavnem nemoteno teče dalje.

KOČEVSKE NOVICE

NAPREDEK TELESNE VZGOJE

Že pri sestavljanju letošnjega občinskega proračuna za telesno vzgojo se je pokazalo, da gremo v leto, v katerem bo potrebno zelo varčevati z denarjem in dobro gospodariti. Takrat, ko smo proračun sestavljali, žal še nismo vedeli, da bo pozneje toliko sprememb v organizaci-

KOČEVSKE NOVICE

ji telesne kulture ter v gospodarstvu in občinskem proračunu. Kljub temu vse to ni kdove kako vplivalo na razvoj telesne kulture v občini. Že vrsto let je skrb za gradnjo in vzdrževanje športnih objektov polagoma prehajala na občinski proračun in tako je bil prvi del celotnega programa za razvoj telesne kulture uresničen. Potrebni športni objekti (razen bazena) so zgrajeni, upravljamo pa jih s sredstvi iz občinskega proračuna po upravnem odboru doma, ki ga je imenovala občinska skupščina Kočevje. To je v Sloveniji redek primer pravega gospodarjenja s športnimi objekti.

Še vse premalo pa znamo vrednotiti in ceniti ta velik prispevek družbe in razumevanje občinskih in političnih delavcev za pomembno športno področje. Prav je, da se ob občinskem prazniku, ko poudarjamo tudi druge pridobitve, spomnimo še tega. Imamo celo športnike, ki cenijo delež družbe za telesno vzgojo samo po zneskih, ki jih dobijo društva in klubi za funkcionalne izdatke, oziroma kvalitetni šport. Šele potem se posamezniki spomnijo tudi na pomembnost množične in temeljne telesne vzgoje, za zdrav razvoj doraščajoče mladine.

Le dobri poznavalci telesne vzgoje lahko cenijo, kako ogromne naloge in odgovornosti so prešle na občinske zveze za telesno kulturo zlasti po odpravi okrajnih zvez, nekaterih podzvez in tekmovalnih centrov. Po Sloveniji je nastal zelo nejasen položaj, če nekaterih negativnih pojavov v športu sploh ne omenjamo; občinske zveze so precej prepuščene same sebi. Ne bi navajal podrobnosti. V glavnem lahko trdimo, da je telesna kultura v občini Kočevje napredovala, vendar je še veliko načelnih nalog, ki jih bo treba nujno in brez odlašanja rešiti. Ni mogoče enako obravnavati skoraj 15 športnih panog, ki jih gojimo v občini in želeti povsod tekmovalne uspehe. Za množične občinske nastope in tekmovanja, kjer bi morala nastopiti večina domačih športnikov, težko dobimo zagovornike, organizatorje in možnosti. Klubi in društva namreč vsa sredstva izčrpajo za višja tekmovanja, čeprav uspehi niso povsod v sorazmerju s porabljenim denarjem. Treba bo organizacijsko utrditi občinsko zvezo in razširiti njen odbor z delavoljnimi športniki, ki bodo gledali na razvoj telesne kulture bolj kot na celoto, ne pa enostransko s klubskih in društvenih gledišč. Tudi mladinska organizacija bi morala nuditi izdatnejšo moralno pomoč telesni kulturi v občini. Gre za pravo razmerje med rekreacijskim športom, tekmovalnim športom in temeljno telesno vzgojo.

Lep napredek v tem pogledu so letos pokazala društva, ki se pretežno bavijo z vzgojo mladine, predvsem TVD Partizan in šolska športna društva. Tu je veliko pripomogel dom telesne kulture, kjer se je močno razmahnila obvezna šolska vadba. V domu vadi gimnazija 28 ur, osnovna šola Jožeta Šeška 37 ur in osnovna šola Mirka Bračiča 35 ur, kar je skupno 100 ur, na teden, ali povprečno 16 ur na dan. Možnost, da imamo lahko po šolskem urniku toliko ur vadbe, nudi dinamičen razpored telovadnih in stranskih prostorov doma ter zadostna količina telovadnega orodja. Ker so prostori dovolj veliki, lahko vadi po več razredov hkrati v raznih telovadnih prostorih. Če je vreme lepo, vadijo tudi na igriščih poleg doma in na športnem stadionu. Čeprav niso to vse ure po programu, ker odpadejo skoraj vse ure nižjih razredov osnovnih šol, se že močno pozna dvig kvalitete po zaslugi obvezne šolske vadbe. To ugodno vpliva tudi na članstvo športnih društev in klubov. S šolsko vadbo vzgajamo kvaliteto, čeprav se tudi šole bore za finančna sredstva.

Pri sestavljanju občinskega proračuna smo ugotovili, da je občinska zveza za telesno kulturo z vsemi svojimi klubi in društvi edina amaterska družbena organizacija v občini, ki nima niti profesionalnih strokovnjakov niti administratorjev. Zavoljo tega nedavno zmanjšanje proračuna za telesno vzgojo ni bilo tragično tako kot drugod, ker ni bil osebno nihče prizadet. V kolikor bi nastala tu kaka škoda, bo to na stvari sami, česar pa prekaljeni telesno vzgojni delavci ne bodo dopustili. Kljub vsemu gredo pogumno naprej, ker vedo, da gre za mladino. Tako je prav in v tem je zagotovilo, da smo pri vzgoji moralnega lika občana in državljana na pravi poti.

Vsem, ki so k temu pripomogli, v imenu mladega rodu za občinski praznik iskrena hvala!

ANDREJ ARKO

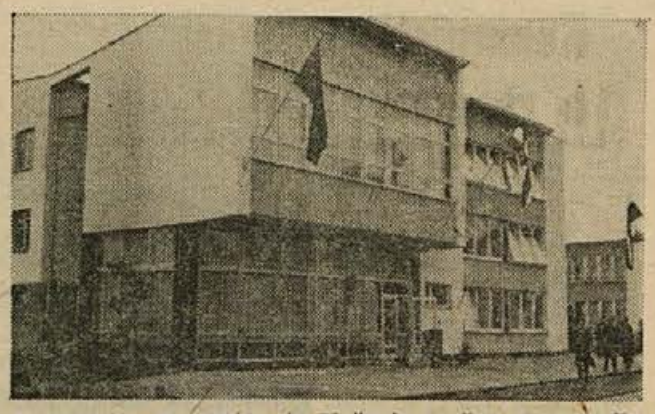

V zadnjem desetletju je Kočevje močno spremenilo svojo zunanjo podobo in se danes ponaša z vrsto sodobno in okusno zgrajenih stavb, ki so mestu resnično v ponos. Med njimi je tudi leta 1963 odprto novo poštno poslopje, ki ga kaže naša razglednica.

O skriti skrinji v TEKSTILANI

V kočevski TEKSTILANI je bil lani povprečni mesečni zaslužek 36.000, letos do reforme 49.000, v avgustu (po reformi) pa že 59.000 dinarjev. Zakaj v slabem letu kar za 23.000 dinarjev večji zaslužek? So denar hranili v kakšni skrinji in z njo prišli na dan kot s skrito notranjo rezervo ob reformi? Da in ne. Zakaj, bomo videli?

Skladov niso načeli. Še povečali so jih in to znatno, kar sodimo po spremenjenem delitvenem odnosu. Lani so 10 odstotkov čistega dohodka odmerili za sklade, letos pa že 35 odstotkov. Ker so osebne dohodke letos povečali, so morali do sredstev priti, oziroma odpreti skrito skrinjo. Kako so to storili?

Že ob začetku leta je TEKSTILANA uvedla specializacijo v proizvodnji. Vse, kar ni šlo, so opustili, kar so lahko prodali, pa so sklenili prodati kot kvaliteten in ne predrag izdelek. Začeli so vedno manj delati iz uvoženega in čedalje več iz domačega reprodukcijskega materiala. Zdaj je v njihovih izdelkih le še kakšnih 20 odstotkov tujih surovin. Ob primernem organizacijskem posegu v delo in tehnologijo se je stopnjevala storilnost in se povzpela zelo visoko. *Ob malenkostno povečanem številu zaposlenih je predilnica naredila za 48 odstotkov, tkalnica 72 in pletilnica za 52 odstotkov več kot lani!* Milijardno vrednost proizvodnje, ki so jo lani ustvarjali vse leto, so letos dosegli že v prvih osmih mesecih. Dobra prodaja izdelkov na domačem trgu, ki se mu je TEKSTILANA prikupila s cenami, z vzorci in s kakovostjo, je ugodno vplivala na poslovno bilanco. Dohodek je dotekal in se sčasoma toliko povečal, da so lahko pomislili tudi na večje osebne prejemke.

● *TEKSTILANA je v resnici polnila skrito skrinjo, vendar s svojim denarjem, s sredstvi, ki jih je ustvaril njen kolektiv z delom marljivih rok. S svojim pa lahko vsak gospodari, kakor hoče.*

ZAPISKI S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE RIBNICA

Za pet odstotkov nižji proračun

Svet za blagovni promet o novih cenah – Proračunski dohodki bodo nižji predvidoma za 5 odstotkov – O usodi stanovanjskega sklada – Novi inšpektorji in 30 novih sodnikov porotnikov – Sistemizacija delovnih mest v občinski upravi, torej vendarle notranje rezerve? – Urbanistični načrt še vedno neznanka – Občina soustanoviteljica poklicne kovinske šole v Kočevju – Nič več razreza lesa!

To je le nekaj problemov, o katerih so razpravljali odborniki občinske skupščine Ribnica na seji sredi septembra. Že ob začetku se je videlo, da skupščinska dejavnost šele oživlja po dokaj pičlih počitnicah, saj je precej odbornikov manjkalo, kar pa sklepčnosti ni ogrozilo.

V času, ko so se oblikovale nove cene številnim (v resnici vsem) artiklom, je uspešno nadomestoval skupščino razširjeni svet za blagovni promet, predsednica sveta Fani Gelze pa je odbornike na seji seznanila z delom, ki ga je v njihovem imenu opravil svet. Predvsem velja omeniti, da so veliki nakupi raznovrstnega blaga zadnje minute pred reformo vplivali, da je promet s temi artikli (moka, sladkor, olje, mesni izdelki) avgusta znatno padel. Zaradi višjih cen se je pri nekaterih artiklih spremenila tudi struktura potrošnje, se pravi, da so ljudje bolj segali po cenejših in morda slabših izdelkih. Kar zadeva kruh, je menda Ribnica eden redkih krajev, kjer so obdržali stare cene še več kot mesec dni po reformi, zdajšnje cene pa so v skladu s cenami v sosednjih občinah. Mleko je po 110 din liter, vendar ni pasterizirano. Skupščina je sprejela odlok o najvišjih prodajnih cenah na drobno za razna živila in kurjavo ter določila najvišje marže za nekatere proizvode.

Na tej seji je bilo še prezgodaj govoriti konkretneje o rebalansu občinskega proračuna po reformi, vendar je že bilo jasno, da bodo proračunski dohodki manjši za 5 odstotkov. Po tem se bo nabralo v občinski blagajni 433 milijonov, marsikatere postavke pa bo treba močno skrčiti. Predvidoma se bo proračun zmanjšal za 35,5 milijona, sredstva pa bo moč dobiti le s skrajnim varčevanjem in celo z ukinitvijo nekaterih izdatkov. Predlog rebalansa bodo obravnavali na prihodnji seji. Seveda šolstvu namenjenih sredstev ni mogoče zmanjševati, saj so že tako pičlo odmerjena. Šoli v Ribnici in Loškem potoku bosta nekako zvozili z denarjem, v Sodražici pa pravijo, da jim bo zmanjkalo za decembrske osebne dohodke. Prosvetni delavci so se sprijaznili tudi s tem, da OD letos ne bodo zviševali!

Z novim letom in z ustanovitvijo zavoda za stanovanjsko gradnjo bo prenehal poslovati občinski stanovanjski sklad. Skupščina je imenovala likvidacijsko komisijo, stanovanjski sklad pa pooblastila, naj opravi do 30. novembra revalorizacijo stanovanj. Odborniki so tudi sprejeli odlok o novih stanarinah, ki bodo glede na leto izgradnje stanovanja višje za 25 do 100 odstotkov.

Že doslej je imela ribniška občina nekatere inšpekcijske službe skupno z Novim mestom, odslej pa bosta prihajala v Ribnico še gradbeni in kmetijski inšpektor. Odborniki so menili, da mora biti tržni inšpektor iz Ribnice, saj ga čaka dovolj dela. Za tržnega inšpektorja so imenovali Franceta Košoroka, dosedanjega uslužbenca ObS. Na seji so imenovali še nov upravni odbor sklada za šolstvo in potrdili predloge za 30 sodnikov porotnikov sodišča v Kočevju.

Če smo še sklenili varčevati, varčujmo povsod, tudi v občinski upravi. Tudi tu so številne notranje rezerve, v organizaciji dela, zasedbi delovnih mest, delovni disciplini itd. Po novi sistemizaciji delovnih mest občinske uprave bodo verjetno nekatera delovna mesta ukinjena, kar predstavlja, poleg drugega, tudi nekaj prihranjenih sredstev.

Urbanistični načrt za občino bi moral biti že davno narejen, pa je še vedno le v osnutkih. Skoro na vsakem zasedanju skupščine razpravljajo o njem ali pa o vplivnih gradbenih območjih. Počasna izdelava urbanističnega plana močno zavira stanovanjsko gradnjo ne le v Ribnici, pač pa tudi v drugih krajih. Nujno je treba čimprej urediti dokumentacijo; vsako odlašanje je lahko le škodljivo ali vsaj nepotrebno.

Skupščina je dala soglasje za ustanovitev poklicne kovinarske šole v Kočevju, ki jo bodo obiskovali tudi učenci iz ribniške občine. Če bo tu dovolj kandidatov, bo pri Kovinskem podjetju poseben oddelek šole.

Letos je skupščina obravnavala že številne prošnje za razrez lesa — posameznikov ali režijskih odborov za gradnjo vodovodov, popravilo poti in druga dela. Za razrez je bilo letos predvidenih 3000 kubičnih metrov lesa, vendar je plan že močno presežen. Ko so obravnavali prošnjo PGD Prigorica za razrez lesa (nakup VW motorne brizgalne), je predsednik skupščine odločno naglasil, da je bilo letos razreza dovolj in da je treba poslej vse prošnje odložiti do prihodnjega leta.

V »Žičnih pleteninah« 42 ur

Z boljšo organizacijo dela, predvsem pa po preselitvi v nove delovne prostore je kolektiv Žičnih pletenin v Sodražici dosegel pogoje za uvedbo 42-urnega delovnega tedna. Pomembni korak so pripravljali več mesecev, številne analize pa so pokazale, da bodo v krajšem delovnem času z izkoriščanjem številnih notranjih rezerv lahko naredili prav toliko kot doslej. S preselitvijo v sodobne delovne prostore in zaradi ugodne prodaje izdelkov bodo lahko še bolj napredovali. Občinska skupščina v Ribnici je na zadnji seji razpravljala o predlogu o prehodu na 42-urni tednik in ga tudi potrdila.

Pred konferencami krajevnih organizacij SZDL

V ribniški občini bodo do konca oktobra opravili letne konference krajevnih organizacij SZDL. Razpravljali bodo o dosedanjem delu, izvolili nova vodstva krajevnih organizacij, delegate za občinsko konferenco SZDL ter razpravljali tudi o predlogu za sestav novega občinskega odbora SZDL. Občinska konferenca SZDL bo najbrž decembra letos. Na njej bodo izvolili nov občinski odbor, pa tudi delegate za republiški in zvezni kongres SZDL. V kratkem se bosta sestala izvršni odbor in občinski odbor SZDL ter razpravljala o nalogah v zvezi z konferencami krajevnih organizacij SZDL.

— r

Južni del doma telesne kulture v Kočevju

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **IZ FILMSKEGA LISTA**, katerega že tretje leto izdaja kočevska Delavska univerza je razvidno, da so tudi letos začeli z rednimi jesenskimi filmskimi predstavami v okoliških vaseh. V Koprivniku, Fari, Kostelu in Kužlju se zbere veliko starih in mladih gledalcev, ki z zanimanjem sledijo programu. Predstave so ob sobotah zvečer in ob nedeljah. Doslej so predvajali mehiški film »Mati, poslušaj mojo pesem« in »Bitko za Stalingrad«. Prihodnji teden bodo predvajali »Desant na Drvar«. Potujoči kino opravlja veliko kulturno poslanstvo na področju občine.

■ **MINULO NEDELJO JE SKLICAL** odbor mladinskega kluba prvi sestanek, da bi se pogovorili o delu za zimsko sezono. Sestanka pa ni bilo, ker je prišlo v dom telesne kulture od 180 vabljenih samo 15 ljudi! Ponavlja se pesem prejšnje sezone. Takrat je bila sicer ob otvoritvi prav lepa in posrečena prireditev, potem je dejavnost polagoma plahnela. Celo ples je po treh nedeljah prenehal, ker ni bilo mladine. Letos je torej že začetek bolj klavrn. Pleše samo majhna skupina. Vse preveč na raznih sestankih in konferencah iščemo vzroke in dokazujemo, da mladini »spremalo nudimo« za razvedrilo. Prav bi bilo, da bi stvar dokončno razčistili. Veliko mladih se lepo zabava s športom, šahom, v igralski skupini, pri tabornikih, na izletih itd. Če pa ne uspe ples, še ni vse propadlo, treba je le poiskati vzroke tam, kjer dejansko so!

Obisk tujih lovcev

Septembra je bil v Jugoslaviji kongres mednarodne zveze znanstvenikov s področja lovstva, ki se ga je udeležilo preko 250 delegatov iz 27 držav. Prvi del kongresa je bil v Beogradu, drugi del pa 27. in 28. septembra v Ljubljani.

V Kočevju so razstavili najlepše trofeje s kočevskega lovskega področja ter slikovni in statistični material. Razstava je v domu telesne kulture, ogledali pa si jo bodo tudi lovski strokovnjaki po kongresu v Ljubljani. Razstava bo potem odprta tudi za občinski praznik.

-ko

Zamenjajte honorarce!

V delovnih organizacijah kočevske občine opravljajo več poslov honorarni upokojenci in osebe, ki bodo vsak čas upokojene. Pri izmenjavi mišljenj so tisti, ki jim gre za dosledno izvajanje reforme, že večkrat poudarili, kako bi bilo prav in ceneje, ko bi namesto honorarcev in drugih, za delo že manj zmožnih oseb, prišli mlajši in se redno zaposlili. Tudi v kočevsko občino pride vsako leto iz šol več sposobnih ljudi, štipendiranih in neštipendiranih, ne dobijo pa vedno dela, ki so ga najbolj sposobni opravljati.

REŠETO

»Če pa lučka ne gori, mi pa lunca sveti...«

Elektriko smo izumili zato, da nam koristi na različne načine. Še kasneje so ljudje izumili javne luči, ki naj nadomeščajo ponoči sonce in medlo lunino svetlobo. Vse to — luč doma in na ulici — pošteno (zadnje čase tudi dokaj zasoljeno) plačujemo...

V Dolenji vasi pri Ribnici so ljudje prispevali precejšnja sredstva za ureditev javne razsvetljave. Ponoči nočejo več hoditi po temnih cestah, na nekaterih krajih pa so potrebne luči tudi zavoljo varnejšega prometa. Toda, od desetih javnih luči po vasi že nekaj mesecev gori le ena, morda dve!

S tole javno razsvetljavo, pravijo ljudje (pa ne samo v Dolenji vasi, tudi v Ribnici in marsikje drugje) so vedno večje težave. V dobrih starih časih, ko še nismo vsake stvari kar naprej reorganizirali, si poklical električarja, pa je nadomestil neuporabno žarnico in luč je spet svetila. Zdaj, zdaj je vse drugače. Prosiš in prosiš, pa ni nihče pristojen za zamenjavo pregorele žarnice, če pa slučajno naletiš na takega človeka, ga zlepa ne pregovoriš za to tako enostavno delo. In tako v Dolenji vasi že nekaj mesecev sveti le ena javna svetilka...

Pri vsem tem je zanimivo, da že nekaj mesecev ne sveti luč tudi poleg hiše električarja, ki pa pri stvari ni nič kriv. On ni pristojen za to delo, pač pa električarji iz Sodražice. Sodražica pa je oddaljena 15 kilometrov!

Luči bodo, ko bodo slučajno popravljene, verjetno svetile tudi podnevi, da bi nadoknadili zamujeno. Ljudje se le vprašujejo, kdaj bo to. Sprašujejo se tudi, zakaj so prispevali denar, če je vas vseeno zatemnjena in pa, če morda luči niso odveč. Luči ali pa kdo drug?

F. G.

GIMNAZIJA IMA NOVE PREDAVALNICE IN KABINETE

Ali bo gimnazija verificirana?

1. septembra je črnomaljski gimnaziji potekel rok, do katerega bi morala urediti vse pomanjkljivosti, zaradi katerih šola ni bila verificirana.

Kljub težavam (predvsem finančnega značaja) so med letošnjimi počitnicami precej naredili. K sreči je stavba tako velika, da so s prezidavo prostorov in smotrnejšo razporeditvijo učilnic lahko uredili predavalnico z laboratorijem za pouk fizike in kemije, predavalnico za biologijo, primerno za mikroskopiranje ter predavalnico za pouk zemljepisa in zgodovine. Poleg predavalnic so tudi kabineti za shranjevanje potrebnih učil. Vsi prostori so zelo lepo urejeni, svetli, imajo sodobno opremo ter potrebno vodovodno in električno instalacijo.

Vse stroške, okoli 13 milijonov dinarjev, je kril družbeni sklad za šolstvo pri občinski skupščini Črnomelj. Medtem, ko je zahtevam glede prostorov zadoščeno, pa kadrovske problematike niso mogli rešiti. Rednih profesorjev za biologijo, kemijo,

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

angleščino in tehnično vzgojo niso dobili, čeravno sta bila dva razpisa v časopisih. Te predmete poučujejo honorarni predavatelji, sicer strokovnjaki iz podjetij, vendar to za šolo ni trajna rešitev. Za nove, sodobne kabinete in učila bi moral stalno skrbeti posamezni predavatelj, medtem ko od honorarnih učiteljev tega ni mogoče zahtevati, ker so polno zaposleni v proizvodnji.

Komisija, pristojna za verifikacijo, je v Črnomelj prišla že 2. septembra, ko so bila dela še v teku. Gimnazija je zato prosila za podaljšanje roka za ureditev pomanjkljivosti. Računajo, da bodo do konca septembra nove predavalnice nared za pouk in upajo, da bo komisija za verifikacijo ob ponovnem obisku z opravljenim delom zadovoljna.

Samo gostilničar še manjka...

Prelesje pri Starem trgu je manjša vas ob Kolpi, v dolini, obkroženi od visokih hribov in nepreglednih gozdov. Kdor izrednih lepot teh krajev še ni videl, je veliko zamudil. Medtem ko mnogi Belo-

kranjci in Dolenjci tod še niso hodili, več Ljubljančanov kakor tudi tujcev redno zahaja v Prelesje lovit ribe ali divjad.

— Poleti je pred mojo hišo tudi po 20 avtomobilov, — je povedal mlinar Peter Madronič. — Ljudje sprašujejo, kje se dobi kaj za pod zob, če imamo prenočišča itd. Žal smo jih morali več let odklanjati. V vasi ni bilo ne gostišča, ne prenočišč, dokler nisva s sosedom Kapšem uredila vsak po dve turistični sobi. Trenutno imam na stanovanju dva Nemca, ki sta prišla na lov.

— Gasilsko društvo, je nadaljeval tov. Madronič, predsednik gasilcev, — se je zaradi tolikšnega zanimanja za naše kraje pred tremi leti odločilo za gradnjo turističnega doma. Največ s prostovoljnim delom in prispevki je v vasi zrasla lepa nova stavba, h kateri je občinska skupščina že med gradnjo prispevala 2,5 milijona dinarjev za dograditev štirih tujskih sob. Pred dnevi so pripeljali tudi vso potrebno opremo za gostinski lokal in sobe. Tako bo turistični dom v nekaj dneh pripravljen za otvoritev. Manjka le še gostilničar oziroma oskrbnik. Tega še nimamo. Kakor sem slišal, se za novi dom zanima nek gostinec iz Brežic. Kdorkoli že, samo da bi nekdo čimprej gostišče prevzel, da bi ga lahko odprli! Glavna sezona je sicer že mimo, za lovce in oddiha željne ljudi pa bodo tudi jeseni naši kraji privlačni.

Mb

Hvala vam, tovarišica Marica!

Jutri, 1. oktobra, mineva 20 let, kar je medicinska sestra MARICA HUDELJA prvič prišla na Vinico. Kot mlado dekle je prišla iz Ljubljane na prvo službeno mesto, o katerem je pred leti zapisala: »Z ljubeznijo do poklica vztrajam pri svojem težkem delu in naporu«. In še: »Poklic me močno obremenjuje, tako da nimam časa niti za dom niti za otroka«.

Že v ljubljanski šoli je bila tovarišica Marica sodelavka narodnoosvobodilnega gibanja in zaradi izdajstva aretirana decembra 1942. Pet mesecev je bila zaprta v belgijski kasarni, nato pa zaradi pomanjkanja dokazov izpuščena.

Vse od 1. oktobra 1945 dalje, ko je prvič prišla na Župančičevo Vinico, se je z vso

ljubeznijo, predanostjo in mladimi močmi posvetila zdravstvenemu delu med Belokranjci. Podnevi in ponoči jo lahko srečujemo na samotnih belokranjskih in tudi sosednjih hrvaških stezah, ko hiti s čutom odgovornosti k bolnikom. Ob vsakem vremenu, v mrazu in soncu! Ves čas bivanja na Vinici, kjer si je ustvarila dom in družino, aktivno deluje tudi v vseh družbeno-političnih organizacijah, zlasti pa v RK, kjer je prejela že več priznanj. Uspešno je vsa leta delovala tudi v svetu za socialno varstvo, zdravstvo in v nekaterih odborih.

Delovni kolektiv Zdravstvenega doma Črnomelj, občinske skupščine in vse družbeno-politične organizacije ji želijo, da bi svoje nadvse uspešno in požrtvovalno delo med Belokranjci še dolgo nadaljevala tudi v novih prostorih ambulante na Vinici, ki bo odprta za krajevni praznik 21. oktobra.

M. F.

Novice iz Adlešičev in okolice

■ Podjetje Gorjanci je prve dni septembra uvedlo novo avtobusno progo Črnomelj—Adlešiči—Žuniči. Ker je bila cesta na nekaterih krajih med Marindolom in Žuniči bolj slaba, so vaščani iz Žuničev, Miličev in Paunovičev organizirali prostovoljno delo. Opravili so 260 prostovoljnih delovnih ur, izkopali, prepeljali in vgradili 37 kubičnih metrov kamna, medtem ko je Miha Starešnič s svojim vozilom prepeljal 21 kubičnih metrov materiala. Tako delovno akcijo bodo še organizirali.

■ Člani gasilskega društva Žuniči so kupili televizijski sprejemnik, za katerega je 40.000 din prispevala tudi krajevna organizacija SZDL Adlešiči. Televizor so postavili v dvorani gasilskega doma, koder se bodo v jesenskih in zimskih večerih shajali prebivalci tega kraja.

■ V nižinskih predelih Adlešič, kakor tudi v okolici, je letos sadje dobro obrodilo. Zadruga je odkupila tod že čez 50 ton jabolk, odkup pa še traja. Kmet dobi za kilogram industrijskih jabolk 40 din, se pravi precej več kot lani, zato so ljudje zadovoljni. AC.

V Tribučah je živahno

11. septembra so imeli v Tribučah razširjeno sejo krajevne organizacije SZDL. Razpravljali so o vseh vaških problemih in sklenili poživiti dejavnost krajevnih organizacij. Tako bo RK zbral pomoč za poplavljence že do 25. septembra, s prostovoljnim delom bodo popravili vaška pota in uredili okolico gasilnega doma. Razen tega bodo poskrbeli, da bo klubski prostor, v katerem je televizijski sprejemnik, poslej redno odprt vsak petek in soboto zvečer ter ob nedeljah popoldne. Na seji so odločili tudi rok, do katerega bodo krajevne organizacije pobrale članarino.

Obravnavali so še gdspodarsko reformo. O nalogah delovnih ljudi in krajevnih organizacij pri uresničevanju reforme je govoril Franc Štajdohar, predsednik občinskega odbora SZDL.

»Delovnim kolektivom gre zahvala...«

● Za gradnjo nove osemletke so kolektivi gospodarskih organizacij v ● Črnomlju zbrali več kot 41 milijonov – Prve dni oktobra se gradnja nove ● šole v Loki dokončno prične

Z gradnjo nove šole v Črnomlju je nekaj časa, posebno po gospodarski reformi, že zelo slabo kazalo. Ni bilo upanja, da bi lahko občinska skupščina iz proračuna prispevala sredstva za lastno udeležbo pri najetju republiškega posojila. In vendar so v septembru, kar natiho, vse uredili. Kolektivi gospodarskih organizacij so za prizadevanja občinske skupščine pokazali najlepše razumevanje ter v nekaj dneh zbrali 41 milijonov dinarjev deloma iz sredstev za izobraževanje kot prispevek, deloma kot posojilo občini.

Kljub temu, da so ukrepi gospodarske reforme močno vplivali na vse tovarne in podjetja, od katerih nobeno ni v rožnatem položaju, so delavski sveti naslednjih gospodarskih organizacij odobrili prispevke:

Belt 11,600.000 din, Rudnik Kanižarica 5,000.000 din; Opekarna 5,500.000 din; Belsad 2,000.000 din; Lesna industrija Zora 2,000.000 din; Splošno trgovsko podjetje Potrošnik 2,100.000 din; Beti-obrat Črnomelj 5,000.000 din; Mesnica 1,150.000 din; Komunalno podjetje 1,500.000 din; Gradbeno podjetje Begrad 3,000.000 din; Kovinar 500.000 din; Valjčni mlin 800.000 din; Litoželezna industrija LIČ 1,000.000 din; Pekarna 150.000 dinarjev.

Po izjavi predsednika občinske skupščine inž. Rada Dvoršaka in tajnika Martina Tomca ni nobene ovire več, da ne bi že prve dni oktobra domače podjetje Begrad začelo v Loki novo šolo graditi. Poudarila pa sta, da bi brez tolikšnega razumevanja delovnih kolektivov do gradnje letos ne moglo priti. V tem primeru bi propadlo tudi republiško posojilo in Črnomelj še nekaj let na novo šolo ne bi mogel misliti.

Gradnja šole v Metliki svečano začeta

22. septembra se je ob 10. uri na planoti pod Veselico zbrala vsa domača šolska mladina s prosvetnimi delavci, predstavniki metliških kolektivov, občinske skupščine, družbeno - političnih organizacij, zastopniki podjetja SGP Pionir iz Novega mesta in drugi gostje, nakar se je začela slovesnost ob pričetku gradnje nove metliške osemletke.

Tako predsednik občinske skupščine Franc Vrviščar kot ljudski poslanec Niko Belopavlovič sta v govoru poudarjala, kako velikega pomena bo nova šola za mlado generacijo ter še posebej podčrtala lepo razumevanje gospodarskih organizacij. Z dokaj visokimi prispevki so domači delovni kolektivi omogočili, da se je dolgoletna želja Metličanov po novi šoli vendarle začela uresničevati.

Poslanec Niko Belopavlovič je nato z nekaj zamahi s krampom gradnjo simbolično pričel, buldozerji podjetja Pionir iz Novega mesta, ki je gradnjo prevzelo, pa so te dni že prišli na delovišče.

Prihodnje leto bo na tem prostoru stala nova osemletka z vsemi potrebnimi delavnicami, s kabineti in z drugimi prostori, kakršne zahteva sodoben pouk.

Gradnjo nove osemletke je slovesno pričel poslanec Niko Belopavlovič, za njim pa so nekajkrat zasadili lopate v zemljo tudi predsednik občinske skupščine Franc Vrviščar in drugi (Foto: R. Bačer)

Sedem uslužbencev manj

Posebna komisija že nekaj časa proučuje, koliko delovnih mest bi se dalo ukiniti oziroma združiti v upravi občinske skupščine, četudi so nekateri uslužbenci že do zdaj opravljali več poslov.

Zaenkrat menijo, da bi lahko število delovnih mest zmanjšali za pet, razen tega bosta šla dva uslužbenca v pokoj, tako da bo do konca letošnjega leta na občini sedem uslužbencev manj.

Preden bo prišlo do združevanja delovnih mest pa bo o odločitvi komisije razpravljal še delovni kolektiv občinske uprave.

33 fantov je izučil obrti

Jožetu Pezdircu iz Trnovca 9 pri Metliki bi prisodil kvečjemu dobrih šestdeset let, v resnici pa ima osem križev in še dve leti povrhu. Videla sem ga pred

hišo, v njegovi pod napuščem urejeni delavnici, kako je urnih kretenj nameščal in zabijal obroč na novem sodu. Pri 82 letih še opravlja kolarsko in sodarsko obrt, sicer pa se s tem ukvarja že 60 let.

Pezdirc mi je potožil, da zadnja leta zmanjkuje dela. Drugega kot manjših popravil sploh ne delajo več.

— Največ se je zaslužilo takoj po prvi svetovni vojni, je povedal. — Vsak malo trdnejši kmet je hotel imeti zapravljivčka, da se je družina ob nedeljah peljala k maši. Danes kupujejo kmetje avtomobile. Jaz se takrat nisem upal prikazati med ljudi, posebno pa ne v Metliko, tako so me stranke nadlegovale. Pa je bilo v Metliki tedaj 5 kolarjev, zdaj je samo še eden.

— Ali se še kdo v vaši družini ukvarja s kolarsko obrtjo?

— Sin je kolar, vnuk je tudi izučen, a je šel raje za skladiščnika. Izučil sem 33 fantov. Veste, koliko jih še dela v stroki? Samo eden! Naš poklic izumira.

— Koliko časa nameravate še delati kolesa in sode?

— Dokler bom mogel. Vse življenje se s tem ukvarjam in kadar bom odnehal, bom za vselej. Za zdaj še lahko delam, samo oči mi malce nagajajo. Ne vidim več dobro...

Mb.

„TAKA PA RES ŠE NI BILA!"

Jožefa Župančič, mlinarjeva žena iz Podturna, je kaj slabe volje. Kaj ne bi bila, saj je voda, ki jo zajema na izviru, tako črna, da niti zajemalkinega ročaja ni videti skoznjo ...

20. septembra je Radešca na izviru v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah spet počrnela. Nenadoma in katastrofalno — čeprav smo na to nadlogo, odkar smo letos 18. februarja tako obširno pisali o njej — že skoraj pozabili. V dneh pred 20. septembrom na tej strani Roga ni bilo večjih padavin — Radešca pa je navzlic temu narasla in spet prinesla s seboj črni kočevski premogov prah!

Ljudem, ki so na izvir Radešce življenjsko navezani, ostane samo še tarnanje:

»Že od ponedeljka je taka,« je povedala **Jožefa Župančič**, mlinarjeva žena iz **Podturna št. 11**, ko smo v soboto prišli tja. »Človeku se gnusi že če jo pogleda. Ko se ustavi, se na dnu vedra nabere za prst na debelo črnega blata — kot bi ga od oglja nastrgal ... Tako grda kot je zdaj še ni bila nikoli kar pomnimo!«

Marija Avguštin iz Meniške vasi 10 pa pravi: »Pred tremi tedni je bila tudi velika, ampak še zmeraj zelenkasta — zdaj pa je bilo tukaj malo dežja, Radešca pa je že spet taka ... Pravijo, da pride to od kočevskega mesta.«

Jože Teršar, dipl. inž. kemije in šef novomeškega živilskega laboratorija, je v soboto vzel vzorec na izviru v Podturnu. Ko je obrnil sveže natočeno steklenico proti svetlobi, je samo zmajal z glavo:

»Taka pa menda res še ni bila ...«

Naš dopisnik **Drago Gregorc iz Dolenjskih Toplic** nam poroča:

»V zadnjem času je voda iz topliškega vodovoda, ki ima zajetje na izviru Radešce v Podturnu, črna in ni pitna. Čeprav pri nas že dalj časa ni bilo izdatnega deževja, je voda iz vodovoda kar stalno enako umazana in za nobeno porabo.

Ureditev vodovoda v Toplicah je nujno potrebna. Ne samo za domačine, tudi bolniki iz zdravilišča in letoviščarji se bodo začeli izogibati našega kraja ...«

Povpraševali smo načelnika za gospodarstvo novomeške občinske skupščine **Marjana Simiča** kako daleč je stvar z vodovodom. Takole pravi:

»Načrt za novo zajetje v Obrhu je že narejen in lahko bi začeli z deli. Ustavilo se je pri denarju. Stroški bodo okrog 53 milijonov. 18 milijonov naj bi dala novomeška skupščina (ki pa trenutno tudi ne razpolaga s sredstvi za ta namen), nekaj topliška podjetja, nekaj različne republiške ustanove in zavodi, svoj delež pa naj bi primaknili tudi občani ...«

Občanom pa se zdi 70 tisočakov, kolikor naj bi prispevala vsaka družina, le precejšen denar in za tak samoprispevek niso nič kaj navdušeni.

Tako niti vprašanje vodovoda še ni rešeno, kaj šele vprašanje Krke in dolenjskega turizma sploh. Februarja smo veliko pisali o čistilnih napravah v rudniku Kočevje, ki bi najbrž le omilile pritisk črne brozge na Dolenjsko.

Franc Korelc, direktor rudnika v Kočevju, pravi o tem:

»Pričakovali smo, da bo bistrilnik v Željnah zgrajen že do letošnjega julija. Vendar so se dela okrog projekta zavlekla in projekt še zdaj ni narejen. To je ogromna investicija in če bomo imeli ugodno jesen, bomo lahko pričeli z gradnjo še letos. Ni pa nobenega upanja, da bi bil bistrilnik narejen pred prihodnjim poletjem.

Akumulacijskega jezera, ki bi nam vzporedno s sekundarnim usedalnikom zelo koristilo, ker bi dajalo returno vodo za separacijo, pa ne moremo zgraditi, ker je komisija ugotovila, da je teren porozen in ne ustreza. Tam bi nam vsa voda ušla ...«

Ponovimo še kar je izjavil **Franc Jenčič**, diplomirani inženir in šef centralnega rudniškega laboratorija rudnika rjavega premoga Trbovlje—Hrastnik:

»Sedanji sekundarni usedalnik služi res samo za očiščenje vode do take stopnje, kot je potrebna za ponovno uporabo v separaciji. Analize kažejo, da v Željnske jame odteče še vedno vsak dan 25 ton trdnih delcev ...«

Res je zanimivo, da se je skrivnostno roško podzemlje (ali pa morda tisti zmaj?) na intervencijo DOLENJSKEGA LISTA, DELA, TOVARIŠA in RTV po triletnem strahovanju nenadoma ustrašilo in za 10 mesecev (dokler se ni stvar spet malo pozabila) prenehalo s pošiljkami kočevskega premoga na to stran Roga. Vendar so nam na Rudniku, ko smo podvomili v delovanje njihovega sekundarnega usedalnika, zadnje postaje pred Željnskimi jamami, zatrjevali, da je delovanje te naprave ves čas nespremenjeno in da jo izpraznijo le kadar nalagajo premogov prah za kurjavo v elektrarnah.

Verjemimo torej njihovi izjavi in verjemimo še naprej v zmaja, vendar nikar ne izgubljajmo časa z raznimi sestanki, projekti in ugibanji.

Sicer bomo izgubili Krko!

M. MOŠKON

Popust

Neki amsterdamski avtomobilski trgovec je ob otvoritvi novih prostorov dal kupcem takšenle popust: kdor je kupil fiat 2300, je dobil zastonj še fiat 500.

DOLENJSKE NOVICE

(ŽIVINSKI SEJMI) v okraju Rudolfovo so bili obiskani, kakor sledi: na veliki sejem Novomesto dne 30. avgusta so prignali 1200 glav goveje živine in 30 konj; na mesečni sejem 5. septembra pa 420 glav. 14. septembra v Žužemperk 1230, 17. sept. v Brusnice 340 in v Mirno peč 29. septemb. 650 glav goveje živine. Kupčija je na vseh sejmih slaba, cena živine jako nizka, vkljub temu pa cena mesa v Novemmestu neprimerno visoka.

(NOVE POŠTE) v Št. Petru pri Novem mestu in v Leskovcu pri Krškem odpro se s 1. oktobrom.

(TRGATEV), ki se te dni po Dolenjskem pričenja, obeta še kaj lep pridelek, četudi je moče letos primanjkovało, zlasti julija in avgusta meseca in še celo do 20. sept. Julij je bil letos dosta toplejši od lanskega; avgust in september sta bila sicer suha, a ne tako topla, kakor lansko leto. — V krškem okraju je bila letos na trtah sem ter tje strupena rosa; vsled tega se je listje prej posušilo.

(PRESVETLI CESAR) so darovali za točo poškodovanim v Trebnjem 500 gold., za one v Starem logu tudi toliko. Nabralo se je letos za vse po toči poškodovane Dolenjce okoli 3000 gld.

(ZADNJI ČAS) so imeli v TRSTU jako imenitne goste: prišlo je tjekaj iz Benetk vojno brodovje angležko, osem velikanskih ladij z groznimi topovi. Tako n. pr. ima ena onih ladij top, pri katerem se potrebuje samo za eden strel 500 kil smodnika! Znamenito je bilo to obiskanje še zlasti za to, ker so bili na teh ladijah sinovi, hčere, zetje itd. angležke kraljice. Obiskali so imenitni gostje tudi znamenito jamo postonjsko. Iz Trsta je odrinilo brodovje v Zader, od todi veslja proti Črnej gori, kjer bodo obiskali imenitni gostje črnogorskega knjeza Nikito.

(CESAR) je po ogrskem pregledoval vojaške vaje. Povsodi je bil navdušeno sprejet. Prišel je v Pešto, kjer se je 26. sept. začelo ministersko posvetovanje za vojaški proračun za l. 1888. Sklenilo se je tudi, da dobê odslej vojaki večerjo, vsak mož za 4 krajcarje. Dobro!

(1. oktobra 1887)

MLADINA PTT: koristno s prijetnim

Nedeljsko srečanje mladine PTT podjetja Novo mesto je v Kostanjevici združilo koristno s prijetnim in seznanilo mnogo mladih deklet in fantov, ki se z delom sicer vsak dan tako ali drugače srečujejo, osebno pa se mnogi med seboj niti ne poznajo. Od Starega trga ob Kolpi do Studenca nad Sevnico je le precej desetin kilometrov, aktiv mladine pri PTT podjetju pa združuje mlade poštne uslužbence 7 občin.

Pred spomenik žrtev iz NOB so zjutraj udeleženci srečanja najprej položili cvetje, na dvorišču v gradu pa jih je zatem pozdravila predsednica aktiva pri PTT podjetju Rezika Mirt. Opisala je namen letošnjega srečanja in predlagala, da bi se prihodnje leto sešla mladina dolenjskih pošt v Beli krajini. Za njo je pozdravila zborovanje pokroviteljica II. zbora Dragica Rome, direktorica PTT podjetja Novo mesto. Poudarila je namen tekmovanj mladih poštnih uslužbencev, pri čemer je zlasti podčrtano strokovno izpopolnjevanje, delovni polet in dobri medsebojni odnosi. Podrobneje je obrazložila tudi ukrepe upravnega odbora podjetja v reformi, o čemer bomo v kratkem poročali kaj več.

Ekipe posameznih pošt in sindikalnih podružnic posameznih samostojnih PTT enot iz vseh občin so se nato pomerile v raznih tekmovanjih. Objavljamo vrstni red zmagovalcev:

1) Poznavanje poslovnega poročila PTT podjetja za I. polletje in plana za 1965: **1. ekipa pošte Krško 12 točk, 2. Novo mesto 11, 3. Sevnica** 10 in 4. Črnomelj 5 točk.

2) Peš **hoja pismonoš: 1.** ekipa Črnomelj — 46,1 min., 2. Novo mesto 47,1, 3. **Brežice** — 48,4 in 4. **Krško** — 50,3 min.

3) Šah: 1. **Novo mesto** 3,5 točk, 2. **Krško** 1,5, 3. **Sevnica** 0.

4) Streljanje: 1. **Novo mesto** 1.. krogov, 2. **Brežice** 86, 3. Krško 74, 4. **Črnomelj** 60 in 5. Sevnica 57 krogov.

5) Ostranja povezava avtomat. telef. aparata: 1. **Novo mesto** (Ludvik in Lilijana Zaletelj) 90 točk, 2. **Krško** — neocenjeno zaradi neizvršene naloge.

Po tekmovanju so razdelili nagrade in pohvale, nakar se je razvila v prostorih restavracije prijetna zabava. Že zjutraj so si udeleženci zbora ogledali tudi Gorjupovo galerijo slik in kipov v kostanjeviški šoli.

Pokvarjena atomska podmornica

Te dni je morala Velika Britanija izločiti iz sestave svoje mornarice svojo prvo podmornico na atomski pogon Dreadnought, ki je nevarno poškodovana. Namen angleške vlade, da bi opremila flote štirih atomskih podmornic, oboroženih z ameriškimi raketami polaris, je s tem bržkone zdaj padel v vodo. Podmornico Dreadnought bodo popravljali najmanj eno leto.

Manija

Dobitnik Nobelove nagrade za književnost Francois Mauriac toži v članku v pariškem Figaru o inflaciji v literaturi:

»Pisanje je postalo manija. Vsakdo bi rad pisal knjige in jih tudi piše. Literatura se širi kakor rakava bolezen.«

28 kilometrov do šole in nazaj

Francka Verderber je doma iz Bilpe, odročne vasi na Kočevskem. Ker v bližini ni druge osemletke, mora od 5. razreda dalje hoditi v šolo v Stari trg ob Kolpi. Od doma do šole je 14 kilometrov poti! Peš gotovo ne bi zmogla narediti vsak dan 28 km, zato se v šolo in domov vozi s kolesom. A tudi vožnja ni kratka! Večji del poti gresta z njo še Vlado Ferderber iz Dol. Lamane Drage in starejša deklica, ki hodi že v 8. razred. Četudi so trije skupaj, se ni prijetno voziti po samotnih poteh čez gozdove in redko naseljene kraje.

— Nikoli ne vemo, kakšno presenečenje nas čaka na poti, je povedala Francka. — Ko smo šli nekoč v šolo, tedaj sem hodila še v Laze, smo naenkrat kakih 20 metrov pred seboj zagledali velikega medveda. Bežala sem nazaj in kričala na ves glas. K sreči medved ni šel za menoj, a od takrat se vedno bojim.

— Kako pa pozimi, ko po zasneženih poteh ni mogoče voziti s kolesom?

— Med najhujšo zimo stanujem v Starem trgu pri znancih.

Oddaljenost učencev do šole je sploh eden največjih problemov starotrške osemletke, je povedal tudi ravnatelj šole tov. Kobe.

— Mnogi izmed 153 šolarjev stanujejo po več kilometrov daleč. V šolo morajo hoditi peš, v najboljšem primeru s kolesom, če ga imajo. Za enega ali dva učenca iz posameznih oddaljenih krajev se namreč ne izplača organizirati avtobusni prevoz.

— Ali dobe otroci v šoli vsaj toplo malico? smo se pozanimali.

— Res je malica na naši šoli skoraj nepogrešljiva za zdravje otrok, kljub temu v letošnjem šolskem letu še ni začela delovati mlečna kuhinja.

— Zakaj ne?

— Ekonomske cene za malico nihče ne bi zmogel, zato čakamo na pomoč od mednarodne organizacije CARE. Preko občinskega odbora RK v Črnomlju smo v preteklih letih vedno dobili pomoč v živilih zato upamo, da bomo nekaterih ugodnosti tudi letos deležni.

M. B.

Ko se Francka in Vlado vsak dan vozita preko razsežnih kočevskih gozdov v šolo, ki je 14 kilometrov daleč, nikoli ne vesta, kakšno presenečenje ju čaka na poti

Napad na pornografijo

Policija glavnega mesta Danske je nedavno nenadoma prišla v neki antikvariat in zaplenila vse reči iz njegove izložbe: 89 časopisov, ki so imeli na naslovni strani fotografije golih moških in žena. Lastnik je protestiral, tako da je prišlo do spora, ali je bil postopek policije zakonit. Če bo sodišče to potrdilo, bodo s podobnimi akcijami presenetili številne knjigarne, ki prodajajo tak tisk.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaležni vam bodo za pozornost!

Izšla je nova številka zabavnega mesečnika

HOROSKOP
DRUŽABNI MOST

Če ga v vašem kraju ne dobite, nam sporočite na naslov:

»PAVLIHA« — Ljubljana, Gradišče 4-I, da vas uvrstimo med naročnike!

SMEH STOLETIJ

Ko je bil Rubens še začetnik, je naslikal znani plemkinji njeno psičko.

»Čudovito ste jo naslikali,« je rekla baronica.» Ko bo psička imela mlade, vam bom dala enega mladiča kot poseben honorar. — Sedaj pa želi moj mož, da izdelate še moj portret.«

»Prav rad, spoštovana gospa, toda brez posebnega honorarja,« smehljaje odgovori Rubens.

*

V Perziji je v 18. stoletju vladal kruti šah Nadir. Ta se je na sprehodu zapletel v razgovor z možem, ki je počival pod drevesom. Nazadnje ga je vprašal:

»Povej mi, ali je vladar te dežele trinog ali pravičen mož?«

Mož mu takoj odgovori:

»Strašen trinog je.«

»Ali ga poznaš?« ga vpraša šah začuden.

»Ne, ne poznam ga.«

»Kaj pa boš rekel, če ti povem, da sem jaz vladar te dežele?«

Mož se je prestrašil, a se je brž zavedel in vprašal šaha:

»Ali pa ti mene poznaš?«

»Ne.«

»No, jaz sem pa sin nekega trgovca in sem vsak mesec tri dni neumen. Danes je po nesreči eden izmed teh treh dni.«

Šah, ki tega dne ni bil bojevito razpoložen, se je zasmejal in šel dalje.

*

Pripovedujejo, da je bil Nadir silno zaljubljen sam vase in da si je nekoč rekel:

»Vse v nebesih in na zemlji je ustvarjeno zaradi mene. Bog je ustvaril vesoljstvo zaradi mene!«

Tedaj mu sede na nos muha in mu reče:

»Ti tepec neumni, nikar ne misli, da je to res in da je vse ustvarjeno prav zate. Vidiš, ta hip si ustvarjen ti zame.«

G. SIMENON: Maigret se boji

14

Medtem ko se je umival in oblačil, ga je zmotila dvakrat, prvič zato, da se je prepričala, ali ima milo, drugič da mu je prinesla še eno skodelico kave, ki je ni naročil. Potem mu je prinesla obleko, suho in zlikano. Bila je suha ženska s ploskimi prsmi, bilo je videti, da ni povsem zdrava, vendar je morala biti trdna kot železo.

Pomislil je, da je prebrala njegovo ime na priglasilnici spodaj in da je to ženska, ki navdušeno prebira po časopisih razne novice.

Bilo je pol desetih dopoldne. Obotavljal se je in sam ni vedel, čemu nakljub tistemu, kar je imel za zaroto usode.

Ko se je spustil po stopnicah z rdečo preprogo, ga je nosač, ki se je vzpenjal mimo njega, spoštljivo pozdravil:

— Dober dan, gospod Maigret.

Razumel je, ko je prišel v vežo, kjer je bil na okrogli mizi razgrnjen časopis Quest-Eclair z njegovo fotografijo na prvi strani.

Bila je fotografija, posneta v trenutku, ko se je sklonil nad Gobillardovo truplo. Nad tremi stolpci je dvojni naslov naznanjal:

»Komisar Maigret se ukvarja s fontenayskimi hudodelstvi.«

»Tretja žrtev je prodajalec zajčjih kož.«

Še preden je utegnil članek preleteti, se mu je z enako prizadevnostjo kot sobarica približal ravnatelj hotela.

— Upam, da ste spali dobro in da vas številka 17 ni preveč motila?

— Kakšna številka 17?

— Neki trgovski potnik, ki se je včeraj zvečer preveč napil in je vzdignil hrup. Nazadnje smo mu dali drugo sobo, da bi vas ne zbudil.

Maigret ni tega nič slišal.

— Saj res, davi se je oglasil Lomel, dopisnik časopisa Quest-Eclair, da bi vas obiskal. Ko sem mu povedal, da še spite, je rekel, da se ne mudi in da vas bo poiskal pozneje na sodišču. Tudi neko pismo je za vas.

Poceni ovitek, kakršne prodajajo v špecerijah v zavojčkih po šest različnih barvah. Ta je bil zelenkast. Ko ga je odprl, je Maigret ugotovil, da zunaj med palmami v sodčkih kakih šestero oseb pritiska obraze na steklena vrata.

»Nikar ne dajte nič na to, ker vam pravi visoka gospoda.«

Ljudje, ki so na pločniku čakali nanj, med njimi dve ženski v vsakdanji obleki, so se razmaknili, da je lahko šel mimo, in pogledali so ga nekam zaupljivo, prijateljsko, ne toliko iz radovednosti, ne toliko zato, ker je slaven, pač pa, kot da se nanj zanesejo. Ena od žensk je rekla, vendar se ni upala približati:

— Vi ga boste že našli, gospod Maigret!

In neki mladenič, ki je bil po videzu raznašalec, je v istem koraku kot on stopal po nasprotnem pločniku, zato da si ga je bolje ogledal.

Pred hišami so se ženske menile o zadnjem hudodelstvu in za hip umolknile, da so se ozrle za njim. Iz kavarne pri pošti je prišla gruča in tudi v pogledih ljudi je razbral naklonjenost. Kazalo je, da ga hočejo spodbuditi.

Krenil je mimo Chabotove hiše, kjer je Roza skozi okno v prvem nadstropju otresala cunje, nič se ni ustavil, pač pa se je napotil čez Viètov trg in po Rabelaisovi ulici, kjer je na levi strani stalo veliko zasebno poslopje z grbom nad vrati, ki je bilo gotovo hiša Vernouxovih. Za zagrnjenimi okni ni bilo nobenega znamenja življenja. Hišica na drugi strani ulice, tudi stara, z zaprtimi naoknicami, je bila najbrž tista, v kateri je dokončal svoje samotno življenje Robert de Courcon.

Tu in tam je zapihal vlažen veter. Po nebu, ki je bilo motne barve, so se nizko pomikali temni oblaki in iz robov so jim padale vodene kaplje. Rešetke na jetnišnici so bile od mokrote videti bolj črne. Kakih deset oseb je stalo pred sodiščem, na katerem ni bilo nič mogočega: bilo je pravzaprav manjše od hiše Vernouxovih, vseeno pa ga je krasilo stebrišče in pred vhodom nekaj stopnic.

Lomel, ki je še zmerom imel čez rame svoja dva aparata, je prav planil k njemu in niti na njegovem svežem obrazu niti v sinjemodrih očeh ni bilo sledu slabe vesti.

— Ali mi boste zaupali svoje vtise, preden jih poveste mojim tovarišem iz Pariza?

Ko pa mu je Maigret z nagrbančenim čelom pokazal na časopis, ki mu je molel iz žepa, se je mož nasmehnil.

— Ste hudi?

— Mislim, da sem vam povedal ...

— Poslušajte komisar. Dolžan sem opravljati časnikarski poklic. Vedel sem, da se boste nazadnje zadeve le lotili. Samo za nekaj ur sem prehitel ...

— Drugič ne prehitevajte.

— Greste k sodniku Chabotu?

V gruči sta bila že dva ali trije poročevalci iz Pariza in Maigret se jih je znebil s težavo. Bilo je tudi nekaj radovednežev, ki so bili očitno odločeni, da bodo ves dan na straži pred sodiščem.

Hodniki so bili mračni. Lomel, ki se mu je vsilil za vodiča, je stopal pred njim, mu kazal pot.

BREZ BESED

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

153. — Ko je čoln zadel ob obalo, je Noč z brzostrelko v rokah skočil na breg in negibno obstal. »Nikogar ni,« je šepnil čez čas, »počakaj tu! Našel bom pripraven kraj, da skrijeva čoln.« Izginil je v temi. Rudi je stopil iz čolna in počepnil na prod. Bilo je hladno in drgetal je od mraza. Noč se dolgo ni vrnil, vsaj Rudiju se je tako zdelo. Kaj naj stori, če ga ne bo nazaj — je s strahom pomislil.

154. — Končno je med grmovjem zašumelo in Noč je stopil k čolnu. »Pojdiva,« je dejal, »petdeset metrov niže sem našel skrivališče za čoln.« Stopila sta v zibajoči se čoln, odveslala navzdol po reki in skrila čoln pod gosto grmovje, ki je viselo čez breg v vodo. Trdno sta ga privezala, potem pa sta se previdno splazila do ceste. »Nazaj do hiše ne moreva, tam so gotovo pustili zasedo.«

155. — »Morava čez cesto in železnico,« je šepetal Noč. »Tu še nisem hodil čez. Pa bo vseeno šlo — mora iti! Skočil bom čez cesto. Nekaj trenutkov počakaj in če bo vse mirno, steci čez, kolikor hitro in tiho moreš.« — »Da,« je šepnil Rudi. Noč se je dvignil in sključen stekel čez cesto. S tremi dolgimi skoki je bil čez in izginil v temi na oni strani. Rudi mu je naglo in tiho sledil.

156. — »Še železnica,« je zamrmral Noč. »Pazi na žice, da se ne zapleteš vanje!« Noč se je pripravil, da skoči čez progo, ko je za ovinkom zažvižgal vlak. V naslednjem trenutku sta kakih dve sto metrov pred seboj zagledala luči lokomotive. »Hitro ...« je šepnil Noč, toda njegov glas je utonil v vzbuhu strašne eksplozije. Lokomotiva se je vzpela kot ranjen konj in prevrgla po nasipu.

Sošolki in prijateljici Vida Hlede in Slavica Sušin iz Pišec pišeta domačo nalogo kar na prostem. Toplo jesensko sonce ju je zvabilo na prazne klopi pred Lovskim domom.

Na lastno pest zapri vodo!

9. septembra dopoldne je Dominik Pezdirc, zaposlen pri komunalnem podjetju v Brežicah, zaprl vodo v hiši ob Cesti bratov Milavcev, kjer stanuje in kjer obnavljajo trgovino podjetja PEKO. V tej hiši je tudi mizarska delavnica D. Rožmana. Kljub zagotovilu podjetja ČEPIN, ki izvaja zidarska dela, da bo plačalo vso porabljeno vodo, in kljub zahtevam mizarskega mojstra Rožmana, da se voda odpre zaradi požarne varnosti, Pezdirc ni odnehal. Šele ob uradni intervenciji so zidarji in mizar spet prišli do vode. Prav bi bilo, da bi samovoljneža kaznovali!

Lovski dom v Pišecah vabi

V obnovljenem lovskem domu nad Pišecami prireja tamošnja lovska družina v nedeljo, 3. oktobra, »vinsko trgatev« in vabi nanjo bližnje in daljne goste. V veliko zadovoljstvo slehernega Pišečana so domači lovci in turistični delavci končno le uresničili večletne načrte za ureditev prijetne postojanke na hribčku sredi vinogradov.

Za izletnike doslej v kraju niso imeli javnega lokala, v katerem bi se ti lahko zadržali dalj časa. Dom še ni dokončno urejen in treba bo še precej denarja in požrtvovalnega dela za ureditev kleti, prenočišč, okolice in ceste. Če bodo domačini tudi v naprej pokazali toliko volje do dela kot doslej, potem bo potrebno za izpeljavo začrtanega programa le kratko obdobje.

Leta 1964 so vložili v stavbo 226.000 din in napravili 389 prostovoljnih delovnih ur v vrednosti 77.800 din. Leto

BREŽIŠKE VESTI

dni prej so investirali 440.000 din in napravili 1.134 delovnih ur, vrednih 227.000 din. Veliko dela je zahtevala cesta, ki ni bila primerna za prevoz. Minulo nedeljo so jo spet urejali, da se bodo gostje za trgatev brez skrbi pripeljali do Lovskega doma.

Dosedanja naložba v cesto in dom znaša dva in pol milijona din. Občinski turistični zvezi, Kmetijsko-gozdarskemu podjetju Brežice, turističnemu društvu v Pišecah in Lovski zvezi v Krškem so Pišečani hvaležni za denarno pomoč, ki so jo s pridom uporabili. Tudi inž. Karlu Filipčiču se za brezplačno napravljene načrte lepo zahvaljujejo. Zelo so ponosni na svojo turistično postojanko, ki so jo postavili z veliko mero dobre volje in jo zaradi tega še toliko bolj cenijo.

Vsi gostje, ki so do sedaj obiskali Lovski dom v Pišecah, so se navdušili nad izredno lepo lego, nad skrbno postrežbo in so zagotavljali, da se bodo še vrnili. Jesenski dnevi so med goricami še posebno lepi, zato pričakujejo Pišečani v nedeljo velik obisk.

Po bližnjici z Bizeljskega v Pišece

Otvoritev nove ceste napovedana za praznik brežiške občine – Te dni so dokončali most čez Dramljo in cesta bo v kratkem prevozna – Turistom bo odkrivala vabljive pokrajinske lepote

Nova cesta, ki bo povezovala Pišece z Bizeljskim, bo v kratkem prevozna. V soboto, 23. septembra, so dokončali most čez Dramljo. V strugi tega potočka trenutno res ni veliko vode, ob jesenskem in pomladanskem deževju pa je prinaša Dramlja s seboj kar precejšnje količine. Brez mostu torej nikakor ne bi šlo.

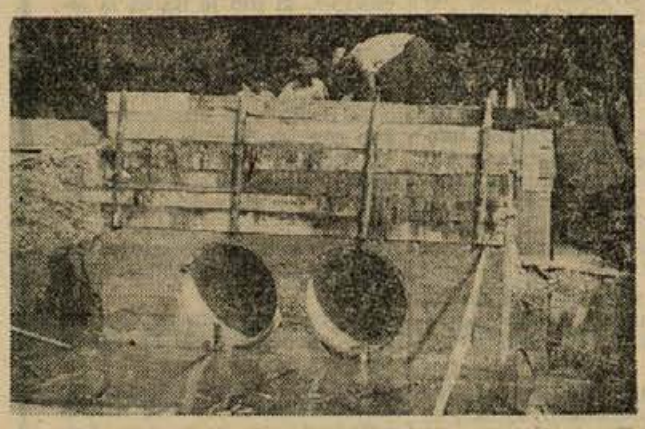

Most čez Dramljo bo dokončan v soboto, 23. septembra, so obljubili delavci, dva dni pred tem, ko smo jih povprašali za rok. Prav nič niso dvomili v to, da bo le še dober teden potreben za prevoznost nove ceste z Bizeljskega v Pišece.

Ljudje na Bizeljskem in v Pišecah so zelo veseli nove ceste. Sleherni domačin ve povedati, da dela lepo napredujejo, ob tem pa nihče ne zamolči velike želje po čimprejšnji dograditvi. Najbolj neučakani že zdaj vozijo po njej, čeprav bi ponekod laže prišli peš. Gramoz je navožen, vendar ga niso še povsod nasuli.

Nove ceste pa ljudje ne cenijo samo zaradi povezave pišečkega in bizeljskega predela, ampak tudi zaradi tega, ker je zbližala s prometnimi žilami marsikatero odročno kmetijo tam okoli. Cesta je zelo lepo speljana in bo koristila tudi turizmu. Izletnikom, ki se bodo vozili po njej, bo odkrila nekaj prijetnih pogledov na pokrajinske lepote.

Za cesto Pišece—Bizeljsko so domačini rade volje odstopili zemljišča in žrtvovali prenekatero uro prostovoljnega dela. Do sedaj so vložili vanjo okrog 17,000.000 komunalnega denarja, resnična vrednost pa je seveda nekajkrat večja.

Otvoritev napovedujejo za 28. oktober, ko bo brežiška občina slavila svoj praznik. Domačini menijo, da se bodo lahko vozili po novi cesti že prihodnji teden, če le ne bo slabo vreme zavleklo normalnega dela. —EY

NOVO V BREŽICAH

■ **V ZAČETKU SEPTEMBRA ZASTAVLJENA DELA PRI UREJANJU MESTNEGA VODOVODA** hitro napredujejo. Novi cevovod, ki bo speljan od zajetja v Brezini do vodovodnega stolpa, bo dolg 2.500 metrov. Obrat Vodne skupnosti je v treh tednih izkopal 1.500 metrov jarka in položil prav toliko metrov cevi. Večino del so opravili s stroji. Vreme zadnjih dni onemogoča napredovanje del in tudi napoved za naprej ne obeta izboljšanja.

Delo se bo zdaj pričelo na zahtevnejših odsekih skozi mesto, kjer bo treba prekopavati ceste, pri tem pa bo polno ovir — od kanalizacije do vodovodnih priključkov, telefonskih kablov in podobno. Če bo vreme kolikor toliko ugodno, lahko pričakujemo, da bo pritekla voda po novem cevovodu okrog 15. novembra.

■ **DANES BO V MALI DVORANI PROSVETNEGA DOMA ZASEDAL SPLOSNI ZBOR.** Obravnaval bo poročilo o problematiki osebnih dohodkov v občini in razpravljal o predlogu za povečanje prispevka za zdravstveno zavarovanje.

■ **SPLOSNEMU ZBORU BO SLEDILA SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE.** Najprej bo sklepala o dodatnem prispevku za zdravstveno zavarovanje, nato pa bo sprejela več odlokov. Na dnevnem redu je sprememba odloka o priznavanju olajšav samoplačnikom pri plačevanju zdravstvenih storitev, sprememba odloka o družbeni pomoči nepreskrbljenim, dopolnitev odloka o preživninskem varstvu kmetov, odlok o čiščenju in pregledovanju kurilnih naprav in dimnikov in dopolnitev odloka o prispevkih in davkih občanov. Skupščina bo na seji potrdila tudi statute krajevnih skupnosti Artiče, Bizeljsko in Krška vas.

■ **LETOSNJA SADNA LETINA V OBČINI JE ZELO SKROMNA,** to pa potrjuje tudi kratek sprehod med stojnicami na živilskem trgu. V soboto so bile naprodaj samo slive, drugega sadja pa sploh nič. Zabeležili smo tele cene: paradižnik in paprika 250 din kg, krompir 90 in 110 din kg, zelje 80 din kg, slive 140 dni kg, endivija pa celo že 400 din kg. Jajca so zdaj po 60 din. Trg je bil dobro založen s perutnino. Piščance s pitališča v Mokricah so prodajali po 850 din kg in so se torej pocenili za 100 din.

■ **RADAKRISNAN OBISČE JUGOSLAVIJO** — Predsednik indijske republike Radakrišnan je že odpotoval na obisk v Jugoslavijo. V indijskem glavnem mestu pripisujejo obisku velik pomen, saj gre za prvi obisk šefa indijske države Jugoslaviji v času, ki je za Indijo izredno važen.

■ **PAPEŽ PRIDE NA SEDEŽ OZN.** V ponedeljek bo prišel poglavar katoliške cerkve papež Pavel VI. v New York na obisk v OZN. Papeža bo na letališču sprejel generalni sekretar OZN U Tant.

S 5. SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V KRŠKEM

O GOSPODARJENJU IN CENAH

Samo moderna proizvodnja in kvalificirani kadri lahko zagotove uspeh – Cene podobne drugim v dolenjskih občinah – Novi odloki o davkih in nova premija za kravje mleko

Na 5. skupni seji občinskega zbora in 6. seji zbora delovnih skupnosti občine Krško so v torek, 21. septembra, odborniki najprej razpravljali o polletni realizaciji družbenega načrta in proračuna ter o izvajanju gospodarske reforme. Z analizo gospodarstva za prvo polletje 1965, ki pove, da so planske naloge uresničene le s 46 odstotki, niso bili zadovoljni, čeprav je družbeni proizvod letos skoraj za 12 odstotkov večji. Upoštevati pa je treba, da je zmrzovanje cen pomanjkanje reprodukcijskih materialov, zmanjšanje obratnih sredstev in investicijskih naložb močno vplivalo na to, da načrti niso uresničeni.

Skupščina je poudarila, da uspehov tudi v bodoče ni pričakovati, če podjetja ne bodo modernizirala proizvodnje in če ne bodo pritegnila sposobnih kadrov. Prilagoditi se je treba potrebam trga, specializirati proizvodnjo in sodelovati v mednarodni delitvi dela.

Osebne dohodke v delovnih organizacijah naj povečujejo v skladu s povečanjem produktivnosti. Število zaposlenih naj se zmanjša predvsem v upravnih organih in pri zavodih, ne da bi se zaradi tega zmanjšal učinek, v gospodarskih organizacijah pa je treba pri istem številu zaposlenih doseči boljši uspeh. Poučen primer je tovarna celuloze, kjer se proizvodnja ni zmanjšala, čeprav je precej delavcev odšlo iz tovarne.

Potem so razpravljali o maloprodajnih cenah in maržah za prehrambene proizvode in kurivo. Cene za moko različnih tipov so po novem odloku od 130 dinarjev (za moko C 1000) do 238 dinarjev (za moko B 400). Bel kruh bo po 200 din za kilogram, črn pa po 135 din. Sladkor 260, olje 466 in mleko 125 din. Različni premogi stanejo od 7315 do 11.754 dinarjev za tono, drva pa od 5346 do 7106 din za prostorski meter.

Odlok o občinskem prometnem davku je ostal v glavnem nespremenjen. Novo je plačevanje davka od gradbenih storitev v višini 15 odstotkov, od tovornih avtomobilskih prevozov 20 odstotkov in od taksijev 10 odstotkov.

Prometni davek od nepremičnin in pravic bodo občani plačevali od 5 odstotkov za vrednost do 200.000 dinarjev pa tja do 15 odstotkov za kupčijo nad 5 milijonov dinarjev. Ta odlok velja tudi za odplačni prenos pravic, kot na primer za pravico užitka, pravico do rente, pravico do modela in podobno.

Skupščina je tudi sprejela zvišanje premije za kravje mleko, ki je do 1. junija 1965 znašala 7,5 dinarja za liter, od tega dne dalje pa znaša 10 dinarjev.

Razpravljali so še o obrestnih merah na poslovne sklade in uskladili nekatere odloke z zakonom o splošnem upravnem postopku in s temeljnim zakonom o prekrških. V dveh dodatnih točkah k dnevnemu redu so prenesli sredstva stanovanjskega sklada, ki je prenehal obstajati, v novomeško Komunalno banko in povečali stopnje dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje za dve tretjini.

Kako bo z regresi v krški občini?

Koliko skupnih sredstev gre v podjetjih za malice, vozarine in druge regrese, koliko za tehnična zaščitna sredstva? Kolikšni so bili izdatki za te reči pred reformo in kolikšni bodo po njej?

Taka in podobna vprašanja stoje v anketi, ki jo občinski sindikalni svet iz Krškega izvaja po delovnih organizacijah. Odgovori bodo podlaga za razpravo na enem prvih plenarnih sej ObSS.

Kolektivi naj bi zlasti odgovorili, kako nameravajo reševati vprašanja regresiranja in tehnične zaščite na delovnem mestu v bodoče. Gre za to, kdo naj plača podražitev vlakov in avtobusov, s katerimi se zaposleni vozijo na delo, in kdo podražene tople obroke zdaj, ko so začela podjetja iskati notranje rezerve in varčevati. Za malice je dve tretjini izdatkov plačala delovna organizacija in le tretjino delavec. Potrebna je tudi odločitev kolektivov, ali bodo še regresirali letne dopuste in s tem omogočili uporabo počitniških domov ali ne.

Zelo napačno bi bilo škrtarjenje s sredstvi za tehnično zaščito delovnih mest. Če hočemo povečati storilnost, je varnost na delu prvi pogoj, zakaj dokazano je, da nesreče pri delu in obolenja znatno zmanjšujejo storilnost, često pa povzroče nenadomestljiv izpad v proizvodnji.

Vsekakor pa gre za to, da bi se zvedelo, kako bodo delovni kolektivi prebrodili težave pri reševanju manj pomembnih vprašanj, od katerih pa je zelo pogostokrat odvisen uspeh v proizvodnji.

KRŠKE NOVICE

■ **GRADBENO PODJETJE PIONIR** je na predlog občinske zveze za telesno kulturo asfaltiralo rokometno in odbojkarsko igrišče na letnem kopališču. Delo je bilo opravljeno tako, da igrišče že leto dni ni uporabno in je še slabše kot je bilo prej. Vrhnja plast asfalta je položena tako, da je igranje nevarno in bi vsak padec lahko povzročil težjo telesno poškodbo. Vodstvo kopališča namerava izpeljati do konca to, česar podjetje Pionir ni moglo narediti za 5 milijonov din.

■ **PLAVALCI CELULOZARJA** so letos komaj obdržali članstvo v II. zvezni plavalni ligi. Na pretekli seji je plavalni klub razpravljal o neuspehih. Ugotovljeno je bilo, da je razen denarnih sredstev manjkala tudi disciplina pri posameznih plavalcih. Da bodo svoj ugled, kakršnega so krški plavalci že imeli, obdržali, bodo morali vsekakor resneje delati. Očitno je, da bi morali imeti večjega trenerja za mlade igralce. Trenersko delo bo ponovno prevzel športni učitelj Niko Žibret, tako da bodo v kratkem pričeli z rednimi treningi v telovadnici.

■ **VALVAZORJEVA KNJIŽNICA IN ČITALNICA** ima vedno več obiskovalcev. Izbira knjig je dokaj bogata ter zadovoljuje velik krog bralcev. Da pa bi bila izbira knjig še bolj pestra, je sindikalna podružnica tovarne Djuro Salaj odstopila vso svojo zbirko knjig čitalnici.

■ **PREBIVALCI NASELJA** pri hotelu Sremič, kjer nastaja novo središče Krškega, se sprašujejo, kdo je odgovoren za zunanjo ureditev stanovanjskih blokov. Pogled med te zgradbe je prav žalosten. Neurejenost okolja pa ne moti le stanovalcev, temveč tudi goste v hotelu. Stanovalci blokov so že mnogo naredili s prostovoljnim delom, vendar vsega ne zmorejo sami.

OBČINSKI ODBOR SZDL KRŠKO

proda

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK

Ogled 4. in 5. oktobra od 10. do 12. ure na občinskem odboru SZDL v Krškem.

Nova trgovina v Brestanici

V pritličju novega stanovanjskega bloka poleg pošte je te dni Agrokombinat iz Krškega odprl sodobno urejeno zelenjavno trgovino in uresničil Brestanici dolgoletno željo. Zanimanje za to trgovino je veliko, zato smo obiskali poslovodjo Tonija Grilca, ki je ravno razkladal hladilne vetrine. Zanimalo nas je, kaj vse bodo prodajali.

— Ali boste prodajali tudi kruh?

— Res je, prodajali bomo priznan Kadivnikov kruh! Tako bomo ustregli številnim kupcem iz zgornjega dela Brestanice.

— Znano je, da vaše podjejte prodaja tudi morske ribe in žive piščance; kako bo z njihovo prodajo?

— Zaradi otežkočenega prevoza bomo ribe začeli prodajati šele novembra, piščanci pa bodo naprodaj čez en mesec, ko bomo odpravili tehnične zadrške.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

— In delovni čas?

— Po želji prebivalcev: od 6. do 18. ure, ob nedeljah pa od 7. do 9. Lahko povem, da se bomo potrudili, da bomo kupce hitro in solidno postregli!

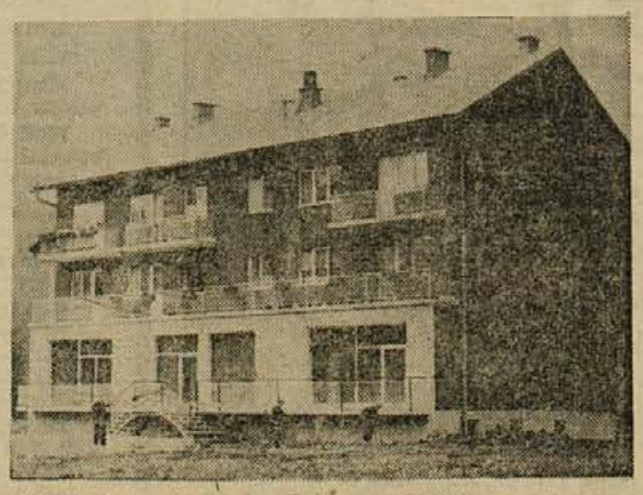

Pogled na stavbo, v katere pritličju so lepo uredili nove poštne prostore (levo), v sredini pa je nova zelenjavna trgovina, katere so brestaniške gospodinje najbolj vesele.

V dvorani gasilskega doma v Sevnici med konferenco (Foto: M. Moškon)

Prednost otroškemu varstvu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zmogljivost obeh vrtcev je premajhna

Konferenca v Sevnici je dala prednost ureditvi otroškega varstva pred potrebami zdravstva v občini. V kraju sicer že imajo dva otroška vrtca, vendar je to glede na veliko zaposlenost žensk veliko premalo. Iz ankete je razvidno, da je 32 otrok od 172 med zaposlitvijo staršev brez varstva. Družine si pomagajo na različne načine, ponekod s starimi starši, z vrtcem ali pa s tujimi ljudmi na domu. Najteže je tam, kjer imajo dojenčke in jih resnično nimajo kam oddati, za varstvo pa marsikdaj odštejejo tudi po 10 tisočakov na mesec.

Največja pomanjkljivost dosedanje varstvene ustanove je prekratek delovni čas. Veliko mater želi oddati otroka v vrtec ob 5.30 uri zjutraj in ga odpeljati med 14. in 15. uro popoldne. V tem primeru bi varovancem v vrtcu morali kuhati tudi kosilo.

Nasploh je med starši veliko interesentov za varstveno ustanovo, v katero bi pošiljali svoje otroke. V dopoldanskem času jih želi varstvo 140, v popoldanskem urah pa 90. Vsekakor veliko več, kot je zmogljivost sedanjih vrtcev. Oba skupaj lahko sprejmeta komaj 65 otrok. Te številke torej kažejo na izredno pereče varstvene probleme, ki jih res ni kazalo več odlagati.

Na konferenci so delegatke spregovorile tudi o delu servisov, ki še niso našli prave poti do uveljavitve. Trenutno sta v največji zagati pralnica s krpalnico in obrat družbene prehrane. Gospodinje se premalo poslužujejo zlasti pralnice in izrečenih je bilo že veliko pikrih pripomb na račun slabo opravljenega dela in visokih cen. V razpravi so delegatke ugotovile, da so servisi potrebni vedno bolj, da bo pa treba temeljito proučiti njihovo organizacijo pri delu.

Veliko besed je bilo namenjenih tudi skrbi za varstvo šolskih otrok. Zanje ni še dovolj poskrbljeno, čeprav imajo v Sevnici lepo novo šolo. Tu gre predvsem za varstvo vozačev v času, ko čakajo na odhode vlakov in avtobusov. Prosvetne delavke so same načele to vprašanje in se bodo med prvimi zavzele za njegovo ureditev.

Tov. Vida Tomšičeva in republiški poslanec tov. Bogo Gorjan sta prisotne opozorila na to, naj pri sprejemanju sklepov dobro pretresejo vse možnosti za začasne rešitve s cenejšimi sredstvi, kajti pot do uresničenja novih investicij je dolga in draga, čeprav je treba ob tem razmišljati tudi o dolgoročnejših načrtih.

JOŽICA TEPPEY

SEVNIŠKI VESTNIK

Danes seja skupščine

Danes se bo v Sevnici spet sestala občinska skupščina. Na dnevnem redu je vrsta odlokov, razpravljali pa bodo tudi o dopolnilni stopnji za zdravstveno zavarovanje delavcev. Med drugim bodo na seji sprejeli odlok o povprečni ceni najemnine za stanovanjske in poslovne prostore in odlok o načinu popisa ter ocenjevanja teh prostorov. Na dnevnem redu je tudi odločanje o spremembi proračuna za leto 1965.

POJASNILO

V 36. številki našega tednika smo objavili na sevniški strani novico o »Obnovi najstarejše kapele v Loki«, v katero pa se je vtihotapila napaka glede letnice. Cerkev v Loki ni bila zgrajena leta 1700, temveč **okoli leta 700** in je zategadelj ena najstarejših cerkva daleč naokrog.

UREDNISTVO

Lesa je škoda za kurjavo

V Jugotaninu v Sevnici so trenutno v kritičnem položaju, iz katerega so že našli izhod. Tanin smejo podražiti le za 5 odst., medtem ko se je cena lesu in drugim surovinam povečala za 35 odst. To razliko bodo skušali pridobiti na ta način, da bodo izluženi les prodajali, za kurjavo pa bodo namesto njega uporabljali mazut. Te dni veliko razpravljajo tudi o možnostih za povečanje osebnih dohodkov. Računajo, da jih bodo lahko povečali za 12 odst., vendar to povečanje ne bo za vse enako.

Bodo podjetja zdaj širokogrudnejša?

Pri sprejemanju vajencev v uk je bilo v sevniški občini opaziti velik zastoj. Pov. sod so jih odklanjali, pretežno z izgovorom, da nimajo dovolj sredstev za izplačevanje mesečnih nagrad. Ker temeljni zakon o delovnih razmerjih res predvideva precejšnje zneske, je o tem razpravljala občinska skupščina in določila povprečno plačo za nekvalificirane delavce na 27.000 dinarjev. Podjetjem je priporočila, naj vzamejo za osnovo ta znesek in jim tako omogočila širokogrudnejše sprejemanje mladih ljudi v uk.

136 fantov in deklet v uk in šolanje

Doslej so podjetja v novomeški in trebanjski občini sklenila 71 učnih pogodb s fanti in dekleti, ki so končali osnovno šolo. Lani je bilo sklenjenih 148 takšnih pogodb. Ker je bilo prijav precej več kot razpoložljivih učnih mest, je novomeški zavod za zaposlovanje rešil zadevo tako, da je 46 fantov in deklet odšlo na šolanje v novo poklicno šolo raznih strok v Novem mestu, 19 v gostinsko poklicno šolo, 20 pa na priučitev v IMV. Zavod je torej letos zagotovil uk ali strokovno izobrazbo 136 fantom in dekletom.

64 odpuščenih še brez zaposlitve

Zaradi zmanjšanja obsega poslovanja v zvezi z reformo je bilo v avgustu v novomeški in trebanjski občini bodisi z redno odpovedjo bodisi sporazumno, odpovedano delovno razmerje 54 delavcem, v septembru pa 6 delavcem. V Cestnem podjetju v Novem mestu še razpravljajo o odpovedi 16 delavcem, v ŽTP 15 delavcem, v ISKRI 7 delavcem, v Kremenu pa 10 delavcem. Skupaj bo torej zavoljo reforme odpovedano v obeh občinah delovno razmerje 108 delavcem. Zavod za zaposlovanje je uspel zagotoviti zaposlitev 44 delavcem, za 64 delavcev pa zaposlitev še vedno iščejo.

V Tržišču in Krmelju popravljajo šolske stavbe

Že pred pričetkom šolskega leta so pričeli popravljati osnovno šolo v Tržišču. Dela so zdaj končana: vsak razred ima parket in je na novo prebeljen in prepleskan. Na šoli Krmelj pa so podobna dela še v teku in bodo zaključena ob koncu oktobra. Občani Tržišča in Krmelja so hvaležni občinski skupščini Sevnica, ki je kljub proračunskim težavam našla sredstva za popravilo obeh šol. Priznanje gre tudi prizadevnim odbornikom s tega področja. Prosvetni delavci bodo zdaj delali v boljših pogojih, kar bo vsekakor pripomoglo k boljšim učnim uspehom.

D. B.

Zemlja je razmejena, kaj pravi komisija?

Predsednik Ivan Gole je vodil 23. septembra sejo obeh zborov občinske skupščine v Trebnjem, na kateri so obravnavali poročilo komisije za razmejitev proizvodnih okolišev, problematiko zaposlovanja in higiensko tehnične varnosti, šolsko reformo in sprejeli več odlokov.

Komisija za razmejitev proizvodnih okolišev, ki so jo sestavljali inž. Miha Krhin in Dragan Kranjc kot stalna člana in krajevni predstavniki, najčešče odborniki, kot priložnostni člani, je v času od 15. julija do 15. septembra obšla nad 70 pridelovalnih območij v občini in poskušala začrtati meje med posameznimi proizvodnimi okoliši na kraju samem. Že po zajetnem zapisniku sodeč je imela komisija težko in odgovorno nalogo, ker je bilo od njenih odločitev odvisno, kdo bo plačeval večje in kdo manjše davke in kdo bo teh oproščen, se pravi, komu bo prisojena obdelovalna zemlja v četrti okoliš. Odborniki so poročilo komisije sprejeli, njene ugotovitve potrdili in predlagali, da komisija do zborov volivcev, ki bodo znova spregovorili o proizvodnih okoliših, uskladi morebitna nesoglasja z dejanskim stanjem.

Glavna merila, po katerih je komisija ocenjevala in razvrščala zemljišča v proizvodne okoliše, so predpisana z odlokom o prispevkih in davkih občanov. Komisijo je pri njenih odločitvah vodilo razsojanje na podlagi možnosti obdelave, lege in oddaljenosti od trga obdelovalnih zemljišč. Težko se je odločala zlasti na obmejnih predelih, kjer so zemljišča približno enake vrednosti v drugih razredih. Dosledno pa je upoštevala mnenje občanov, ki so svojčas že razpravljali o proizvodnih okoliših.

Vajenci nezaželeni!

Letos je dobila trebanjska občina le sedem vajencev: trije so se šli učit v družbeni in štirje v zasebni sektor. S tem se je število vajencev do 15. septembra povečalo na 69. V družbenem sektorju jih je 47, pri zasebnikih pa 22.

Največ vajencev je v trgovski stroki (23), precej pa tudi v kovinski stroki, kjer se učijo za ključavničarje, strugarje, kleparje in podobne poklice. Kovači nimajo nobenega vajenca, po enega pa mizarji (zasebnik), peki in drugi.

Kar je obveljal novi zakon o delovnih razmerjih, ki predpisuje večje vajenske nagrade (od 6000 do 15.000 din), so se gospodarske organizacije, posebno pa privatni obrtniki začeli odpovedovati sklepanju učnih pogodb za vajence, češ da je to predrago. Odtod tudi tako pičlo število sprejetih vajencev v letošnjem letu!

Za občino, ki nima razvite obrti, tako stanje ni zavidljivo. Kjer ni naraščaja, je tudi tisto, kar je že, obsojeno na propad. Kdo bo delal kolesa, kdo podkoval konja, kdo popravljal čevlje, če ne bo mlajših? Kaže, da se o tem premalo razmišlja in da so tako zasebniki kot gospodarske organizacije preozko zagledani v dinarje, ki bi jih morale odšteti vajencem za nagrado, kot predpisuje zakon.

TREBANJSKE IVERI

■ **DOLEX — JE MENDA NOV NAZIV** za vlak, ki vozi iz Trebnjega proti Sevnici, kar naj bi pomenilo dolenjski ekspres. Sam vlak pa ne bi bil, tako zatrjujejo nekateri potniki, tako zanimiv, če se na njem ne bi dogajale neresne reči. Potniki večernega vlaka na tej progi vedo povedati o sitnosti nekaterih okajenih kondukterjev, ki radi ponagajajo nežnemu spolu. No, tudi tu so izjeme o lepem vedenju kondukterjev, ki le vedo, da je na vlaku dovoljeno žigosati samo vozovnice!

■ **ZAVOD ZA IZMERO IN KATASTER** zemljišč, ki so ga ustanovili z letošnjim novim letom, od 30. septembra dalje ni več samostojni uporabnik družbenega premoženja. Sklep o tem je občinska skupščina sprejela prejšnji teden.

■ **ČRNI OBCINSKI MERCEDES** že precej časa ni viden na trebanjskih cestah. Poslali so ga na popravilo v Ljubljano, zdaj pa menda ni hrabrega moža, da bi šel ponj in ga pripeljal domov. Bojda so vmes še neplačani računi ob nakupu, pa ne mara nihče priti blizu. Zgodi se.

■ **ZA ČASTILCE PUSTNIH OSTANKOV** so nekateri kritični obiskovalci proglasili osebje GRMADE, ki je menda pozabilo odstraniti s stene v lokalu nekaj obeskov od pustne zabave. Zlobni jeziki trdijo, da bo GRMADA v času, ko vsi zahtevamo iskanje notranjih rezerv in varčevanje, s tem precej pridobila in ji ob prihodnji maškeradi ne bo treba na zid pribijati novih okraskov.

■ **ODBORNIKI KOMUNISTI** so prejšnji teden razpravljali o tem, kako poživiti seje občinske skupščine, ki so tako često tihe. Zlasti v zadnjem času so se razpravi o nekaterih perečih vprašanjih odborniki raje ognili, kakor o njih karkoli rekli.

■ **MLADINCI V OBRATU LITOSTROJA** so se te dni pogovorili o tem, o čem bodo razpravljali na letni konferenci svojega aktiva. Omenili so, da bi mladina lahko precej prispevala k izboljšanju discipline in odpravljanju pomanjkljivosti.

■ **SKORAJ TRICETRT URE PORABIJO** za izpovedovanje vicev in najnovejših dogodkov po šesti uri zjutraj uslužbenci, ki se pripeljejo s sevniškim vlakom. To je smeha na voglu Springerejeve gostilne, kjer se skupina navadno zbere, preden odrine v službo. Možakarji so zadnje čase zelo zaskrbljeni, ker bodo za nekaj časa izgubili enega najbolj vnetih komentatorjev Fonza, ki bo oblekel vojaško suknjo.

Prispevek za zavarovanje kmečke mladine

V trebanjski občini so s posebnim odlokom predpisali prispevek za razširjeno zdravstveno zavarovanje mladine z dežele. Plačevali ga bodo kmetijski proizvajalci, ki imajo zavarovane osebe, kot 1.3 odstotka od katastrskega dohodka v letu 1965. Prispevek bo predpisala in ga od koristnikov izterjala uprava za dohodke. Občinska skupščina bo za vsako, tako zavarovano osebo, prispevala 832 dinarjev. Prenehal bo veljati stari odlok o posebni premiji, ki so jo kmetovalci plačevali v sklad razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmečke mladine. S posebnim odlokom je občina uredila tudi to vprašanje, in sicer tako, da bodo v letu 1965 kmetijski proizvajalci plačevali premijo v višini 3,2 odstotka katastrskega dohodka, predpisanega v tem letu.

KJER SE PREPIRATA DVA...

En sam primer lahko osvetli stanje, ki je zavladalo prve tedne reforme v tovarni šivalnih strojev na Mirni. V dobri veri, da se bodo pametno pomenili, so v tej tovarni sklicali sejo delavskega sveta. Pogovoriti bi se imeli o čem. Tako o ukrepih, ki jih je treba sprejeti, dograditvi novih prostorov, pravilniku o nagrajevanju, odkrivanju notranjih rezerv in podobnem. Seje žal niso končali, ker se nista mogla razumeti dva od vodilnih, čigava naj obvelja. Sestanek, s katerim so samo izgubili toliko in toliko ur dragocenega časa, se je izjalovil in še poostril osebne razprtije.

Do tega pa v tem kolektivu ni prišlo prvič. Kolektiv je bil opeharjen, ker bi se morali na tem (ali drugem sestanku) dogovoriti, kako obvestiti o reformi in ukrepih slehernega zaposlenega. Ostalo je pri starem, kar pomeni: samo 50 odstotkov (!) zaposlenih je plačanih po delu; nimajo računovodje; izgovor vodilnih na prezaposlenost, kadar je treba pripraviti podatke za organe upravljanja; skrb za dograditev novih proizvodnih prostorov ima v rokah vodja tehničnega sektorja; posamično seznanjanje z reformo preko članov delavskega sveta in oglasne deske. Toda doklej bo tako? Odbornik iz te tovarne je na seji občinske skupščine odgovoril, da ni mogoče pričakovati boljšega vse dotlej, dokler v samem vodstvu ne bo enotnosti.

Žalosten primer, ko mora zavoljo dveh ali treh trmastih glav trpeti nad sto zaposlenih.

Pričakujte nabiralcev!

V trebanjski občini bo te dni stekla akcija za pomoč poplavljencem. Posebna komisija, ki jo sestavljajo predstavniki družbeno političnih organizacij, je imela že nekaj sej, na katerih so govorili o izvedbi nabiralne akcije. Denar, obleko, krompir in druge pridelke bodo pobirali aktivisti krajevnih organizacij RK. Vsi kraji bodo o akciji obveščeni s plakati. Darovalci bodo dobili posebna potrdila, kaj in koliko so prispevali.

Krajevnih uradov ne bo manj

Krajevna urada na Trebelnem in v Veliki Loki ostaneta, njuna šefa pa bosta dobila dodatno delo, da bosta dovolj zaposlena. To so te dni sporočili odbornikom teh območij, ki so se svojčas na seji občinske skupščine v Trebnjem potegovali za to, da krajevnih uradov kljub reformnim ukrepom ne bi ukinili.

HTV komisija ne pozna reda

Občinska HTV komisija v Trebnjem je pregledala štiri gospodarske organizacije, ugotovila vrsto pomanjkljivosti in svetovala, kako jih odpraviti. Žal so njeni člani nedisciplinirani, zato delo ni bilo tako uspešno, kot bi lahko bilo. Tudi gospodarske organizacije še nimajo izostrenega čuta za varnost pri delu, saj zanemarjajo HTV službo. Razen tega jih še tretjina nima ustreznih komisij in so s tem izigrale priporočilo, naj bi vse gospodarske organizacije skrbele za to službo.

Zadolžitve v TŠS podeljene

Pred kratkim so mirensko tovarno šivalnih strojev obiskali predstavniki občinske skupščine in političnih organizacij in se z njenimi vodilnimi uslužbenci pogovarjali o možnosti ter načinu izboljšav v gospodarjenju. Važno je predvsem, da so pri tem odkritem pogovoru dognali, kdo je v tovarni za kaj zadolžen in odgovoren. Menijo, da bo odslej tudi konec razprtijam med posamezniki v vodstvu, kar bo le v oporo izvajanju raznih ukrepov

TREBANJSKE NOVICE

Zaradi vajencev nas bo še bolela glava

(Nadaljevanje s 1. strani)

Obetajo pa se nam še slabši časi, ker občinske skupščine ob rebalansih proračunov sredstva, namenjena medobčinskemu skladu, še zmanjšujejo. Financiranje je v glavnem med najbolj perečimi problemi vseh vajenskih šol, zlasti pa Dolenjske.

— Za katere stvari vam najbolj manjka denarja?

— Morali bi imeti delavnice, v njih opremo in orodje. Potrebujemo vsaj dve stružnici, skobelnik in rezkalni stroj, ali povedano v denarju: okoli 15 milijonov za najnujnejše.

— Trpi kvaliteta praktičnega pouka na račun delavnic in problemov financiranja?

— Učitelji so dobri in požrtvovalni, saj so med letošnjimi počitnicami z učenci vred sami izdelali opremo za dve zasilni delavnici, sicer sploh ne bi mogli začeti s poukom v tem šolskem letu. Vendar so samo prizadevanja premalo! Delavnice so pretemne, prenizke, pretesne in povsem neustrezne, ker so v kleti. Manjka pa še učil in strojev. Če delavnic ne bomo uredili tako, kot je predpisano, šola ne bo verificirana.

»Nihče nas ni vprašal...«

— Šele pred 6 leti ste zgradili šolo, pa že pravite, da ne ustreza več. Ali tedaj niste vedeli, da boste potrebovali delavnice?

— Mi smo že vedeli, a se s šolniki iz zbora ni o načrtih nihče posvetoval. Vajensko šolo so si zamislili uradniki na bivšem okraju in zdaj je šola taka, kot je. Polomija je očitna!

— Imate morda že predlog: kje zgraditi delavnice, predvsem pa, kje dobiti sredstva?

— Delavnice bi morali graditi brezpogojno v bližini šole. Tu ni kdo ve koliko prostora, saj grade še eno novo šolo komaj 15 korakov stran od naše. Vseeno bi se našel prostor na drugi strani, a se bojim, da bodo urbanisti proti. Denar? Če bi bila odobrena lokacija, sem prepričan, da bi kolektivi gospodarskih organizacij prispevali za gradnjo.

Tako torej! V isti sapi, ko ob gospodarski reformi ugotavljamo, da je nujen priliv delovne sile v terciarne dejavnosti in obrtništvo, pehamo mladino vstran od obrtnih poklicev. Podjetja ne sprejemajo vajencev, vajenske šole nimajo pogojev za kvalitetno delo, zatorej se ne čudimo, če nam manjka obrtnikov vseh poklicev in če z njihovim delom nismo zadovoljni.

Ria BAČER

Mojster in vajenec pri praktičnem pouku

Pestro in zanimivo na seji občinske skupščine v Novem mestu

Na današnji seji obeh zborov občinske skupščine v Novem mestu (prične se ob 9. uri v dvorani kulturnega doma) bodo predvsem obravnavali poročila raznih delovnih organizacij. Med drugim se bodo pogovarjali o problematiki šol in učnih uspehih v minulem šolskem letu, o čemer je poročilo pripravil zavod za prosvetno pedagoško službo. Matična Študijska knjižnica govori v predloženem poročilu o vprašanju knjižničarstva v občini. Dolenjski muzej pa je pripravil poročilo o spomeniškem varstvu. Gradivu za sejo je priloženo tudi poročilo poslovanja oziroma načrt za prehod na 42-urni delovni teden v NOVOTEKSU. Važno je omeniti tudi informacijo o spremembi proračuna, ki bo dana na seji in predvideni odlok o razmejitvi samoupravnih pravic v upravi občinske skupščine. Ob koncu se bodo pomenili o sklicu zborov volivcev.

Kaj pa mlajši oficirji?

Organizacija ZROP [illegible] redila letos v vseh krajevnih organizacijah v Novem [illegible] občini patrulnje orientacijske pohode, katerih se je udeležilo okoli 30 odst. članov. Strokovni pouk rezervnih oficirjev je letos spremljalo predvajanje strokovnih filmov. Bivši borci, člani ZROP se predavanj radi udeležujejo, medtem ko mlajše oficirje, ki so končali vojaške šole po vojni, na predavanjih pogrešajo. Ker študij s pomočjo glasila »Informator« rezervnemu oficirju ne more nuditi vsega, so predavanja vsekakor potrebna. V organizaciji ZROP menijo, da oni ne bi smeli biti edini, ki naj vabijo rezervne oficirje k študiju, pač pa bi morala komisija za NO pri ObS Novo mesto zavzeti bolj odločno stališče do teh, ki predavanj ne obiskujejo.

Pokošena otava gnije na travniku

Kmetijska zadruga v Dol. Toplicah ima že nekaj časa v najemu dokaj obsežen travnik na župnijskem vrtu. Kakor lani so zadružni kosci tudi letos pokosili travnik ter pospravili seno, otava pa je ostala nepokošena. Res je sicer, da je v času košnje nagajal dež, vendar je bilo le nekaj lepih dni in priložnosti, da bi otavo pospravili. A je niso! Otava je ostala na travniku, kjer gnije, škode pa je precej. Čudno, saj zadruga nima preveč živinske krme!

D. G.

Devet avtobusov škofjeloškega transportnega podjetja je v nedeljo pripeljalo domače izletnike na Dolenjsko. Za tri ure so se ustavili tudi v Šentjerneju, od koder jih prikazuje naša fotografija, pred tem pa so obiskali samostan Pleterje in se po kosilu podali še v Semič. Čeprav gre sezona glavnih izletov počasi h kraju, nas domači in tuji gostje še vedno radi obiskujejo (Foto: Polde Miklič).

ZA 56 ODSTOTKOV VEČJI IZVOZ KOT LANI

IMV: letos največji izvoznik

Podatki o gibanju gospodarstva in izvoza novomeške občine v letošnjih osmih mesecih kažejo ugodno naraščanje proizvodnje v vseh panogah gospodarstva. Samo industrija je do konca avgusta realizirala 15 milijard 617 milijonov dinarjev bruto produkta, kar je za 19,4 odstotka več kot lani v tem času.

Primerjava proizvodnje in realizacije v zadnjih mesecih kaže, da je v juliju industrijska proizvodnja v novomeški občini nekoliko padla, avgusta pa je začela spet naraščati in je ob koncu avgusta pod letošnjimi planskimi predvidevanji le še za 8,3 odstotka. Osemmesečni plan so za nekoliko odstotkov presegli NOVOLES za 10,6 odstot., Tovarna zdravil KRKA za 9,9 odstotka in ISKRA Žužemberk za 5,2 odstotka, vse druge industrijske delovne organizacije pa nekoliko zaostajajo za planom. Neizpolnjevanje planskih predvidevanj je treba v glavnem pripisati pomanjkanju reprodukcijskega materiala, tako domačega kot iz uvoza. To velja zlasti še za kovinsko, lesno in tekstilno industrijo.

Podobno je z izvozom industrijskih izdelkov. Do konca avgusta je industrija novomeške občine izvozila za 2,129.679 dolarjev svojih izdelkov, kar je za 56,4 odstotka več kot lani v osmih mesecih. Še zlasti močan porast izvoza je čutiti v avgustu, saj so vsa izvozna podjetja povečala izvoz v tem mesecu v primerjavi z julijem za 8 do 25 odstotkov. Zaradi manjšega izvoza v prvem polletju — na to so največ vplivale pozno odobrene devize za uvoz reprodukcijskega materiala — je letni plan izvoza ob koncu avgusta uresničen le s 53,3 odst.

Največji izvoznik je letos Industrija motornih vozil, ki je v primerjavi z lani povečala izvoz za štirikrat in izvozila letos že za 860 tisoč dolarjev avtomobilov in drugih izdelkov. Med najboljše izvoznike sodita še lesni kombinat NOVOLES in tekstilna tovarna NOVOTEKS, ki sta letos izvozila v glavnem na konvertibilno področje za več kot milijon dolarjev finalnih izdelkov. Lepo se uveljavljata na zunanjem tržišču tudi obrat Iskre v Šentjerneju in tovarna zdravil KRKA v Novem mestu. Iskra je izvozila za 100.000 dolarjev več kot lani, KRKA pa za 50.000 dolarjev več kot lani in je letošnji plan izvoza za 55,5 odstotka že presegla. Na splošno je letos čutiti v industriji novomeške občine povečano zanimanje za izvoz, kar kaže, da se večina podjetij želi čimprej uspešno vključiti tudi v mednarodno delitev dela.

Minule dni v mladinskih aktivih

V mladinskih aktivih na podeželju, v gospodarskih organizacijah in šolah v novomeški občini so se te dni dogovorili da bodo na bližnjih letnih konferencah ZMS odkri spregovorili o perečih vprašanjih, ki jih težijo. Konferenčno sezono so med tem že odprli. Tako so imeli sinoč konferenco mladinci v Straži.

V Dolenjskih Toplicah zbirajo pomoč

Odbor krajevne organizacije RK je na nedavni seji sklenil začeti z zbiralno akcijo za poplavljence. Posamezni člani odbora so prevzeli organizacijo po vaseh, kjer bodo zbirali denar, živila in drugo.

D. G.

Tudi vajenci bodo imeli aktiv

V novomeški vajenski šoli se že dalj časa pripravljajo na ustanovni sestanek mladinskega aktiva. Čeprav obstaja ta šola že vrsto let, svojega aktiva vajenci do zdaj niso imeli.

POPRAVEK

V zadnji številki DL smo na tej strani objavili sliko nove šentjernejske kinoaparature in njenega operaterja Antona HECLA in ne Antona Piclja, kot je bilo pomotoma tiskano. Bralce prosimo, da nam neljubo napako oproste.

Novomeška kronika

ZE MESEC DNI so na Cesti herojev vse od gostilne Pod Trško goro do tovarne zdravil v Ločni postavljeni drogovi za električno razsvetljavo, ki je bila tu res nujno potrebna. Ker se občani sprašujejo, zakaj luč še ne gori, čeprav so drogovi že postavljeni, smo vprašali podjetje Elektro, v čem so ovire. Zvedeli smo, da nikjer ne morejo dobiti navadne žice. Imajo pa obljubljeno, tako da bo v nekaj dneh Cesta herojev v nočnih urah lepo razsvetljena.

DANES ZVEČER ob 20. uri je v kinu Krka napovedano gostovanje rokohitrca Paradiza. V dveurnem programu bo prikazal eksperimente iz sugestije, jasnovidnosti, katalepsije, magije in ročnih spretnosti. Cene: 400, 300, 200 din za sedišča in 120 din za tiste, ki bodo stali.

ZASEBNE CVETLIČARNE na Cesti komandanta Staneta sicer ni mogoče zgrešiti, saj je v izložbi vedno dovolj cvetlic, vendar pa bi lahko poskrbeli tudi za malo lepši napis. Zdaj visi nad vrati samo nekaj črk, še te pa bodo vsak čas odpadle.

KONCERT ZABAVNIH melodij bo 3. oktobra ob 19. uri v Domu JLA. Sodelovali bodo orkester garnizije in pevci: Metka Skok, Milena Podržaj, Janez Rustja, Stanko Zupančič, Predrag Glodžatić, Bogdan Pavlović in Fikret Kobašlić. Vstopnice se po 200 in 150 din. Prireditev bo v okviru tekmovanja orkestrov JLA.

DVA PREGLASNA gledalca sta morala v nedeljo zapustiti prvo popoldansko predstavo filma BECKET, ki ga že nekaj časa vrtijo v kinu KRKA. Film je eden najboljših, kar smo jih videli zadnja leta na domačem platnu, zato redarji niso mogli dovoliti paglavskega vedenja nergaških obiskovalcev na balkonu. Na srečo zaide sem le več kulturnih kot nekulturnih ljudi.

DVODNEVNI AVTOBUSNI izlet v Budimpešto bo ob koncu oktobra in v novembru samostojno organizirala novomeška poslovalnica KOMPAS. Za zaključek sezone pa pripravlja tridnevni izlet po Avstriji, Moravski in Slovaški. Prijave zbira poslovalnica. Šole in kolektivi imajo ugoden popust.

RAZMEROMA DOBRO je bil založen ponedeljkov živilski trg v Novem mestu. Peso so prodajali po 140 din kg, paradižnike po 200 dinarjev, solato po 250 din, papriko po 250 din, zelje po 80 din, karfiolo po 250 din, gobe po 600 din, fižol po 230 din, slive po 160 din, smetano v skodelicah po 220 dinarjev, jabolka po 100 din kilogram in jajca po 70 din.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodili sta: Anica Gašperšič iz Vrhovčeve 2 — Petra, in Marija Zupančič z Adamičeve 16 — dečka.

KRKA

TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

nujno potrebuje

opremljene ali neopremljene sobe

za svoje inženirje in tehnike in prosi vse interesente, da javijo ponudbe v splošni sektor podjetja: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta št. 19/a.

Ob stoletnici rojstva Ignacija Hladnika

V petek, 24. septembra, je bila ob 19. uri v novomeški Glasbeni šoli spominska svečanost ob 100-letnici rojstva novomeškega skladatelja Ignacija Hladnika. O pomenu in življenju skladatelja je govoril ravnatelj šole. Po govoru so gojenci Glabene šole izvajali program slovenskih skladateljev, dijakinji učiteljišča Zvonka Colarič in Dragica Zupančič pa sta brali odlomke iz literarnih del in pisem skladatelja. Po programu so si prisotni ogledali razstavo del in rokopisov.

V soboto dopoldne pa je bila komemoracija na grobu Ignacija Hladnika. Zbrani učitelji in gojenci Glasbene šole so poslušali govor o pomenu in vlogi skladatelja za razvoj glasbenega življenja v Novem mestu. Po govoru je šentjernejski oktet zelo občuteno zapel žalostinko, trije najmlajši gojenci šole pa so položili venec na grob. Ob tej svečanosti so gojenci in učiteljski kolektiv šole obljubili, da bodo stalno skrbeli za skladateljev grob. Komemoracije na novomeškem pokopališču se je udeležila tudi tovarišica Irma Hladnik, profesorica klavirja na Zavodu za glasbeno in baletno vzgojo v Ljubljani, ki je po svečanosti obiskala tudi Glasbeno šolo, kjer se je zadržala skoraj eno uro.

Ja.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Ciril Hudoklin** in **August Sivak**, člana kolektiva Splošne bolnice Novo mesto; **Vinko Urbanja**, upokojenec iz Novega mesta; **Martin Pavlin, Igor Malič, Nada Smole, Slavko Splihal, Marjan Dobovšek, Crtomir Židan, Andrej Dežman, Edvard Kramar** in **Viljem Lužar**, dijaki novomeške gimnazije; **Ana Hrovat, Jožica Bučar** in **Ivanka Fister**, članice kolektiva Dijaška kuhinja Novo mesto; **Slavoljub Ferjančiča, Jožica Zagoro, Jožef Femec, Anica Vovko, Stefka Pugelj, Martina Koračin, Majda Šivak, Vera Klobučar** in **Ivanka Medved**, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; **Janez Govednik**, član kolektiva Krka Novo mesto; **Jožefa Ljubi**, član kolektiva Kremen Novo mesto.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Šport minulega tedna v Kočevju

ŠAH — Pionirji so priredili turnir za dosego IV. kategorije. Ker se jih je prijavilo 28 iz obeh osnovnih šol, so igrali v dveh skupinah. Iz vsake skupine se je prvih sedem uvrstilo v IV. kategorijo po takem vrstnem redu: I. sk.: Bojan Levstik, Djordje Stjepić, Maks Vovk, Jože Zupančič, Vasja Ule, Ljubo Trobentar in Jože Koleta; II. sk.: Stanko Podkoritnik in Teodor Dobrič, Venčeslav Oberstar, Janez Campelj, Bojan Benčina, Dragan Stjepić in Rudi Miler. 9 jih je iz osnovne šole Jože Češko, 5 pa iz OŠ Mirko Bračič. Pričeli so že tudi pionirski turnir za prvenstvo Kočevja, pozneje pa bodo igrali še turnir za III. kategorijo.

ODBOJKA — Zaradi slabega vremena je bila nedeljska tekma II. republiške lige z Brestanico v telovadnici doma. Domačini so nastopili v postavi: Bižal, Kavčič, Murovič, Poje, Pogorelc, Čokorilo, Koruzar in Klarič. Srečanje se je končalo z zmago domačinov 3:1. Po prvem izgubljenem nizu so domačini uredili svoje vrste in zasluženo zmagali.

A. Arko

BREŽICE: za občinski praznik tekmujejo

Občinski sindikalni svet v Brežicah prireja v počastitev občinskega praznika delavske športne igre. Prijavljene ekipe se bodo pomerile v šahu, namiznem tenisu, streljanju, kegljanju in dobojki. Do zdaj je prijavljenih 16 ekip iz naslednjih podjetij: Obrtnega kovinskega podjetja Dobova, osnovne šole Cerklje, Kmetijsko gozdarskega posestva Brežice, tovarne pohištva Brežice, gradbišča SGP Pionir, podjetja PREVOZ, obrata IMV, občinske skupščine, postaje LM, Ljudske potrošnje, Opekarne, trgovskega podjetja KRKA, KZ Brežice, rudnika Gobolo, Agroservisa in Zavoda za kulturo. Za tekmovanje v šahu se je prijavilo 16 ekip, v streljanju 19, za odbojko 5, za kegljanje 4 in za namizni tenis 7 ekip. V petek so se že pomerile prve ekipe v šahu (vsak petek bodo igrali 4 kola), v soboto, 9. oktobra, pa bodo pričeli še s strelskim tekmovanjem. Zmagovalne ekipe bodo prejele prehodne pokale.

Ocenjevalna vožnja pionirjev

Občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu je v sodelovanju z združenjem šoferjev in avtomehanikov Novega mesta ter Avto-moto društva Novo mesto organizirala v nedeljo ocenjevalno vožnjo iz cestno prometnih predpisov. Škoda je, da so se tekmovanja, ki je bilo namenjeno vsem šolam v novomeški občini, udeležili le pionirji iz Novega mesta, Dolenjskih Toplic in Vavte vasi. Udeležba je bila kljub temu zadovoljiva: kar 51 pionirjev je poskušalo znanje po cestah Novega mesta. Za zmagovalce so pripravili praktične nagrade: kolo, fotografski aparat, uro in druga praktična darila. Zmagal je Milan Rotar iz Novega mesta pred Bogdanom Malijem (Novo mesto) in Gašperjem Pelkom (Dolenjske Toplice).

BREŽICE: dve točki s tujega

V tekmah četrtega kola republiške rokometne lige je moška ekipa Brežic premagala domačine iz Ajdovščine z rezultatom 17:16, ženske pa so bile poražene s 7:6. Brežičankam je igro močno otežkočil pristranski sodnik. Moška ekipa so po četrtem kolu nahaja na četrtem, ženska pa na šestem mestu v republiški ligi.

O-vič

Krmelj : Zagorje 15:8 (6:5)

Prvenstvena tekma zasavske rokometne lige v Krmelju se je končala z zasluženo zmago domačinov. Pred približno 100 gledalci je dobro sodil Kozamernik iz Sevnice. Vratar gostov je bil odličen, pa tudi domači je ubranil nekaj zelo nevarnih strelov. Z igro domačinov kljub zmagi ne moremo biti zadovoljni, ker je bila zlasti v prvem polčasu preveč raztrgana.

D. B.

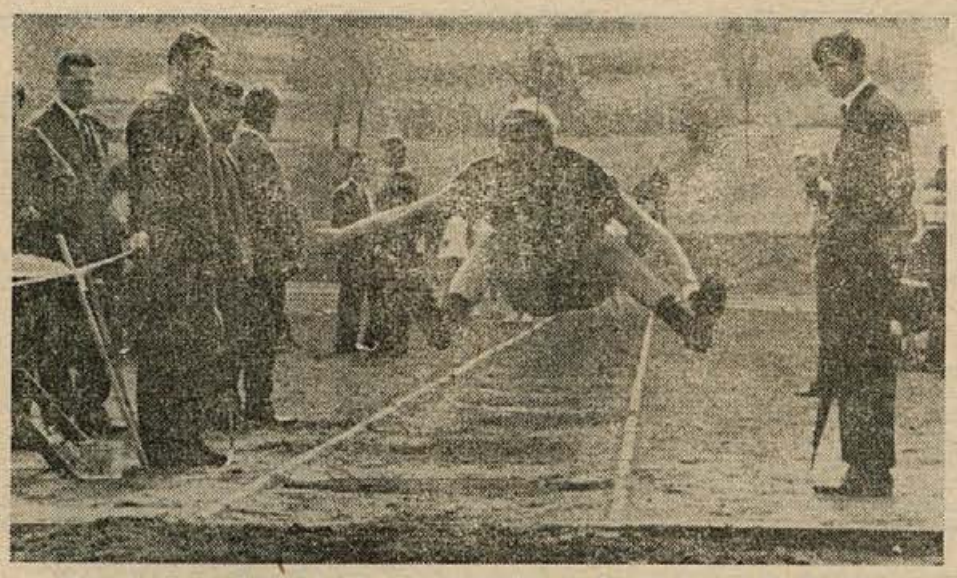

Z nedeljskega četveroboja: skok v daljino za ženske (Foto: M. Moškon)

Zaletelj in Močnikova najboljša

Odlični rezultati na četrtem četveroboju atletov – Dve zmagi Igorja Penka – Dolenjci najboljši na domačih tleh – Pokala kljub temu niso podelili! – Tudi vreme nam je bilo naklonjeno

Še pred tekmovanjem je tradicionalni atletski četveroboj reprezentanc Dolenjske, Gorenjske, Primorske in Zasavja izgubil polovico svoje mikavnosti. Nekatere reprezentance, ki so v Novo mesto prispele oslabljene (Gorenjska), so bile proti temu, da bi tekmovanje točkovali, ker so v nekaterih ekipah nastopili tudi tekmovalci, ki sicer so s področij, za katere so tekmovali, nastopajo pa v drugih klubih. Res nerazumljiva trdovratnost, posebno še, ker je bilo tako tudi v vseh prejšnjih tekmovanjih! Tako je lep pokal občinskega odbora SZDL, ki je bil tudi pokrovitelj tega največjega letošnjega atletskega dogodka na Dolenjskem, ostal brez lastnika. Točke so bile seštete, vendar le neuradno. Kljub temu jih objavljamo, da bodo gledalci imeli boljši pregled: Dolenjska je zmagala pri moških in pri ženskah ter seveda tudi v skupni uvrstitvi. Ekipa zmagovalcev je zbrala 181 točk (109 moški, 75 ženske), Gorenjska 176 (107 in 65), Primorska 125, Zasavje pa 83.

Nevzgojeni gledalci

Na stadionu bratstva in enotnosti smo tokrat videli okrog 300 gledalcev. Na žalost pa naj takoj zapišemo, da so bili skrajno nevzgojeni in neposlušni. Res je sicer, da so spodbujali domače moštvo in ploskali tudi tistim najboljšim, ki niso bili iz dolenjske ekipe. Res pa je tudi, da kljub največjim naporom prireditelja niso hoteli zapustiti tekmovalne prostore. Kdo bi bil na primer kriv, če bi malo napačno zalučano kopje zadelo enega od gledalcev v glavo? Kdo bi bil kriv, če bi se kaj podobnega zgodilo pri metu krogle, diska ali pa če bi kdo od tekačev nepredvidno tekel in poškodoval kakega gledalca, ki so nepestano prečkali atletsko stezo? Če smo se v organizaciji izkazali za odlične domačine, ki so res vzorno poskrbeli za to veliko prireditev, potem v tem pogledu zaslužimo oceno nezadostno! Ko smo že pri napakah: kar mučno je bilo videti, ko je v začetku tekmovanja startna pištola zatajila malone desetkrat!

Zaletelj in Močnikova

Če ni bil podeljen pokal najboljši ekipi, sta zato najboljša tekmovalca dobila svoji darili. V moški in ženski konkurenci sta ju pobrala domačina. Tine Zaletel, slcer član Kladivarja, je bil spet v reprezentativni formi. Odličen čas v teku na 100 m na mehki progi — 10,9, zmaga v skoku v daljino in za konec še levji delež pri zmagi za domače štafete, ko je kot zadnji tekač bliskovito prehitel zadnjega tekača gorenjske štafete, to je moralo biti dovolj za najboljše mesto! Pri ženskah je mlada pionirka Močnikova še enkrat dokazala velik talent: na 600 m je drugoplasirana Bernikova zaostala za skoraj 5 sekund. Sicer pa, ne bi bilo pravično, če ne bi omenili dvojne zmage bivšega slovenskega rekorderja v metu krogle, Igorja Penka, ki že nekaj let ni treniral, je pa kljub temu zanesljivo zmagal v metu krogle in diska.

Prvi, drugi, tretji . . .

REZULTATI: 100 m moški: Zaletel (Dolenjska) 10,9, Kaštivnik 11,4, Kuralt (oba Gorenjska) 11,7; 400 m: Kleč (Go) 51,2, Istenič (Do) 51,2, Pangerc (Go) 54,5; 1500 m: Pungeršič (Do) 4.14,2, Hanžič (Go) 4.17,0, Popovič (Do) 4.18,0; 3000 m: Mole (Do) 9.03,9, Sitar (Go) 9.13,9, Cvirn (Go) 9.13,9, štafeta 4 x 100 m: Dolenjska 44,8, Gorenjska 45,5, Primorska 46,9; daljina: Zaletel 682, Žorž (Primorska) 679, Jerman (Do) 633 (nov slovenski pionirski rekord!); višina: Penca (Do) 183, Milek (Go) 180, Lašič (Go) 175, kopje: Slokar (Pri) 59,00, Mežek (Go) 57,50, Istenič (Do) 54,60; krogla: Penko (Do) 14,21, Devetak (Pri) 13,57, Satler (Go) 12,99; disk: Penko (Do) 39,76, Vajdič (Zasavje) 37,48, Košec (Za) 36,15.

Ženske — 100 m: Habjanič (Go) 13,5, Trlep (Za) 13,6, Mohorič (Go) 13,7; 600 m: Močnik (Do) 1.42,2, Bernik (Go) 1.46,8, Rogelj (Do) 1.51,2; 4 x 100 m: Gorenjska 55,2, Dolenjska 56,9, Primorska 59,3; daljina: Sajovec (Go) 506, Hude (Do) 459, Varl (Pri) 422; višina: Rozman (Do) 138, Hude (Do) 138, Franko (Go) 135; kopje: Zver (Pri) 31,40, Moložek (Za) 29,10, Šavoren (Do) 26,40; krogla: Stiglic (Go) 8,47, Holešek (Za) 8,54, Novak (Do) 8,36.

J. SPLIHAL

Metličani so optimisti

Kakor smo že poročali, bo v nedeljo, 3. oktobra, v Metliki rokometni turnir, o katerem mi je trener metliške rokometne ekipe povedal:

— Ljubitelji rokometa v Metliki bodo v nedeljo prišli na svoj račun, saj se bo na tekmovanju pomerilo več ekip iz Dolenjske, razen novomeškega Partizana, ki tekmuje v conski ligi. Nastopili bodo: Gimnazija Novo mesto, Partizan Črnomelj, Partizan Semič, B ekipa Partizana Novo mesto in moštvo metliškega Partizana. Začetek tekmovanja bo ob 9. uri dopoldne.

— Na katero mesto računajo Metličani?

— Metliški rokometaši so optimisti. Ekipa je postala znatno močnejša, kar sta se vrnila iz JLA igralca Predovič in Pavlovič, razen tega pa redno trenirajo. Upamo, da bomo prvi, če bo črnomaljska ekipa nastopila v okrnjeni postavi in če bodo za domače moštvo nastopili: Kobal II, Pavlovič, Predovič, Udovičič, Kobal I., J. Matekovič, M. Matekovič, Brinc in Avguštin. Seveda pa bodo morali domači zaigrati res borbeno in požrtvovalno, če bodo hoteli zmagati.

-ni

Kaj je z varstvom šolarjev?

Čedalje bolj pereče postaja v Metliki varstvo šolarjev. Mnogo se govori o otrocih, ki so v času zaposlitve staršev prepuščeni cesti, vendar je za organizacijo varstva šolarjev tako malo interesentov, da se ga ne izplača uvesti.

Morda vzbuja strah cena? Lani so plačevali starši minimalni znesek, tako nizek kot nikjer v Sloveniji, letos pa bo treba, razumljivo, odriniti nekaj več. Vendar to ne bi smela biti ovira pri organizaciji šolskega varstva, za katerega naj bi se bolj zavzele tudi metliške organizacije.

Semiška mladina se razburja

V Semiču imamo mladinski kotiček, v katerem se mladi često sestajamo ob televizorju. Vse bi bilo v redu, če ne bi nekateri posebneži v ta prostor spravljali koles. Zaradi tega smo se že pritožili pri oskrbniku mladinskega kotička, pa ni nič pomagalo, ker ima tudi on svoje kolo notri. In vendar si bomo prizadevali še, da bi bil mladinski kotiček namenjen samo mladini, ne pa shranjevanju koles.

Z. T.

ENOTNOST : Novo mesto 3:3

Nogometaši novomeškega Elana so se iz Jevnice vrnili neporaženi. Z domačo Enotnostjo so igrali neodločeno 3:3 (2:3). Gole za domače so dosegli Ravnikar, Ramšek in Murn (avtogol), za Elan pa Bele, Mrvar Stane in Stokanović. Če bodo nogometaši še naprej doma zmagovali, v gosteh pa ostajali neporaženi, potem imajo lepe obete za prvo mesto v prvem razredu ljubljanske nogometne podzveze.

Media igra CELULOZARJA

V IV. kolu celjske nogometne podzveze je moštvo Celulozarja na stadionu Matije Gubca pred 150 gledalci igralo neodločeno 3:3 (3:0) z ekipo Saleka iz Velenja. Rezultat pove, da je bila igra v obeh polčasih povsem različna. Domačini srečanj na domačem igrišču ne jemljejo resno, saj se je v jesenskem delu tekmovanja že drugič zgodilo, da je slabšemu nasprotniku pripadla polovica izkupička. Kaže, da vodstvo v prihodnje ne bo smelo dovoliti igre neresnim in »drogiranim« igralcem.

PAVK.

Novo mesto : Žirovnica 3:2

Skorajda neverjetno! Novomeščani so preteklo nedeljo na Loki izgubili s Črnučami, najslabšim moštvom v slovenski ligi v tekmi, ki ni dajala spodbude za naprej. Tokrat so se z vročega igrišča v Žirovnici, od kjer so se tudi takrat, ko so bili v odlični formi, večkrat vračali poraženi, vrnili z zmago. 3:2 je sicer tesen rezultat, pomeni pa razen točk, s katerimi so se učvrstili v sredini, tudi veliko moralno spodbudo za naprej. Seveda, če ne bo spet vse po starem: enkrat zmaga, drugič slaba igra in razočaranje.

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

PODHRANJENOST

Že dolgo vemo, da mora biti naša hrana pravilno sestavljena in da mora imeti dovolj kalorij, če hočemo, da smo zdravi in sposobni za delo. Osnovne snovi v hrani so: voda, v kateri je vse raztopljeno ali vmešano, gradbene snovi ali beljakovine, ki služijo za rast in nadomeščanje celic v telesu, energetske snovi ali sladkorji in maščobe, ki so gorivo telesa ter varnostne snovi, to so vitamini in rudninske soli, ki vzdržujejo zdravje. Vsakdanja hrana mora imeti dovolj teh snovi, sicer nekaj z našim telesom ne bo prav. Skupna hrana pa mora imeti tudi pravilno množino kalorij, se pravi energetske snovi v hrani morajo dati toliko toplote, da zadošča za življenje in delo. Če pojemo kalorij preveč, jih telo spravi za rezervo pod kožo kot mast. Bolj nerodno pa je, če nam kalorij v hrani manjka ali pa če hrana v celoti ni dosti vredna, ker nima v sebi vseh predpisanih snovi. Takrat telo načne svoje rezerve. Ko pa rezerv zmanjka, začne načenjati svoje lastne beljakovine, predvsem mišičje. Pojavlja se podhranjenost ali drugače rečeno: telo več ali manj strada.

Žal se podhranjenost pojavlja po vsem svetu. Od treh milijard ljudi je podhranjena najmanj polovica prebivalstva sveta. Posebno velja za tropske predele, kjer je po statistikah Svetovne zdravstvene organizacije 75 odst prebivalstva stalno lačno. Tudi pri nas, čeprav govorimo o primerni prehrani, ni vse tako kot bi naj bilo. Dobro vemo, da naše prebivalstvo na videz ne strada, saj poje celo mnogo preveč izdelkov iz moke, maščob in zelenjave. Količinsko res jemo dosti, še preveč. Kakovostno pa je precej drugače; v prehrani manjka predvsem beljakovin.

Naše telo ne zna narediti beljakovinskih osnov samo, pravtako ne vitaminov in rudninskih soli, vse to mora dobiti s hrano, torej od zunaj. Prav tu pa grešimo. Naša hrana vsebuje vse premalo beljakovin, vitaminov in rudninskih soli. Če vemo, da potrebuje odrasel človek na 1 kg teže dnevno 1 g beljakovin, nosečnice, otroci v razvoju in rasti ter doječe matere pa še več, potem smo si kmalu na jasnem. 70 kg težak človek rabi potemtakem 70 g mesa, sira, fižola, boba, graha in drugih virov beljakovin na dan. Beljakovine so namreč živalskega izvora, kamor spada meso in mesni izdelki, sir, mleko in rastlinskega izvora, kjer so v stročnicah, črnem kruhu in še kje. Za normalno potrebo po beljakovinah moramo po predpisih pojesti vsaj 1/3 živalskih.

Podhranjenost se kmalu opazi. Telesna teža pade za 15 odst. Pojavi se slabokrvnost, mišična slabost, vnetje dlesni in očesnih veznic, utrujenost, vnetja živcev in izguba apetita. Če teža še pade, se pojavijo otekline, vrtoglavice, razdražljivost, apatičnost, popuščati začne intelektualna sposobnost, začno se znaki pomanjkanja vitaminov. Če telesna teža še pada, se vsi ti znaki poglobe, pojavijo se šele novi in končna posledica je smrt. Take lakote je malo poznali smo jo med vojno v taboriščih smrti in v okupiranih pokrajinah.

Pri pravilni mešani prehrani podhranjenosti ni. Tudi če se je že začela razvijati, jo lahko ozdravimo z dodajanjem manjkajočih snovi v hrani. Nevarno pri vsej tej stvari je, da pri podhranjenosti pade odpornost organizma zoper bolezni, ki se lahko bujno razvijejo. Na drugi strani pa je spet res, da skoraj vsaka bolezen povzroči zaradi izgube apetita in vročine vse pogoje za podhranjenost.

Dr. B. O

Radeče : Novo mesto 13:8

Prvenstvena rokometna tekma druge slovenske lige. Igrišče v Radečah. Sodnik Zornik iz Ljubljane — odličen.

RADEČE: Zahrastnik, Kralj, Debeljak, Mrežar II., Mrežar I. 7, Koren 5, Sotošek 1, Pergar, Gospodarič, Matko. — NOVO MESTO: Perko, Benčina, Možina, Jaklič 1, Jončič, Gantar, Vidmar 5, Fifolt, Kobe, Šetina 2, Marn.

Še enkrat je bilo potrjeno, da je kvaliteta moštev, ki nastopajo v drugi slovenski ligi, močno izenačena. To pa hkrati pomeni, da v gosteh najbrž nobeno moštvo ne bo osvajalo točk. In še kaže, da bo nekaj zmag v gosteh ob zmagah — razumljivo — doma zadostovalo za prvo mesto! Novomeščani so ji bili tokrat izredno blizu. V velikem dežju so vodili ves prvi polčas in ga tudi odločili v svojo korist. Šele po rezultatu 8:8 v drugem delu so se domači odlepili od nasprotnikov in jih zasuli s petimi goli, medtem ko gostje v tem času niso bili uspešni nobenkrat!

Prizorček z nedeljskega tekmovanja strelcev na II zboru mladine PTT podjetja Novo mesto, ki je bilo v Kostanjevici. Vrstni red ekip: pošta Novo mesto Brežice, Krško, Črnomelj in Sevnica.

VAJENSKA ŠOLA RAZNIH STROK NOVO MESTO

oddelek za zaposlene

razpisuje

vpis kandidatov za šolsko leto 1965/66 za poklice:

- kovinostrugar
- orodjar
- strojni ključavničar
- avtomehanik

Pogoji za vpis: starost nad 18 let, dokončana osemletka, najmanj eno leto delovne prakse.

Prijave vložite na ravnateljstvo šole najkasneje do 10. oktobra 1965. — Vse druge informacije dobite v tajništvu šole v Novem mestu, Ulica talcev 3.

Ravnateljstvo

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB — Občinski komite ZMS in Občinski sindikalni svet

pošiljajo za praznik domače občine vsem delovnim organizacijam prisrčne čestitke z najlepšimi željami za nadaljnji napredek, prebivalcem kočevske občine pa žele kar največ sadov skupnega dela!

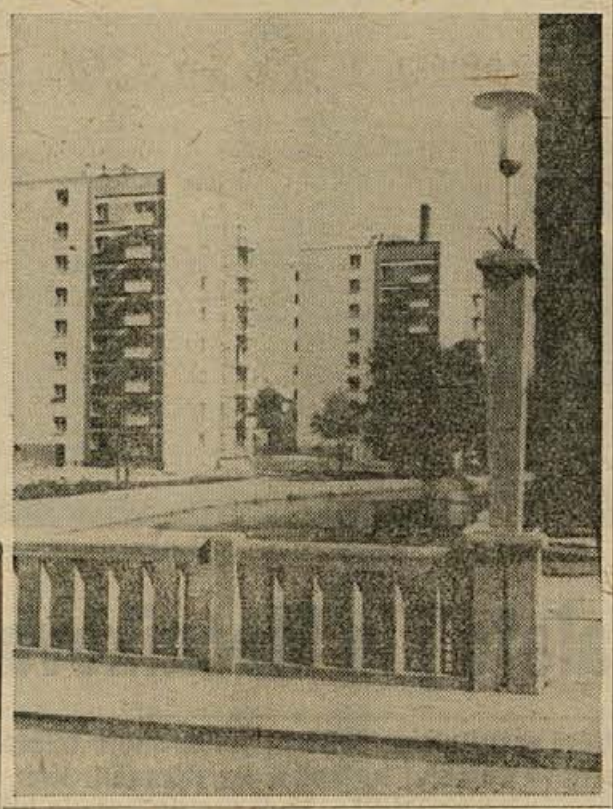

Naši pozdravi in čestitke veljajo vsem delovnim ljudem domače občine za njihov praznik!

VODNA SKUPNOST KOČEVJE

ZA PRESKRBO KOČEVJA IN RIBNICE

TOVARNA SUKNA

TEKSTILANA KOČEVJE

TEKSTILANA — TOVARNA SUKNA KOČEVJE

vošči za občinski praznik vsem kolektivom gospodarskih organizacij in občanom, hkrati pa priporoča svoje kakovostne izdelke!

Delovni kolektiv, organi samoupravljanja in uprava OBRTNEGA PODJETJA

»OPREMA« KOČEVJE

pošiljajo za praznik Kočevja prisrčne čestitke!

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA STORITVENIH OBRTI

KOVINAR KOČEVJE

SE ZA OBČINSKI PRAZNIK PRIDRUŽUJE ČESTITKAM IN MANIFESTACIJAM DELOVNIH KOLEKTIVOV

Iskrene rudarske pozdrave pošiljamo vsem kolektivom na področju občine Kočevje in jim želimo pri njihovem delu kar največ novih uspehov!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

Vsem voznikom in lastnikom motornih vozil s področja občine Kočevje čestita in se priporoča

PETROL

LJUBLJANA

SKLADIŠČE

KOČEVJE

DELOVNI KOLEKTIV ČASOPISNO ZALOŽNIŠKEGA PODJETJA

KOČEVSKI TISK KOČEVJE

se svojim strankam priporoča tudi vnaprej, hkrati pa vsem občanom voščí za praznik občine Kočevje

---

VSEM INVESTITORJEM SE ZA NADALJNJA NAROČILA PRIPOROČAMO, HKRATI PA POŠILJAMO TOPLA VOŠČILA VSEM SVOJIM DOSEDANJIM POSLOVNIM STRANKAM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM TER OBCANOM OBČINE KOČEVJE!

Vsem delovnim ljudem, ki radostni praznujejo občinski praznik, voščijo za 3. oktober

RAČUNOVODSKI BIRO KOČEVJE

LJUDSKA RESTAVRACIJA — »DUR« RUDNIK — VRTNARIJA — KINO »JADRAN« — VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD — VULKANIZACIJA — LJUDSKA KNJIŽNICA

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

ZIDAR - KOČEVJE

V IMENU VSEH SVOJIH POSLOVALNIC ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK TER SE POTROŠNIKOM TUDI v BODOČE PRIPOROČA

PODJETJE

TRGOPROMET KOČEVJE

INLES

kombinat lesne industrije Ribnica

OBRAT KOČEVJE

proizvaja največ in najlepše šolsko pohištvo v Jugoslaviji!

Za domači trg in izvoz nudimo:

žagan les iglavcev in listavcev — stavbeno pohištvo — vrata in okna — šolsko pohištvo: leseno, kovinsko, šolske table in opremo za otroške vrtce — galanterijske proizvode: stružene palčke, stružene noge, ščipalke za perilo in drugo — embalažo sekano in luščeno — kosovno pohištvo.

ZAHTEVAJTE PONUDBE IN PROSPEKTE! PRIPOROČAMO SE ZA NAROČILA!

INLES Ribnica

Preberi, preden podpišeš!

Ko dobe preprosti ljudje v podpis uradno listino ali obrazec, so navadno malce zmedeni in dostikrat sploh ne prebero, kaj podpisujejo. To pa se lahko maščuje! Upokojenki N. B. s Senovega se je zgodilo tole:

Oktobra lani ji je pismonoša prinesel 2 denarni nakaznici: eno za 3.000 din in drugo za 80.062 din. N. B. je nakaznici takoj podpisala, odšla v drugo sobo po 100 dinarski bankovec za napitnino poštarju, medtem pa je on našteval denar. Pravilno ji je izplačal 3.000 din, medtem ko je stranki namesto 80.062 din odštel le 8.062 dinarjev in si 72.000 din pridržal.

Oškodovanka ni vedela, da je kaj narobe vse dotlej, ko je začela hoditi v Krško in Celje na socialno zavarovanje spraševat, zakaj ji niso poslali pokojnine. Tam so ji pokazali odrezek, na katerem je s podpisom potrdila prejem pokojnine za oktober. Tako je doma ugotovila, da tudi na njenem odrezku prav piše, le da ga ni pogledala, ko je podpisovala.

Pismonošo so zaslišali, a je vse do glavne obravnave, ki je bila pred kratkim v Novem mestu na okrožnem sodišču, krivdo tajil. Težko bi mu jo tudi dokazali, če ne bi nekaj dni zatem, ko je žensko ogoljufal, v domači trgovini nakupil za 45.000 din oblačil.

Ko je poštar pred sodiščem uvidel, da ima laž kratke noge, je le priznal, da si je 72.000 din pridržal, skušal pa je natvesti zgodbo o nekem znancu iz Francije, ki da ga je prosil za denar. *Nepošteni pismonoša je prejel zasluženo kazen 6 mesecev zapora.*

ŠE O SPORU MED OČETOM IN SINOM

Sam proti vsem

Zakaj so se nekateri Cigani zarotili proti Marjanu Brajdiču, ki se je odločil za civilizirano, kulturno življenje in že 8 let neprekinjeno dela v novomeški industriji motornih vozil? – Lenuhi in tatovi mu nagajajo in valijo nanj svoja slaba dela! Marjan Brajdič zida hišo iz lastnih prihrankov in se muči kot črna živina, drugi pa ga umazano obrekujejo in mu škodujejo – Vaščani sami so spoznali, s kako silnimi napori se trga Cigan iz zakletih spon preteklosti

Spoznal bi ga z zavezanimi očmi. Močne ličnice, gladki, nazaj počesani črni lasje, ravna drža in roke s kolenčastimi prsti, kot bi jih izklesal sam Michelangelo. Srečala sva se pred kakšnim letom, na uradni dan v občinski pisarni. Rok si nisva podala, besede si nisva rekla. Naneslo je, da sva sedela za isto mizo (za stranke). Medtem ko se je pogovarjal z uslužbencem, sem ga pozorneje ogledoval, in od takrat sem si ga zapomnil. Ko sta z uslužbencem končala pogovor, je vljudno pozdravil in hitel, češ da mora nazaj delat.

»Kako mi svetujete?« Teh njegovih besed se spomnim. Lahko bi v pogovoru slišal tudi: »Dajte, kaj živeža in obleke dajte, da ne bodo otroci zmrzovali, da ne bodo stradali!« Tako sem slišal v tej pisarni neštetokrat. Cigane in Ciganke, on pa je prosil samo za nasvet. Je sploh mogoče, da je prišel samo zavoljo tega? Dajte no, saj je Cigan, kot so drugi! — bi kdo rekel. Ne, povem vam, tale, ki ga jaz poznam, ni več Cigan, noče biti Cigan. »N i s m o v s i e n a k i. Res se pišem Brajdič, to pa je vse, kar imam še skupnega s ciganskim.«

Že to, da je lepo, pravilno izgovarjal s, je tedaj reklo, da ni več eden tistih, o katerih poje Župančič: »... brundice kovali, brundice prodali...« Ne, Marjan Brajdič v resnici ni več eden tistih.

Prav zato se je proti njemu zarotilo vse, kar je še ciganskega na Dolenjskem. Celo njegov oče mu je začel metati polena pod noge. Kako je Marjana zabolelo, ko je spoznal, da je sam, da lete vse krivde nanj, kako ga lovijo v pasti, da bi ga spravili s poti v napredek, v popolno civilizacijo. Umaknil se je ne samo, da bi ustvaril svojim otrokom srečno življenje. Pa tudi tu ni imel miru. Oni pa niso odnehali. Kolikokrat so ga spravili na zatožno klop, češ: mu bo že pravica povedala, da ni dobro zobati češenj brez nas. Pa je pravica povedala in Marjan je bil vsakokrat oproščen. Zakaj pravica je dokazala resnico, ta pa je, da je treba tistim Ciganom, ki nočejo vedeti le za pravice, temveč tudi za d o l ž n o s t i v sodobni družbi, pomagati. Braniti jih pred tistimi, ki so trdovratno sklenili delati vse, kar bi moglo škodovati civilizirani družbi. Ker se je Marjan vanjo vključil in začel živeti po njenih zakonih, zarota proti njemu ni bila mila.

Poglejte samo, kako je Marjana hotel onemogočiti in oblatiti njegov lastni oče, ko sta se sprla in pred sodiščem gnala pravdo, komu naj pripada otrok iz Marjanove družine. Oče Miha je hitro privihtel v naše uredništvo z majhnim listkom, na katerem je velikodušno napisal (nekdo v njegovem imenu), kako je sodišče le spoznalo pravico in otroka prisodilo njemu. On da je boljši za otroka, da dekletcu pri njem ne more boljše iti kot gre, kako je sin baraba in hoče otroka nazaj samo zaradi tega, da bi tako dobil tudi doklade in podobno. Vse to je kvasil stari lisjak Miha in nas prepričeval, da je sin Marjan najslabši človek, kolikor jih je kdaj srečal v življenju. Toda starčeve namere so kmalu pokazale na vzrok: oče, zagrizen Cigan, ki bi prej dušo dal kot se odpovedal življenju, kakršnega je živelo toliko in toliko njegovih prednikov, je na smrt zameril sinu, ki je spoznal, da življenje Ciganov nima prihodnosti in se mu je zato sklenil odpovedati z vso močjo!

Kadar se staro »reča z novim, se vname neizprosen boj, v katerem hoče zmagati staro. Marjan je sam bil boj s starim, sam proti vsem, in zmagal. Živi kot nešteto drugih občanov, pošteno zasluži in je dober oče svojim otrokom. Sklenil je, da bo že zaradi otrok drugačen, ker njegovi otroci ne smejo okusiti življenja pod šotori, kjer je sam nekoč preživel zgodnjo mladost.

IVAN ZORAN

Hotel je denar s ponarejeno srečko

21. septembra je uslužbenka novomeške pošte ugotovila, da je prinesel Milan Jović, doma iz Zaječara in zdaj delavec pri komunalnem podjetju v Novem mestu, v izplačilo srečko Jugoslovanske loterije, na kateri je bila popravljena številka. Ugotovili so, da je Jović pred tem že dvakrat tako prišel do denarja (po 700 din), srečka, ki jo je prinesel na pošto, pa naj bi zadela 30.000 din. Prijavili so ga javnemu tožilstvu.

Kolesar zapri pot kolesarju

27. septembra zvečer sta se pred železniško zapornico v Bršljinu zaletela kolesarja Anton Gorišek in Martin Slak. Pri srečanju je Gorišek zavil v levo in Slaku zapri pot.

Sreča za šolarko, nesreča za voznika

Dušan Košuta se je 27. septembra ob 12.25 pripeljal v osebnem avtomobilu po cesti pri Podzemlju, kar je zagledal pred seboj tri šolarke, ki so šle po desni strani. Ko jih je nameraval prehiteti, je eno izmed deklet skočilo proti sredi ceste. Da je ne bi podrl, je Košuta zavrl in zavil v levo, pri tem pa ga je hudo zaneslo na njivo, kjer se je prevrnil. Na srečo mu ni bilo nič, na vozilu pa je za pol milijona dinarjev škode.

Privoščil si je potovanje z letalom

M.M. iz okolice Novega mesta si je želel potovati, denarja ni imel, zato se je domislil goljufije. Lani novembra je F.L. iz Novega mesta pripovedoval, da ima brata v Nemčiji, ki dobro zasluži, zato ga je znanec prosil, naj preskrbi rezervne dele za avtomobil mercedes.

— Nič lažjega kot to, je dejal M.M. — Samo denar moram poslati tja.

Tako je izvabil od F.L. 30 tisočakov, da bi jih poslal v Nemčijo, a M.M. v tujini sploh nima brata in si je s tem denarjem privoščil potovanje z letalom do Beograda.

Oškodovanemu F.L. je 30 tisočakov povrnil M. brat, ki živi blizu Novega mesta; kljub temu se je moral M.M. zagovarjati na novomeškem okrožnem sodišču. Kaznivo dejanje je sicer priznal, vendar ga je skušal prikazati v drugi luči. Rekel je, da je kot študent nujno potreboval denar in da ga je nameraval vrniti. Ker pa M.M. že nekaj časa kaže znake lahkomišljenosti in ker je tudi spornih 30.000 din zapravil za prav nič nujno potovanje, mu niso mogli verjeti. **Obsojen je bil na 1 mesec zapora, pogojno za dobo dveh let.**

Ni bila kriva cesta!

Na 7 mesecev zapora, pogojno za 2 leti, je bil septembra letos obsojen na Okrožnem sodišču v Novem mestu J.S., šofer iz Ločne, ker je z nepravilno vožnjo na avtomobilski cesti zagrešil hudo kaznivo dejanje zoper splošno varnost.

9. februarja letos je J.S. vozil Pionirjev tovornjak po avtomobilski cesti. Pri Otočcu je vozil glede na spolzkost ceste prehitro in kljub opozorilnemu znaku »spolzka cesta« in znaku »delo na cesti« ni zmanjšal hitrosti. Ko je nasproti pripeljal Fiat 1300, je J.S. tovornjak zaviral, pri tem pa je na poledeneli cesti vozilo zaneslo v Fiat 1300, od tam pa na desno v izven cestišča stoječi avtomobil Pomoč-informacije ter ga zmečkal. Materialna škoda je bila velika, precej poškodb pa sta dobila tudi voznik in sopotnik v Fiatu 1300.

Na sodišču je šofer tovornjaka dejanje priznal, krivde pa ne in se je izgovarjal, da ga je zaneslo samo zaradi spolzke ceste. Ugotovljeno pa je bilo, da je glede na okoliščine vozil prehitro, zato ga je sodišče spoznalo za krivega ter ga bosodilo.

Smrt je čakala v potoku

26 septembra ob 19.45 se je smrtno ponesreči! Franc Kordan, 62-letni osebni upokojenec iz Zabrdja pri Mirni. Vinjen se je vračal z Mirne proti domu in K) je šel po mostu brez ograje čez potok Zabrdco, je padel dva metra globoko na kamen. Hudim. ranam je kasneje podlegel.

Bratu je zažgal poslopje

27. septembra okoli 21.30 je izbruhnil požar v Svibniku pri Črnomlju v gospodarskem poslopju Jožeta Planinca. Vaščani in gasilci so vztrajno gasili in preprečili, da ni ogenj zajel še sosednjih poslopij. Škodo cenijo na 4 milijone din. Domnevajo, da je ogenj podtaknil Planinčev brat iz maščevalnosti.

Zadruga je posojala...

A. M., bivši upravnik, in S. L., bivši blagajnik kmetijske zadruge Krmelj, sta kaj čudno poslovala, kakor so ugotovili inšpekcijski organi. Po naročilu upravnika je blagajnik izplačeval iz sredstev hranilno kreditne službe posojila zasebnikom: upravnik je vzel 560.000 din, H. B. pa kar 2 milijona dinarjev. Tudi redna sredstva zadruge so izposojali. Tako si je upravnik vnovič izposodil 1,300.000 din za nabavo avtomobila, stranka H. B. je dobila spet 1.200.000 din, medtem ko so tudi nekaterim drugim dajali manjše zneske.

Posojil upravnik in blagajnik nista vpisovala v knjige, pač pa sta znala dobro knjižiti lažne podatke. Ugotovljeno je bilo, da je bil 19. 8. 1964 lažni saldo poslovanja za skoro 3 milijone dinarjev višji od resničnega..

Okrožno sodišče v Novem mestu je A. M. obsodilo na 6 mesecev zapora, S. L. pa na 5 mesecev zapora, oba pogojno za dobo dveh let.

Na razpravi je bivši upravnik zadruge v glavnem vse priznal, medtem ko se S. L. ni čutil krivega, češ da se je glede vsakega izplačila posvetoval z upravnikom in da je on odgovoren za nepravilno poslovanje.

NESREČE

S sopotnico s ceste

26. septembra zvečer se je na avtomobilski cesti pri Luterškem selu prevrnil motorist Karel Polak s sopotnico. Zmedle so ga luči nekega vozila, ki je prihajalo naproti po vzporedni cesti. Polak je zapeljal na dvignjeno polovico cestišča, ki ga obnavljajo in od tam na bankino. Potnika sta se lažje poškodovala.

Neprevidna Francesca

Ko je odprla okno, da bi odvrgla cigaretni ogorek, je Francesca Centaro iz Milana pozabila, da vozi fička in je 25. septembra ob 16.40 v Krakovskem gozdu na avtomobilski cesti komaj ušla nesreči. Ko je zapeljala na bankino, je podrla obcestni smernik, nato pa v prisebnosti spet zavila na cesto. Gmotno škodo so ocenili na 40.000 dinarjev

Kolesar je obležal

Pred metliškim hotelom se je kolesar Džuka Badovinac iz hrvaške vasi Grmake 25. septembra popoldne zaletel v osebni avto, ki ga je vozil Martin Jaršin. Nesreča se je pripetila v trenutku, ko je kolesar precej hitro pripeljal s stranske na prednostno cesto, po kateri je pripeljal avtomobil. Badovinca je odbilo na levo stran ceste, kjer je obležal lažje poškodovan, zdaj pa se zdravi v bolnišnici. Škodo cenijo na 20.000 dinarjev.

V čudnem selu v usek

Na četrtorazredni cesti pri Čudnem selu nedaleč od Črnomlja se je prejšnji teden voznik osebnega avtomobila Martin Ivanetič na ovinku zaletel v desni usek in se prevrnil. Voznik je vozil na tem delu ceste neprevidno. Škoda je precejšnja.

Motorist v mopedista

Pred skladiščem ljubljanskega podjetja ZITO v Bučni vasi se je 22. septembra dopoldne motorist Martin Jarc zaletel v spredaj vozačega mopedista, ko je zavijal s ceste. Voznika se nista poškodovala, gmotna škoda pa je majhna.

Oče in sin v vprežni voz

Pred železniško postajo v Mirni peči sta se 21. septembra popoldne ponesrečila Janez Orehek in njegov sin Janez, ko sta se na mopedu zaletela v vprežni voz Antona Cesarja. Potnika sta padla po cesti in se lažje poškodovala. Nudili so jima zdravniško pomoč

Motorist podri pešca

23. septembra ob 19.10 je motorist Valentin Zupančič v Zužemberku podri Ciliko Nahtigal iz Novega mesta. Nesrečo naj bi zakrivil neki motorist, ki pri srečanju z Zupančičem ni zasenčil luči. Nahtigalovo so odpeljali v bolnišnico.

Milijon na obcestni skali

Na okoli milijon dinarjev so ocenili škodo na osebnem avtomobilu Franca Hudelje, ki se je 23. septembra okoli polnoči na ovinkasti cesti pri Primostku zaletel v obcestno skalo. Voznik je neprimerno vozil, ni se mu pa nič zgodilo.

JOSIP JURČIČ

Hči mestnega sodnika 8

»Za pet ran, kaj nam je početi!« vzdihne Bojec. »Če bo mestni sodnik okraden, službo izgubimo vsi do enega. Sami jim nismo kos, drugi čuvaji pa vedi ga bog kje so.«

»Veste kaj, možje! Pokličimo gospoda Simona Grniščaka in druge sosede. On je zet mestnega sodnika, gotovo nam bo pomagal. In srčen mož je in tri hlapce ima. Pa jih bomo pregnali in še kaj imena bomo imeli,« svetuje Kolček.

»Dobro si govoril,« pravi Bojec in brž gre potrkat s svojo sulico na okno gospoda Grniščaka.

»Kdo je?« zasliši se glas iz hiše.

»Jaz sem, jaz, Bojec, mestni stražnik, in Sušnja in Pirh sta pri meni in Kolček. Tolovaji so pri sodniku. Toliko jih je ko trave. Idite nam pomagat in hlapce pokličite.«

Okno se zapre in luč v Grniščakovi izbi je pričala, da je bil ta mož hitro pripraven pomagati, zlasti ker je šlo za varnost in premoženje mestnega sodnika, kakor je po sporočilu hrabrih nočnih stražnikov mislil. Kmalu je bil s svojimi tremi hlapci oborožen na ulicah.

Medtem so bili Bojec in njegova drhal tudi nekaj drugih mestnih sosedov prebudili in precejšnje krdelo se je vzdignilo proti vrtu mestnega sodnika, kjer so bajé tatje stali.

Simon Grniščak je bil eden med prvimi, Sušnja in njegovi vrstniki so se bolj skrbno odzadaj pomikali, nekaj drugih pa je šlo na sprednjo stran k sodnikovi hiši, da bi tega gospodarja poklicali in namišljene tatove tam prestregli.

Štirje neznani možje so še tam stali za plotom sodnikovega vrta, dva vkup, dva vkup. Ko so krdelo zapazili, sešli so se naglo na mestu, kjer je prej Sušnja videl petega plot preplezati, in eden se je spel čez plot ter je glasno zažvižgal.

»Hoj! Kdo ste in kaj hodite?« vpije Bojec, oprimši z obema rokama sulico, dasiravno je bil med zadnjimi v krdelu.

»Vi ste hudodelci, vdajte se!« zavpil je nekdo drug.

Namesto odgovora so vsi štirje izvlekli svoje meče iz nožnic. Simon Grniščak je bil prvi, ki se jim je toliko približal, da je eden zamahnil nad njim, ko ga je ne ravno s prijaznim odgovorom pozdravil.

Kolček se je tedaj toliko skazal, da je s sulico udarec prestregel, tako da se je namesto Grniščaka tuji možak hipoma zvrnil po tleh.

Pa nasprotniki meščanov niso dolgo ostali samo trije, kajti kakor da bi bil iz tal zrasel, je še eden od njih, ki je malo niže plot preskočil, svoj dolgi meč izdrl in tovarišem pomagal iz zadrege. Tega novega je spoznal Simon, kajti brž je obrnil svoje zastarelo po očetu podedovano orožje proti njemu in vpil:

»Kaj si ti, laški maček?!«

Pa videti je moral Simon koj, da svojemu nasprotniku ni kos, kajti dobil je prek komolca desne roke rano, da mu je meč odletel, in morda bi se mu bila še hujša godila, ko se ne bi bilo na vik in krik že toliko meščanov tu vkup steplo, da so neznani ponočnjakarji hitro pobegnili, pustivši svojega ranjenca.

Ko so si posvetili in ogledali na tleh ležečega, spoznal ga je nekdo izmed njih in dejal: »To je hlapec našega gospodarja!«

Zdajci bi bili morda meščanje svojo jezico ohladili nad ubogim možem, tem bolj, ker so bili tudi kaki trije izmed njih v tepežu dobili krvava znamenja svoje hrabrosti, ali po sreči so se odprla vrata pri vrtu in sodnik Sumerek je prišel gledat, kaj vik in krik pomenja. Pač bi bil težko kdo drug utolažil razjarjeno množico. Na njegovo besedo pa se je kmalu vse mirno razšlo in meščanje so na poti v posteljo ugibali po dva in dva, kaj bi bili Auerspergovi ljudje pač radi pri mestnem sodniku.

Sodnik je dal ranjenega hlapca in enega meščana, ki mu je tako kri tekla, da ni mogel sam domov, v svojo hišo nesti. Simon se mu je nepovabljen pridružil in oba gresta v zgornjo sobo, kjer najdeta Heleno popolnoma opravljeno. Ko sta stopila v izbo, vstala je deklica in nekako bledega lica vprašala, kaj se je zgodilo. Vest očetova in Simonova je, kakor bi se bilo lahko sprevidelo, ni mogla popolnoma utolažiti. Šele ko je iz razgovora slišala, da tega, ki je ranjen, oče in gospod Grniščak ne poznata, oddahnila se je vidoma malo in je rada poslušala očeta, ki ji je velel, naj gre spat. Zdaj šele, ko sta bila sama, primaknil se je Simon sodniku bliže in dejal:

»Kaj meniš, da so bili res tatje?«

»Jaz ne morem soditi. Hiša je bila zaprta in nikogar nisem čutil. Pa upam, da se bo vse jutri izvedelo. Vsekako pa se oglasim k Auerspergu in on naj svoje ljudi tolikaj v strah vzame, da ne bodo meščanov tako čudno nadlegovali ko nocoj,« odgovori sodnik.

»Jaz pa trdim, da ta mož nima nič drugega pri tem, kakor da je svoje ljudi za spremljevalce in varuhe posodil malopridnežu, tistemu Lahu Cirianiju.«

Rdečica je sodnika oblila. Nekaj časa je tiho zrl v tla, potem pa vprašal:

»Ali se ne motiš? Ali si ga videl?«

»Tukaj imaš pričo,« je dejal Simon in kazal svojo rano na komolcu »Za zdaj mi je ušel, pa bova že še vkup prišla. Pa lahko noč, moram si to reč obvezati.«

Rekši, vstane Simon.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 1. oktobra — **Julija**
Sobota, 2. oktobra — **Miran**
Nedelja, 3. oktobra — **Vitomir**
Ponedeljek, 4. oktobra — **Frančišek**
Torek, 5. oktobra — **Marcel**
Sreda, 6. oktobra — **Vera**
Četrtek, 7. oktobra — **Dan artilerije**

ČESTITKA

Dragemu očetu **Antonu Pavlinu** iz Leskovca pri Brusnicah želijo za 80-letnico vse lepo žena **Frančiška**, otroci **Franci** in **Marija** z družinama, **Jožica z možem in Jožko**, vnučki pa mu pošiljajo koš poljubčkov!

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta in brata

JANEZA ŠIMCA

iz Rateža

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje.

Žalujoči žena, hčerka Tončka, sin Jože in ostalo sorodstvo.

PREKLIC

Preklicujem vso pašo in hojo po zemljišču na Potovrhu. Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. **Luzar Anton**, Potovrh 18, Novo mesto.

OPRAVIČILO

Opravičujem se Colnarju Edvardu iz Kočevja za besede, ki sem jih izrekel in za dejanje, ki sem ga storil dne 25. avgusta 1965 v Prigorici. **Francelj Jože**, Kočevje, Ljubljanska 31

MALI OGLASI

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 900 din, vsaka nadaljnja beseda 100 din. Za naslov v upravi lista: pribitek 100 din — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, osmrtnicah, zahvalah, preklicih in podobnih objavah 20 % popusta.

PRODAM DVOSTANOVANJSKO hišo v okolici Kočevja. Vlašič, Slovenska vas 15 pri Kočevju.

V LJUBLJANI prodam novo dvosobno komfortno vseljivo stanovanje. Naslov v upravi Dol. lista (840/65).

UGODNO PRODAM motor puch 175 ccm, letnik 1958. Gole Anton, Mirna peč 43.

ODDAM dvoje stanovanj. Zamesko 10. Trgovina v hiši, tik avtobusne postaje.

PRODAM OTROŠKO postejico in blazinico. Naslov v upravi lista (832/65).

UGODNO PRODAM moped. Ločna 25, Novo mesto. Ogled v popoldanskem času.

ODDAM SOBO v Birčni vasi. Knafelc Marija, Birčna vas 36, Novo mesto.

ODDAM GARAŽO, Gubčeva 3, Novo mesto.

HIŠO na Potovrhu prodam ali dam v najem. Potovrh 18, Novo mesto.

FIAT 750, prevoženih 21.000 km, nujno prodam. Naslov v upravi lista (849/65).

PRODAM AVTO FIAT 750. Naslov v upravi lista (844/65).

POCENI PRODAM dobro ohranjeno vespo. Naslov v upravi lista (845/65).

PRALNI STROJ Maris Rondo zelo ugodno prodam. Kotnik, Bršlin, Zadružni dom.

KUPIM majhen prenosni štedilnik. Mrvič Marija, Podgrad 27, Stopiče.

MIZARSKI POMOČNIK išče stalnega mojstra v Ljubljani. Ponudbe na upravo lista pod »November«.

GOSPODINJSKO POMOČNICO — sprejmem k štiričlanski družini. Plača po dogovoru. Nastop možen takoj. Naslov v upravi lista (833/65).

PRIJETNEMU SOFERJU tovornega avtomobila iz Črnomlja prisrčen pozdrav — Marija iz Novega mesta.

MOŠKI, STAR 30 let, želi spoznati žensko staro od 20 do 30 let, ki ima stanovanje. Ženska brez stanovanja ne pride v poštev. Kajtazović Šulejman, strojnik, »Pionir« Novo mesto.

ŠIVILJA DOBI ZAPOSLITEV pri Petković, izdelovanje tekstilne galanterije v Metliki. Nastop službe takoj, plača po dogovoru, za hrano in stanovanje poskrbljeno.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kroničnega želodca ali jeter in žolča, ali ostalih prebavil! Uporabljajte vendar rogaško »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava. V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158

KINO

Metlika: 2. in 3. 10. ameriški film »Sepetanje na blazini«. 6. in 7. 10. ameriški film »Fra Djavolo«.

Dol. Toplice: 2. in 3. 10. ameriški film »Presenečenje preteklega leta«.

Kočevje »Jadran«: 1. in 3. 10. italijanski film »Gepard«. 4. in 5. 10. angleški film »Življenje za Ruta«. 6. in 7. 10. ameriški film »Osamljeni so hrabri«.

Kostanjevica: 3. 10. ameriški barvni film »Zadnji vlak iz Gun Hilda«.

Predgrad: 3. 10. ruski film »Človek gre za soncem«.

Sodražica: 2. in 3. 10. ameriški film »Ko zvonijo zvonovi«.

Sevnica: 2. in 3. 10. francoski film »Mačka proži kremplje«. 6. 10. italijanski film »Pojte z nami«.

Ribnica: 2. in 3. 10. italijanski barvni film »Drakut Maščevalec«. Stara cerkev: 2. in 3. 10. ameriški barvni film »Pot okrog sveta za 80 dni«.

Straža: 2. in 3. 10. argentinski film »Vodja bande«.

Mokronog: 2. in 3. 10. ameriški barvni film »Razkošje v travi«.

Trebnje: 2. in 3. 10 ameriški film »Traper Kelly«.

Novo mesto »Krka«: od 1. do 4. 10. ameriški film »Sojenje v Nürnbergu«. 3. 10. barvni film »Kdo je rekel mijav«. Od 5. do 7. 10. ameriški film »Amerika — Amerika«.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO

Potujoči kino Zavoda za kulturno dejavnost Novo mesto bo predvajal francoski film **»KAMIKAZE« — ŽIVA TORPEDA:**

v petek, 1. oktobra — **v Stopičah** ob 19 uri,
v soboto, 2. oktobra — **v Brusnicah** ob 19. uri,
v nedeljo, 3. oktobra — **v Prečni** ob 16. uri,
v nedeljo, 3. oktobra — **na Malem Slatniku** ob 19. uri,
v ponedeljek, 4. oktobra — **na Uršnih selih** ob 19. uri,
v torek, 5. oktobra — **v Šmarjeti** ob 19. uri,
v sredo, 6. oktobra — **v Podgradu** ob 19. uri.

GIBANJE PREBIVALSTVA

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Pavla Filipčič iz Ključa — Ivico, Zofija Pacek iz Krškega — Alojza, Ana-Marija Jelčič iz Krškega — Benjamino, Marija Prah iz Cerine — Marijo, Julijana Božič iz Ardra — Stanislava, Ladislava Šeško iz Sevnice — Marjano, Karlina Stopar iz Boršta — Vinka, Marija Omerzu iz Gorjan — Marijo, Dušanka Lipej iz Brežic — Davorja, Ivanka Mokrovič iz Kraja Gornjega — Vesno, Draga Žigman iz Police — Ivana, Marija Živič iz Globokega — dečka, Stoja Frigelj iz Gaja — deklico, Pavla Kink iz Kostanjka — deklico, Marija Ajster iz Župeče vasi — Sandija, Albina Knapič s Senovega — deklico, Milena Popovič iz Podulce — Majdo, Magdalena Stegne iz Sevnice — Sandija.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Grzin iz Mihelje vasi — Matejo, Štefka Gašper iz Uršnih sel — Mirana, Frančiška Skufca s Poloma — Stojana, Marija Furar iz Šmalčje vasi — Andreja, Jožica Kastelic iz Jame — Marjana, Zdravka Pečavar iz Črnomlja — Nevenko, Marija Rešetič iz Kostanjevice — Tomaža, Hema Gorc iz Gorénje vasi — Matejko, Jožefa Blažič z Velikega Slatnika — Silvestra, Jožica Gričar iz Kočevja — Igorja, Milka Tramte iz Žabje vasi — Antona, Terezija Pire iz Dolnje Straže — Franja, Marija Radovan iz Hrvaškega broda — Alojza, Angela Koritnik iz Sevnice — Dušana, Nada Turk iz Mirne — Milana, Ivanka Oštir iz Vrbine — Jurija, Julijana Udovč iz Klevevža — Draga, Marija Smolič z Vrhtrebnja — Božo, Tončka Jankovič iz Dolnje Brezovice — deklico, Frančiška Filak iz Gribelj — deklico, Jožefa Pirnar iz Dolenje vasi — deklico, Ivanka Bokal iz Radovlje — deklico.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: **Franc Bevk**, sin delavke iz Krškega; je padel s kolesom in si poškodoval glavo; **Valentina Dečeka**, osebnega upokojenca iz Krške vasi, je povozil avto in mu prizadel poškodbe po glavi; **Terezija Metelko**, upokojenka z Rake, je padla na dvorišču in si poškodovala desno roko v rami; **Stanko Račič**, sin posestnika iz Cerkelj, si je pri žaganju drv poškodoval levo roko; **Jože Marenčič**, sin posestnika iz Orešja, si je pri žaganju drv v gozdu zlomil levo nogo; **Marija Curhalek**, hči posestnika iz Mosteca, je padla v šoli in si poškodovala levo nogo; **Zdravko Soštar**, delavec iz Gredice, je padel s kolesom in si izpahnil desno ramo; **Adolf Tomše**, avtomehanik iz Ribnice, je padel z motorjem in si zlomil levo nogo pod kolenom.

GOSPODARSKA ZBORNICA SR SLOVENIJE

organizira

posvetovanje o ekonomskem položaju gostinstva

za območje občin Cerknica, Črnomelj, Domžale, Grosuplje, Hrastnik, Kamnik, Kočevje, Litija, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljubljana-Moste-Polje, Ljubljana-Šiška, Ljubljana-Vič-Rudnik, Logatec, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Trbovlje, Trebnje, Vrhnika in Zagorje ob Savi

V SREDO, 6. OKTOBRA 1965 OB 10. URI V KLUBSKIH PROSTORIH HOTELA »SLON« V LJUBLJANI

K udeležbi vabimo vse predstavnike gostinskih gospodarskih organizacij in gostišč družbenega in zasebnega sektorja ter predstavnike turističnih družbenih organizacij.

GOSPODARSKA ZBORNICA SRS

RIBIŠKA DRUŽINA NOVO MESTO

bo prodala

v ponedeljek, 4. oktobra

POLTOVORNI AVTOMOBIL FIAT 615 B

na javni licitaciji ob 7. uri zjutraj na Zagrebški cesti 10, Novo mesto, za družbeni sektor, ob 8. uri pa za privatni sektor, v kolikor ne bo interesentov družbenega sektorja.

Pred pričetkom je treba položiti 10 % izklicne cene.

Janez in reforma

V: Preskočiva vse tisto, Janez, kaj si nakupil pred 26. julijem, ker si to z ozirom na tvojo povprečno plačo, oprosti, osebni dohodek lahko predstavljam. Povej mi raje, Janez, kaj misliš o gospodarski reformi?

O: Da je prišla najmanj 5 do 7 let prepozno, kakor lahko presodi moja povprečna glava.

V: Oprosti, ampak tega ne razumem, zakaj prej?

O: Tega od novinarjev niti nisem pričakoval. Prej bi morala priti, da bi že pred leti ostajalo donosnim podjetjem več sredstev!

V: Še vedno ne razumem povsem.

O: Preprosto povedano: donosna podjetja so imela veliko preveč raznih davkov in družbenih dajatev. Ta denar, ki smo ga vzeli donosnim podjetjem, smo uporabili za izgradnjo novih podjetij po vsej domovini. Razvijali smo zaostala področja. To je do neke mere v redu, prepričan pa sem, da smo pri nas s tem precej pretiravali.

Zaradi takega gospodarjenja smo osiromašili donosna podjetja in tudi cele gospodarske panoge (kmetijstvo, rudarstvo itd.). Stara podjetja in donosne panoge smo obrali, nova pa niso dajala tistega, kar smo od njih pričakovali in precej novih gigantov ter pritlikavcev je moralo dobivati in še dobiva celo dotacije, se pravi sredstva, ki jih spet prispevajo »dobra, stara« podjetja. Če bi gospodarili tako naprej, bi morala kmalu vsa podjetja (celo sedanja rentabilna) dobivati dotacije. Le kje bi vzeli denar zanje?

V: Zakaj pa tega pred leti nisi povedal?

O: Saj sem, pa sem bil zato, sicer res neuradno, proglašen za sumljivega in bebca. Še srečo sem imel, da sem letel le iz službe. No, potem, ko smo razpravljali o novi ustavi, sem pisal republiški in zvezni komisiji, ki sta pripravljali novi ustavi, da naj ostane podjetjem več sredstev, ker jih bo kolektiv, ki je sredstva ustvaril in ki jih je s krvavimi žulji prislužil, prav gotvo bolje porabil kot nekdo, ki dobi podarjena. Razen tega naj se stara podjetja obnavljajo, širijo in ustanavljajo obrate po domovini. (To je tudi pomoč nerazvitim!) Stara podjetja imajo delovne izkušnje, sposobne kadre, poznajo trg, kar vse je porok, da bodo rentabilna. Tako pa smo ustanavljali podjetja brez kadrov, brez poznavanja trga itd. Rezultat (vsaj prvi) je bil lahko v večini primerov: polomljeni stroji, draga proizvodnja in klic za oprostitev dajatev ali celo za dotacijo. Zaradi takega gospodarjenja smo ustvarili velika nesorazmerja v gospodarstvu in negospodarstvu, skratka: povsod.

V: Kaj meniš torej o novi reformi?

O: Da je bila nujna, zato jo pozdravljam! Menim tudi, da je treba v najnovejši reformi postopati človeško, vendar spet ne preveč, se pravi ne podpirati nespametne gospodarje, birokrate in podobno golazen, ki je je pri nas precej, morda več kot si mislimo. Bojim se tudi, da bodo zaradi naše razmeroma slabe splošne razgledanosti, slabega znanja, prevzeli ponekod pobudo birokrati in spet »lovili čarovnice«, da bi zaščitili sebe.

Kadrovska komisija

ISKRE

TOVARNE USMERNIŠKIH NAPRAV NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

VK elektro varilca

POGOJI: KV varilec ali PK varilec z daljšo prakso pri elektro varjenju.

Ponudbe pošljite kadrovski komisiji tovarne usmerniških naprav Novo mesto najkasneje do 15. 10. 1965.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00—8.00 ure.

PETEK, 1. oktobra: 8.05 Zabavni zvoki, 9.30 Slovenske narodne pesmi. 10.15 Lepe melodije. 10.35 Naš podlistek — Simone de Beauvoir: Spomini dobro vzgojenega dekleta — II. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Franjo Urlep: Strokovno izobraževanje gozdnih delavcev. 13.30 Priporočajo vam. 14.35 Baročni preludij. 15.20 Napotki za turiste. 15.30 Partizanske in množične pesmi naših narodov. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Zvoki iz studia 14 — popevke in ansambli. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahka glasba. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 2. oktobra: 8.05 Domače pesmi in napevi. 9.40 Igra pihalni orkester Ljudske milice. 10.15 Pesmi in plesi iz Jugoslavije. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Rado Linzner: Priporočila s posvetovanja agronomov družbenih posestev 12.40 Prek sončnih dobrav. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Pojeta moški pevski zbor »Grafik« p. v. Franceta Mileka in oktet bratov Pirnat iz Mengša. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.15 Popevka tega tedna. 20.00 Sobotni večer s plesom. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 3. oktobra: 6.00—7.00 Dobro jutro! 7.15 »Hit, hiti le trte vit . . .« 8.05 Mladinska radijska igra — Smiljan Rozman: Most. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I. 10.00 Se pomnite, tovariši . . . Andrej Pagon-Ogarev: Med roparji življenj in svobode. 10.20 Čuj, to naši partizani pojo . . 11.00—11.15 Turistični napotki za tuje goste. 11.45 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 13.45 Pred domačo hišo. 15.05 Vedri zvoki. 16.00—19.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Mojstrske partiture. 21.10 Melodije raznih narodov. 22.10 Godala v noči.

PONEDELJEK, 4. oktobra: 8.05 Veseli plankarji in trio Slak z vokalnim kvintetom »Fantje iz Praprotnas«. 9.15 Priljubljene otroške pesmi. 10.35 Naš podlistek — O. Henry: Ohranjena svoboda — I. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Silc: Pravilna izbira in zasnova posevkov ozimnega žita. 12.40 V narodnem tonu. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.05 S poti po Rusiji. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 »Signali« (zabavno-glasbena oddaja). 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Izbrali smo vam. 22.10 S popevkami po svetu.

TOREK, 5. oktobra: 8.05 Od melodije do melodije. 9.25 Pozdravi najmlajšim. 10.15 Amilcare Ponchielli: Odlomki iz opere »La Gioconda«. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Vilko Masten: Sadni objedač nov sadni škodljivec. 12.40 Čez hrib in dol. 13.30 Priporočajo vam . . . 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05 Na mednarodnih križpotjih. 20.00 Majhen recital flavtista Fedje Rupla. 20.20 Radijska igra — Max Gundermann: Rokovnik. 22.15 Skupni program JRT-studio Beograd.

SREDA, 6. oktobra: 8.05 Zabavne melodije. 9.00 Pisani svet pravljic in zgodb. 10.30 Človek in zdravje. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Aleksander Kipnis v ruskih operah. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v oktobru. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Iz koncertov in simfonij. 15.20 Zabavni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert ob 17.05. — 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Mozaik zabavnih melodij. 22.10 Od popevke do popevke.

ČETRTEK, 7. oktobra: 8.05 Domači pele-mele. 9.40 Od melodije do melodije. 10.15 Iz oper slovenskih skladateljev. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 14.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Stane Valentinčič: Zavarovanje poščin pred divjadjo. 12.40 Čez zelene trate. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. — 18.15 Turistična oddaja. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nocturno.

RADIO BREŽICE

PETEK, 1. oktobra: 20.00 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 3. oktobra: 10.20 — Poročila iz naše občine — Z zadnje seje občinske skupščine Brežice — Zunanjepolitični pregled — Razgovor s predsednikom občinskega odbora SZDL — Iz novinarjeve beležnice — Obnašaj se spodobno: Moška moda in obleka — Za naše kmetovalce: Vskladiščenje sadja — Domače vize vam igra ansambel bratov Avsenikov in ansambel Borisa Franka s Kranjci — Magnetofonski zapis: Obisk v Kovinoplastu na Jesenicah na Dolenjskem — Pozor, nimaš prednosti! — Turistične vesti — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov — 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 5. oktobra: 20.00 — Ne smemo pozabiti — Od torka do torka v brežiškem kinu — Športni pregled — Obvestila — Glasbena oddaja: Pojeta vam Jussi Björling in Mario Lanza.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškon, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 60 din — Letna naročnina 2000 din, polletna 1000 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo: 3750 din oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani.